

436 De Tenuta, seu remed. possessor.

Garcia de nobilitate, gloss. 12: numer. 80. Molin. lib. 1. cap. 8. à num. 31. alter Molina tom. 3. c. 11. num. 36. Antonius Gabriel de iure quæsito non tollendo, conclus. 1. Mantica de coniect. lib. 11. tit. 12. num. 32. Menoch. lib. 1. de arbitrarijs, quæst. 48. n. 6. & sequentibus, & consi. 978. a nume. 1. lib. 10. & hoc absque distinctione, an primogenium cum facultate, vel sine ea institutum fuerit, vt docet Molina lib. 1. cap. 8. nu. 31. & lib. 4. cap. 3. num. 10. & lib. 3. cap. 3. num. 17. Sarmiento lib. 1. select. cap. 8. num. 13. & 18. Matienço in l. 7. titul. 7. lib. 5. glos. 5. numer. 4. Menchaca lib. 1. §. 1. nume. 32. in tractat. de success. creat. alter Molin. de iustitia tomo 3. disp. 274. num. 6. versic. *Sexta conclusio*. Couarrub. libr. 3. var. cap. 6. in fine, versic. *Quod verò obiter*. Licet sciam, contrarium placuisse Gregorio in l. 3. tit. 13. par. 6. scholio 2. verb. *mugeres*, colum. 8. quæst. 28. & 29. vers. *Si verò maidria assumpsit vires à Regia licentia*. Burgenſi de Paz in proximo legum Tauri, num. 327. qui etiam allegat pro hac opinione Couarrubiam libr. 3. var. cap. 6. numer. 1. (in prima enim impressione verum est hoc tenuisse; in cæteris verò no- uioribus se correxit in dict. c. 6.

ad finem; & hoc Burgenſem de cepit, vidit enim præfatum gra- uissimum auctorem in prima, & non in secunda impressione) & arbitratus fuit Pinelus in Ru- bric. C. de rescindenda vendit. 1. part. cap. 2. num. 24. & in feudo probat Bald. in l. qui se pa- tris, num. 33. C. vnde vi, versic. *Et scias*. Ego tamen semper fui persuasus, nullam debere diuer- sitatem constitui inter maiora- tum institutum ex legis disposi- tione, aut ex Regia facultate; neutro enim casu poterit Prin- cepts vocationes & substitutio- nes mutare in præiudicium eo- rum, qui ab institute nomi- nati & substituti sunt. Nec me mouet Gregorij fundamentum; dum putat, posse Regem facul- tatem suam reuocare, tanquam priuilegium ab eo concessum; quod equidem falsum est: Rex enim facultatem indulgendo, nihil disponit, sed tantum tol- lit impedimentum legale, pro- pter quod de omnibus bonis quis disponere nequibat in præ- iudicium liberorum; in quo Princeps non inquam dispo- nit, sed permittit, reducendo institutorem ad naturalem li- bertatem, ex qua vti quisque suæ rei legasset, ita ius erat. l. hoc iure. ff. de iustitia & iure. l. qua ratione. §. hæc quoque res. ff. de

ff. de acquire. rerum dominio.
l. 1. in principio, titul. 18. par. 3.
Bart. in l. interdum, nume. 7. ff.
de condict. indebiti. Iason in d.
l. ex hoc iure, num. 54. Idem in
l. si testamentum, num. 6. C. de
testam. vbi Romanus, Corneus,
& Fulgosius, Claudius in dict. l.
ex hoc iure, num. 46. Couarru.
lib. 3. var. cap. 6. num. 7. Pinelus
in Rubr. C. de rescindend. 1. p.
cap. 1. numer. 23. Menchaca de
succes. creat. lib. 1. cap. 1. num. 6.
Consequens ergo est, Regem,
cum nihil det, sed solum dare,
disponere & donare permittat,
nullatenus reuocare, nec muta-
re dispositionem posse. Aliud
enim est facere, aliud vero per-
mittere. l. si pater. §. ultimo. ff.
de manumiss. vindicta, ibi: *Quia
non tam manumittere, quam non
impedire manumittentem intelli-
gitur.* l. si liqueat. C. de inofficio.
donationibus, cap. cum aliqui-
bus, de rescrip. lib. 6. ibi: *Si vero
Canonicorum receptio aliàs perti-
net ad eosdem, non Apostolica, sed
recipientium censetur authorita-
te receptus.* Bald. eleganter in l.
ex placito, num. 7. vers. *Item no-
ta quod referi.* C. de rerum per-
mutatione. Sicut dicimus in eo
qui ab intestato succedit; nam
quamuis succedat ex defuncti
voluntate, cum posset alios in-
stituere, & successione priuare
ab intestato venientes. l. conficiū

tur, cum vulgatis. ff. de iure co-
dicillorum, quia tamen hæc vo-
luntas est permissiua, & non
dispositiua, a permittente nihil
recipit prædictus ab intestato
successor, sed à lege, vt tradit
Baldus in l. si emancipata, num.
15. vers. *Octauo oppono.* C. de
collationibus. Quod accipio,
etiamsi successio delata non sit,
sed tantum ius cōpetat in spe: nā
etiam in præiudicium eorum
qui nondum nati sunt, non po-
test Princeps formam succes-
sionis mutare. Couarrub. dict.
cap. 6. num. 9. Molin. lib. 2. cap.
4. num. 75. & lib. 1. cap. 1. num.
17. Decius consi. 468. num. 28.
Burgos de Paz in proœmio le-
gum Tauri, nume. 33. Mieres
in initio, 2. part. num. 46. Et est
ratio, nam acceptione vnus,
omnibus ius acquiritur, ac si na-
ti essent: latè Molina vbi supra,
libr. 4. cap. 2. nu. 75. Quibus ad-
do, prædictam doctrinam pro-
cedere, etiamsi Rex de plenitu-
dine potestatis prædictam fa-
cultatem tribuat. Innocentius
in cap. sciscitatus, de rescrip. &
in cap. quanto, vers. *Item non,*
de iureiuran. Baldus in l. Barba-
rius, à nume. 12. de offic. Præto.
Ias. in l. rescripta, ad finem. C.
de precibus Imp. offer. Rebuff.
in praxi benef. lib. 2. de rescrip.
cap. 1. nu. 56. Fortunius in l. Gal-
lus, in princi. num. 44. & in §. &

E c 3 quid

438 De Tenuta, seu remed. possessor.

quid si tantum, nu. 308. Bellamira in cap. non licet Papæ, 12. quæst. 2. Sarmiento lib. 1. select. cap. 8. nu. 20. Molin. lib. 3. cap. 3. num. 12. alter Moli. 3. tem. disput. 174. nu. 4. Menchaca lib. 1. controuers. illust. cap. 5. numer. 22. ubi se corrigit. Anton. Gomez in l. 40. nu. m. 86. Pinelus in Rubr. C. de rescind. 1. par. cap. 2. nu. m. 20. Matienço in l. 7. tit. 7. lib. 5. nu. 3. Afferimus ergo, postquam vi Regiæ facultatis maioratus institutus fuit, non posse Regem eius vocationes & substitutiones mutare, & eius effectus impedire, cum iuris naturalis sint; ad quod reducitur prædicta dispositio, & maioratus institutio, ut inquit Couarrubias lib. 3. var. cap. 6. nu. 9. Matienço in l. 6. tit. 10. libr. 5. Comp. glo. 1. numer. 5. Eadem itaque hoc casu ratio viget, ac si maioratus vi legalis facultatis esset institutus, cui Princeps nihil addere, nec detrahere potest. Molina lib. 4. cap. 3. nume. 23. & nume. 24. Limite tamen, quando iusta causa interueniret; quo casu poterit Rex substitutiones mutare. Antonius Gabriel lib. 3. commun. tit. de iure quæsito non tollen. conclus. 2. nume. 1. qui in numeros refert Decius consi. 268. num. 5. vers. *Sed cum causa*. Couar. lib. 3. var. c. 6. à n. 6. Tessaur. decis. 91. n. 1.

Pinelus in Rubr. de rescinden. 1. part. cap. 2. numer. 19. Mieres de maiorat. 2. p. in princip. nu. 62. Molin. lib. 1. cap. 8. num. 31. Causæ autem iustæ reputantur, *Publica utilitas*, vel *utilitas primogenij*, vel *meritorum*, seu *seruicium remuneratio*. Quoad primam causam, quæ publicam utilitatem cõcernit, sunt iura in l. Lucius. ff. de electionibus. l. item si verberatũ. §. 1. ff. de reuend. l. quod semel. ff. de decretis ab ordine faciend. l. legatum. ff. de administratione rerum ad ciuit. pertinent. Clementina Quia contingit, de religios. de m. & est communis opinio secundum Couarr. dict. cap. 6. nu. m. 5. Anton. Gab. dict. conclus. 2. à num. 1. Fachineum lib. 8. controuers. cap. 63. Peregrin. artic. 52. numer. 117. Quoad secundam causam, quæ maioratus utilitatem cõcernit, videndus est Molina lib. 4. cap. 3. num. 3. & cap. 5. ex num. 1. & ante eum Doctor eximius Antonius Gomez in l. 40. num. 82. Gregor. in l. 6. tit. 11. part. 6. schol. 4. 14. quæstione. Mieres 4. par. quæst. 1. limitat. 1. docuit Capicius decis. 108. nume. 17. Angel. consi. 109. à num. 1. Paulus consi. 269. libr. 2. per totum. Ruynus consi. 118. nu. 15. lib. 2. Socinus Iun. consil. 20. ad finem, lib. 1. Decianus cons. 55. num.

Caput Trigesimumquartum. 439

numer. 58. lib. 3. Albanus confi.
97. num. 15. Ias. in l. filius famil.
§. diui, 2. lectura. 7. notabili. ff.
de legat. 1. Ant. Petra de fidei-
com. quæst. 8. num. 525. Quoad
tertiã causam, quæ in meritis
& seruitijs remunerandis fun-
datur, eam fatentur Petra vbi
sup. quæst. 11. conclus. 75. & 85.
Peregrinus de fideicom. artic.
52. num. 128. Cephalus consil.
285. num. 29. lib. 2. Decius cõsi.
271. à nume. 6. Prædictis igitur
causis iustis interuenientibus,
posse Regem ordinem succes-
sionis per institutores præfinitum
reuocare, aut mutare, in
præiudicium successorum, om-
nes consentiunt, & in indiui-
duo probat Couarrub. lib. 3. va-
riar. cap. 6. num. 6. versic. *Sextò
hanc sententiam*, & num. 8. vers.
Quartò hinc. Anton. Gom. in l.
40. num. 89. vers. *Sed his non ob-
stantibus*. Pinelus in Rub. C. de
rescind. 1. par. cap. 2. num. 18. &
19. vers. *Sed mea sententia*. Sar-
miento lib. 1. selectarum, c. 8. n.
13. & num. 17. vers. *Ex his ap-
paret*, & de redditibus, 4. par. c.
3. n. 1. Burgos de Paz in proœ-
mio legum Taur. numer. 327.
Mieres 4. par. cap. 1. numer. 15.
Molin. vbi suprâ. Padilla in Au-
then. res quæ, num. 116. C. com-
mun. de leg. Gregorius sibi cõ-
trarius in l. 3. tit. 13. par. 6. gloss.
magna, quæst. vltima. Ioã. Gar.

de nobil. gloss. 12. num. 80. Me-
xia in l. Toleti, 2. part. fundam.
17. Aluarad. de coniect. libr. 2. c.
4. num. 66. Ceuallòs i. par. q. 2.
num. 58.

Animaduerto tamen (ne
hæc doctrina genericè sumpta
nos decipiat) maiorem partem
Doctõrum quos recensuimus,
solùm admittere prædictam cõ-
clusionem respectu causæ publi-
cæ, alijs duabus causis reiectis.
Rufusque, quando scilicet præ-
dicta causa publica considera-
tur principaliter, & non secun-
dario. Causa autem secundaria
erit, *Matrimonia contrahi, Libe-
ris ciuitatom repleri, Testamenta
non rumpi, Absentem defendi*, &
cætera id genus. l. 1. ff. soluto
matrimonio, l. vel negare, quæ-
admodum testamenta aperian-
tur. l. seruum quoque. §. publi-
cè ff. de procuratoribus. Causa
autẽ principaliter publica erit,
vt in exemplis legis 2. tit. 1. p. 2.
& legis 31. tit. 18. par. 3. ibi: *Que
se tornasse à pro comunal de la
tierra*, & ibi: *Para pro comunal
del Reyno*, & ita distinxit gloss.
in §. vltimo, verb. *Expectet*. In-
stit. de iust. & iure, & in §. vlti-
mo, Instit. de his qui sunt sui
vel alieni iuris. Ias. in l. clam pos-
sidere, in princip. num. 16. ff. de
acquir. posses. Curtius Iun. con-
sil. 1. nu. 9. Aymon consil. 5. n. 4.
Decianus consil. 25. numer. 52.

Ec 4 lib.

440 De Tenuta, seu remed. possessor.

lib. 1. ibi: *Quando staret aliqua ratio, quæ principaliter cerneret fauorem publicum.* Ruynus con. fil. 108. num. 29. libr. 2. Anton. Gabr. lib. 3. commun. tit. de iure quæsito non tol. num. 24. Peregrinus de priuilegijs fisci, lib. 5. tit. de bannitis restitu. nume. 49. Orosius in l. conuentionū, num. 3. ff. de pactis. Alexan. cō. fil. 136. nu. 12. Et ratio est, quia causa secundaria potius dicitur occasio, quàm causa. Baldus in l. eam quam, in princip. versic. *Primo venio.* C. de fideicom. plenè Tiraquel de cessante causa, limit. 2. nume. 6. post Bart. in l. 1. numer. 25. ff. soluto matrim. Cumanum ibi num. 10. & Frā. ciscum de Aretio numer. 7. qui asserunt, causam finalem eam esse, quæ præbuit principium agendi alias verò causas, si cum ea concurrant, esse impulsuas & secundarias, & solum causam principalem dici eam, quæ fuit origo intentionis; docet Alciatus in l. publicus. §. minus. ff. de verbor. signifi. Beroius in Rubr. de præscriptionibus, nu. 76. ad finem. Couarrub. in cap. quanuis pactum, 2. par. §. 1. n. 5. Resoluimus ergo, ad hoc vt Princeps ordinem succedendi ab instituyente præfinitum mutare queat; causam publicam interuenire debere, quæ principaliter scilicet cernat publicū

fauorem, & non secundariò; imò si causa mixta sit, quæ publicam scilicet & priuatam causam respiciat, non erit sufficiens, vt per eam possit forma successionis mutari: quæ sunt verba Sarmienti lib. 1. select. cap. 2. n. 24. Concludimus igitur, prædictum consensum his qui eum præstiterūt tantūmodò quoad comoditates præiudicium afferre posse, sed non cæteris successoribus. l. peto. §. fratre. ff. de legatis 2. docet Ripa in l. filius familiæ. §. diui, nume. 17. ff. de legat. 1. Fulgos. in l. quoties ab omnibus, num. 2. C. de fideicom. missis, vbi Corneus & Iason d. nume. 2. Crotus in dict. §. diui, numer. 146. Loazes nume. 191. Baldus eleganter in cap. 1. nu. 3. & 4. si vassallus feudo priuetur. Paulus in l. si pecuniam, n. 11. ff. de cōdictione ob causam, Decius consil. 498. num. 19. Parisius consil. 65. num. 17. libr. 3. Peregrin. de fideicommissis, artic. 52. num. 94. Molin. libr. 1. c. 1. num. 17. & cap. 8. numer. 27. Et confirmatur ex vulgari textu in l. si vnquam. C. de reuocā. don. cuius decisio locū habet, etiam si filius post donationem natus ei cōsensum præstitisset, & ratā manere vellent; nam nihilominus ex prædicta lege reuocaretur: ea nempe ratione, quia deficit patris voluntas, ob quā causam

causam donatio effectum non habet, vt Tiraq. docuit in præfatione. l. si vnquam, nume. 94. Vt pari sanè ratione dicendum sit, consensum filiorum maiora tum irregularem efficere non posse, cum ei resistat patris voluntas, qui regulare primogenium voluit instituere. Cui doctrinæ cognata est alia Baldi in l. si cum vel in vtero. C. de testamento militis, vbi ait, si posthumus ignoranter præteritus sit, non solum si nascatur, rumpe- re testamentum, sed etiam cor- ruere legata in eo relicta, quæ alias deberentur. ex auth. ex cau- sa. C. de liber. præteritis, ita vt, etiam si posthumus natus testa- mentum approbasset, tamen non valeret nisi ex noua causa, quia huic consensui & appro- bationi non adest patris volun- tas nascente posthumo, cum ig- norasset vxorem prægnantem relictam; præsumitur enim, si sciuiisset, nec posthumum præ- teriturum, nec legata relictu- rum: Quibus affine est, quod de tacita substitutione dicim⁹; nam quando mater est in me- dio, etsi per expressam excluda- tur, non tamen substitutus taci- tus succedere potest, cum non reperiatur hic adesse voluntas testatoris, vt vbi supra Baldus commemorat, & nouam & mi- rabilem doctrinam dicit, & in

Auth. ex causa. C. de liber. præ- ter. de qua re videndus est ipse Baldus in dictis locis, Bart. in d. Auth. ex causa, Paulus Castre. & Iason ibidem Alexa. & Bar- bat. in additionibus ad Bald. ibi, & latissimè tractat Tiraq. in dict. l. si vnquam, verb. *Donatione largitus*, a numer. 159. qui plurimos refert, quos huc ad- scribere supersedimus.

Nec solum eadē in casu no- stro ratio est, sed & longè ma- ior: in casibus enim prædictis voluntas tantum patris resistit; in nostro verò patris simul, & fauor familiæ, cum ei fiat regu- laris maioratus, & præiudiciū illi irrogare nequeat consensus primò vocati, vt superius adno- tauī.

Id tamen silenter prætermic- tere nolo, vt quanuis citra con- trouersiam sit, maioratui irre- gulari filios assentire nō posse, iuxta superiorem declaratio- nem; posse tamen liberos primi gradus aduersus disponētis vo- luntatem, qui irregulare pri- mogenium instituit, maiora- tui regulari consensum præsta- re. Et est ratio, quia consensus partium tunc contra instituto- ris voluntatem, & aduersus sta- tutum locum habet, quādo ex eo ad rei naturam, & ad ius cō- mune reditur: licet aliàs nihil prodesset, ex doctrina Bart. in l.

Ec s omnes

242 De Tenuta, seu remed. possessor.

omnes populi, colum. 11. num. 33. verfic. *Iuxta prædicta quæro*, ff. de iustitia & iure, vbi asserit, statuentes non posse tollere statutum à superiore confirmatū; posse tamen, si ad ius commune redeant. Quæ sanè doctrina confirmatur ex textu in cap. 1. de pactis, lib. 6. vbi prælatus renuntiare potest in præiudiciū Ecclesiæ, si renuntiando reditur ad ius commune: & ex textu in l. 2. ff. de iniusto rupto, & hac consultissima. §. si quis autem. C. de testamentis, vbi primum testamētum tollitur per secundum minus legitimè factum, quando per illud ad ius commune reditur, quia sunt instituti venientes ab intestato; alias secus. Rursus, quia etiam in correctorijs licita est extensio, quando per eam ad ius commune reuertimur, gloss. in cap. statutum, verb. *numerandum*, de præbend. libr. 6. latè Anton. de Butrio in cap. olim tibi, in fine, per textum ibi, vbi Panormitanus 3. notabili, de verbor. signifi. Albert. Brunus in tract. statutorum mulieres concer-

nentium, artic. 7. quæst. 2. Felix in cap. cum omnes, à num. 3. & in cap. cum accessissent, à num. 6. de constitutionibus. Silua nuptialis in posteriori parte à nu. 1. luculenterque & in individuo differuit Tiraquellus de iure primogeniorum, 24. quæst. à num. 5. qui omnino inspicit debet, in hanc enim partem propendet. Ego verò ob rei difficultatem non sum ausus meum iudicium interponere; scio enim, ad maioratum vocatos nō posse ordinem succedendi mutare, vt prædiximus, & probatur in cap. 1. in princip. de successione feudi, ibi: *Ordinatione defuncti in feudo manente, vel valente*. l. si arrogator. ff. de adoption. versicul. cæterum, ibi: *Quia non iudicio eius ad eum peruenit*. l. cū filiusfamil. ff. de milit. testa. ibi: *Quia hereditati quidem sua miles quam velit substitutionem facere potest, verum alienum ius tollere nō potest*. Peralta in l. vnū ex familia. §. si de Falcidia, nu. 9. ff. de lega. 2. Molin. lib. 1. cap. 8. numc. 21. & 34. Peregr. de fideicommiss. art. 52. num. 94.

SUMMA

SUMMARIA CAPITIS XXXV.

- 1 **M**ORTVO ultimo possessore, possessio maioratus in sequentem in gradu legis ministerio transfertur, quanuis infans sit, furiosus, absens, ignorans, & in utero.
- 2 Quando ad acquirendam possessionem non requiritur actus acquirentis, sed ex legali prouisione transfertur, non est necessaria scientia illius in quem transfertur.
- 3 Possessio legis Taurinensis datina est legis facto, & non hominis, estq; realis & vera possessio.
- 4 Legis respectu semper successor maioratus certus est, cum sine possessore nec per momentum consistere posset.
- 5 Si absens, in quem legalis possessio translata est, moriatur ante apprehensionem actualem, & scientiam vacationis maioratus, an Tenu-
ta competere possit sequenti in gradu.
- 6 Declaratur textus in l. 8. tit. 7. lib. 5. Compilationis.
- 7 Quanuis ad translationem possessionis non sit necessaria scientia illius in quem transfertur, nec eius acceptatio: ad hoc tamen, ut remedium Tenute sequenti in gradu competat, acceptatione opus est.
- 8 Ut quis dicatur sequens in gradu ultimi possessoris, non solum debuit possidere ex legali facto, sed etiam ex eius facto & apprehensione.
- 9 Successio maioratus dupliciter consideratur: respectu scilicet iuris succedendi, & respectu remedij possessorij, & iurisdictionis supremi Consilij.
- 10 Ad Tenutam proponendam non sufficit qualitas veri successoris, sed ut vere actu apprehenderit possessionem.
- 11 Differentia constituitur inter lineam ad acquisitionem iuris primogeniturae, & inter lineam ultimi possessoris, ad aliquem iuris effectum.
- 12 Lineam non efficit nisi qui actu successit.
- 13 Ut Tenuta beneficium competat, requiritur mors ultimi possessoris, qui actualiter possidebat.
- 14 Linea nunquam incipit nisi ab illo qui successionem occupat: & occupatio dicitur per successionem actualem, & non per legale nomen successoris.
- 15 Peruenire non dicitur, nisi manutentione & apprehensione.
- 16 Declaratur lex 40. Taur.

444 De Tenuta, seu remed. possessor.

- 17 *Nepos non succedit in maioratu patris premortui, sed in maioratu sui per representationem.*
- 18 *Successor in iure non dicitur, qui actu non successit.*
- 19 *Etiamsi verus successor actu possessione non apprehenderit, eo mortuo, Tenuta proponi potest ab eo qui succedere contendit.*
- 20 *Possessio qua transfertur, absque ulla diminutione transfunditur, licet diuersa sit ab ea qua penes defunctum fuit.*
- 21 *Possessio magis est facti, quam iuris.*
- 22 *Ex lege 45. Tauri potius iuris, quam facti possessio est.*
- 23 *Verus successor, quanuis non agnouerit maioratum, iustus possessor constituitur ex translatione legali, proximitatemq. & gradum facit successoribus.*
- 24 *Sequens in gradu licet recuset acceptare maioratum, non utique potest.*
- 25 *Tenuta remedium competit morte ultimi possessoris, etiamsi actualis possessor non fuerit.*
- 26 *Possessio qua transfertur, an eadem sit, quam habebat ultimus possessor; an vero diuersa.*
- 27 *Legalis translatio sufficit, absque actuali apprehensione, ut ultimus possessor constituatur ille, in quem lex transtulit, quanuis ipse ignorauerit.*
- 28 *Possessio qua transfertur ex statuto, requirit voluntatem acquirantis.*
- 29 *Ex statuto & consuetudine ciuili tantum transfertur possessio, non vero naturalis.*
- 30 *Acceptatio & voluntatis declaratio in maioratus successore, quoad fructus & emolumenta requiritur, non tamen quoad iuris effectus.*
- 31 *Doctrina Martienci declaratur.*
- 32 *Tiraquelli opinio declaratur.*
- 33 *Successor maioratus preiudicium non potest inferre sequentibus in gradu.*
- 34 *Ultimus possessor quis dicitur, quanuis acceptare maioratum recuset, & expresse ei renuntiet.*
- 35 *Si maioratus successor eum respuat, an possessio continetur ab eo, vel à predecessore.*
- 36 *Beneficium statuti non confertur in inuitum, sicut beneficium legis Tauri.*
- 37 *Qui maioratui renunciauerit, eius fructibus priuatur, non tamen desines*

Caput Trigesimumquintum. 445

- finet esse successor; & eius personæ ratio habetur, & ab ea proximi-
tas regulatur.*
- 38 *Ad Tenutam proponendam, sufficit, ultimum possessorem mortuum
esse, quanuis vacationis maioratus scientiam non habuisset.*
- 39 *Verba, Tenere, & Possidere, intelligi debent secundum conditionem
personæ, & rei qualitatem.*

AN MORTVO ILLO, IN
quem possessio translata est, antequam
actualem bonorum maioratus possessio-
nem apprehendisset, Tenutæ remedium
competere possit sequenti in gradu, &
quis hoc casu sequens in gradu
dicatur,

C A P U T XXXV.

BONORVM ma-
ioratus civilem &
naturalem posses-
sionem, mortuo vl-
timo maioratus possessore, in
sequentem in gradu legis mini-
sterio transferri, quavis infans
sit, furiosus, mente captus, ab-
sens, & ignorans, & in utero cō-
stitutus, satis compertum est.
Et est ratio, nam cum ad acqui-
rendam possessionem nullus
actus acquirentis requiratur,
sed ea solum ex legali prouisio-
ne transferatur, consequens est,
ut nihil intersit, an ille in quem

transfertur, præsens, vel absens
sit; intellectum habeat, vel eo
careat, ut latissimo sermone
prosequitur Anton. Gom. in l.
45. Tauri, num. 112. Molin. de
primogen. lib. 3, cap. 12. nu. 24.
Hæc enim possessio datiuæ est
legis factio, & non hominis, iux-
ta Bald. doctrinā in Rubrica de
causa posses. & proprie. n. 13. &
est realis & vera possessio, ut sæ-
pe diximus, ac si re actu & cor-
pore, à verò successore maiora-
tus apprehensa fuisset, ut proba-
tur in cap. contingit, de dolo &
contum. ibi: *Verus constituitur*
elapso

446 De Tenuta, seu remed. possessor.

elapso anno possessor, vbi Bald: notat num. 1. & probat text. in l. raptiores. C. de Episc. & Cler. Ideoque cum sit legis possessio, & prædictæ legis respectu successor, semper certus sit l. cū quidam. §. suum hæredem. ff. de acquir. hæred. & maioratus: nec per momentum sine possessore consistere possit, statim in verum successorem prædicta possessio transfertur, quanuis absens sit, & prorsus ignoret. l. apud hostes. C. de suis & legitimi. ibi: *Quo casu mortis scientia non postulatur* l. si arrogator. ff. de adoptionib. docet Bald. in l. si fratris, num. 6. C. de iure delib. & in dict. l. si arrogator, num: 1. versi. *Secundo oppono*, vbi las. n. 15. Corne. in dict. l. si fratris, nu. 4. & pluribus relatis censet Tiraque. in tract. de morte. 3. par. declaratione 6. nu. 10. idem 2. part. declaratio. 17. per totam. Molin. lib. 3. cap. 12. nu. 20. Mieres 1. part. quæst. 24. nu. 27. Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. 1. p. nume. 36. & ante eos doctè explicuit Paul. in l. ultim. num. 3. ff. de acquir. hæredit. Alexā. consi. 20. nu. 4. libr. 1. & fuit doctrina originaria Cyni in l. 1. ex num. 1. C. de adult. & obseruat Matien. in l. 8. tit. 7. lib. 5. Cōpil. gloss. 1. num. 24. & 25.

5 Quo supposito, quæstio est, si absens, in quem legalis posses-

sio translata est, moriatur antequam actualem & realem possessionem apprehendisset, & habuisset scientiam vacationis maioratus, an Tenuta competere possit sequenti in gradu. Et Tenutam hoc casu competere non posse, satis probari videtur ex text. in dict. l. 45. Taur. alias l. 8. tit. 7. libr. 5. Cōpilatio. 6 in qua ita scriptum est: *Mandamos, que las cosas que son de mayorazgo, aora sean villas, o fortalezas, o de otra qualquiera calidad que sean, muerto el tenedor del mayorazgo, luego, sin otro actõ de apprehension, se traspassse la possession ciuil y natural en el siguiente en grado, que segun la disposicion del mayorazgo deuieren suceder en el, aunque aya otro tomado la possession de ellas en vida del tenedor del mayorazgo, o el muerto, o el dicho tenedor le aya dado la possession de ellas.*

7 Ex quibus verbis elicitur, vt quanuis ad translationem possessionis ciuilis & naturalis nõ sit necessaria scientia illius in quem transfertur, nec eius acceptatio; latè Mieres in tota quæst. 13. part. 3. ad hoc tamen vt remedium Tenutæ competat, acceptatione est opus, & actuali apprehensione bonorū maioratus, eorumque insistentia, vt aperiatur edictum in gradu sequenti, & Tenuta ab eo propo-

proponi possit; quasi sit sensus, ut ad hoc ut quis sit sequens in gradu ultimi possessoris, nō solū debuerit prædictus ultimus possessor possidere ex legali facto & translatione, sed etiam ex eius facto, & actuali apprehensione. Si prædicta enim lex 8. iuncta l. 9. sequenti, quæ remedium præbet legi præcedenti, & ad eius executionem lata fuit, ut eius verba ostendunt, legali tantum possessione contenta esset, non toties repeteret verbum illud, *muerto el tenedor del mayorazgo*; & illud, *en vida del tenedor*, & rursus, *o el dicho tenedor*, &c. Quæ verba indicatiua sunt ipsius actualis retentionis, & insistentiæ rei, ad hoc, ut beneficium prædictorū iurium competat: argum. text. in l. 1. §. sin autē ad deficientis.

9 C. de caduc. toll. Cui doctrinæ suffragatur, si animaduertamus, successionem maioratus dupliciter considerari debere. Aut enim consideramus eam respectu iuris succedendi; quo

consideramus prædictam successionē respectu remedij possessorij Tenuæ, & iurisdictionis supremi Consilij; tūc enim requiritur actualis apprehensio ultimi possessoris, nec sufficit qualitas veri successoris, sed ut verè actu in maioratu successerit, ut eo mortuo, prædictum Tenuæ remedium competere possit sequenti in gradu: quod ita videtur sentire Moli. lib. 3. cap. 6. num. 36. ibi: *Ad cuius assumpti maiorem comprobationem considerandum est, quod maioratus successio altero de duobus modis considerari debet. Primo, quatenus filio primogenito, statim cum nascitur, in habitu eadem successio acquiritur. Secundo, cum iam mortuo parente, realiter & actualiter sibi defertur, atq; ab ipso apprehenditur. Quod respicit Bellameræ decis. 723. num. 16. & opinio Molinæ ubi supra, num. 35. dum constituunt differentiam inter lineam ad acquisitionem iuris primogenituræ; quo casu, qui primo natus est, lineam primogeniti constituit inter se & illam qui ab ipso descendunt, cum perpetua exclusione secundogeniti, & eius lineæ, dum prima superest: secus verò, quando ad alios effectus lineæ consideratio habenda est; nam tunc lineam non efficit nisi ille qui actu successit.*

Quibus

448 De Tenuta, seu remed. possessor.

- Quibus accedit, nam quando 15 enim text. vt non solum perti-
 12 lex possessionem transfert, quā neat, sed & perueniat; perueni-
 nis quoad eam possessor sit cer reque ad aliquem, in iure non
 tus. l. ornamentorum. ff. de au- dicitur, nisi manutentione, &
 ro & argent. legat. quoad nos apprehensione. l. qui concubi-
 verò possessor incertus est, do- nam. §. cum ita, in 2. ff. de lega.
 nec sententiam habeat, actiue 3. l. nomen filiarum. §. ultimo.
 possideat. Ad hoc itaque vt Te ff. de verbo. signifi. ibi: *Habere,*
 13 nutē beneficium & remedium sicut peruenire, cum effectu acci-
 competat, certi esse necessario 16 piendum est. Nec prædictis re-
 debemus de morte illius qui fragatur. l. 40. Tauri, qua consti-
 ius incertum non habebat, sed tutum est, primogenitū præ-
 pro actuali possessore ab omni- mortuum antequam actualiter
 bus fuit cognitus, & non iuris succedat, transmittere succes-
 intellectu. Et hoc est quod pro- sionem ad nepotem; sufficere
 priè significant verba illa legis, itaque, succedere ipso iure,
Muerto el tenedor del mayoraz quanuis actu non successerit, vt
 14 80. *¶* c. Et huc pertinet quod de Tenutæ interdicta possessoria
 linea dicitur, quæ nūquam in- 17 competere possint. Responde-
 cipit nisi ab illo, qui successio- tur enim, nepotem in casu no-
 nem occupat: vt probat text. stro non succedere in maioratu
 vbi omnes, de successione feu- patris præmortui, sed in maio-
 di, & in cap. 1. de successio. fra- ratu aui, per representationem
 trum, vel gradibus succeden- scilicet, iuxta textum in §. item
 tiū, in feudis, ibi: *Mortuo enim* vetustas, de hæredita. quæ ab
eo qui beneficium tenebat, ¶ c. intestat. deferunt. ibi: *In locum*
 Quæ verba simillima sunt no- *patris sui ad successionem aui*
 stræ legi Tauri, ibi: *Muerto el* *sui vocat.* Ius itaque repræ-
tenedor, ¶ c. Et. manifestè insi- sentationis id efficit, non verò
 nuant, lineam occupari debere legalis possessio, cum hæc nun-
 per successione realem & actua quam apud patrem fuisset.
 lem, & non per legale nomen 18 Accedit vltèrius pro supra-
 successoris; cum linea in maio- dicta opinione, nam successor
 ratibus non constituatur nisi in iure non dicitur, qui actu nō
 per eos qui actualiter possidēt: successit. l. 3. §. si quis ita. ff. de
 de quo est tex. in cap. 1. de natu. hæred. instituen. ex qua hæres
 successio. feud. ibi: *Ad quorum* non dicitur ille qui scriptus &
unum feudum peruenit, requirit vocatus sit, sed qui actu succe-
 dit,

Caput Trigessimum quintum. 449

dit, & cum effectu adit hæreditatem, vt pluribus firmat Alex. conf. 1. nu. 6. libr. 1. & satis probat l. 2. §. sed etsi sint sui. ff. ad Tertyllian.

Sed quanuis prædicta non leuiter vrgere videatur, & hanc priorem sententiam admodum fulciant, opinor tamen, etiamsi ^{2 1} verus successor actu possessione non apprehenderit, & quantumuis ipse maioratum vacasse ignorauerit, nihilominus eo mortuo, Tenutam proponi posse ab eo qui succedere in prædicto maioratu contendit, tanquam proximior prædicti vltimi ignorantis possessoris. Nã ex decisione legis 45. Tauri, vtraque possessio, vltimo pos ^{2 2} sessore mortuo, transfertur in verum successorem, etiam absentem & ignorantem, vt superius ostendi, siue ipsa possessio apud vltimũ possessorem fuerit tempore mortis, vt regulariter euenit; siue alius res maioratus possideret: hæc enim tertij possessio ad detentationem tantum reducitur, & ciuilis & naturalis possessio auocari non ^{2 3} potuit ab vltimo possessore, & ideo ex legis facto, illo mortuo, transfertur in sequentem in gradu, ex traditis à Gome. in dict. l. 45. num. 17. Molin. lib. 3. cap. 12. num. 18. & 19. Mieres part. 20 3. quæst. 13. per totam. Ex quo

infertur, hanc maioratus possessionem (licet diuersam ab ea quæ penes defunctum fuit) absque vlla diminutione transferri in illum, qui ex maioratus dispositione successurus est: ad cuius possessionis acquisitionem illius acceptatio necessaria non fuit. Nam quanuis possessio sit potius facti, quam iuris, propter actualement apprehensionem quæ in ea requiritur, vt sic intelligatur tex. in l. 1. §. adipiscimur. ff. de acquiren. possel. ibi: *Adipiscimur autem possessionem per nos metipsos, & ibi: Ea enim rem facti, non iuris esse, & in §. si vir uxori, eiusdem legis, ibi: Quoniam res facti infirmari iure ciuili non potest.* in terminis tamen legis 45. ex parte successoris maioratus, potius iuris, quam facti possessio est: in eo enim requiritur ius duntaxat succedendi; eius tamen factum, quod alioqui desiderabatur, lex supplet, & ipsum ignorantem & absentem, possessorem constituit. Qua doctrina sic intellecta, quæ verissima est, necessario fateri debemus, verum successorem, quanuis non agnouerit maioratum, nec sciuerit sibi delatum, morte tamen vltimi possessoris iustum possessorem constitui, proximitatemque & gradum facere successoribus; ita vt si antequam actu apprehende

Ff

hende

450 De Tenuta, seu remed. possessor.

henderit, decedat, proximitas ab eo, tanquam ab ultimo possessore regulatur, non tamen ab eo qui illū præcessit. Pro quo considero expressam decisionē textus in l. si infanti. C. de iure deliberandi, ubi probatur, si hæreditas alicui infanti & ignoranti delata sit, & talis infans decedat hæreditate non adita, prædictam hæreditatem & plenū eius dominium censi ipso iure quæsitum infanti, & transmitti, & quæri postea ipsius patri superstiti, beneficio illius legis. Ergo eodem modo dicendum est in casu nostro, ex legis Taurinensis beneficio civilissimam possessionem quæri vero successorī maioratus, etiamsi absens sit, & prorsus ignoret: si moriaturque ante scientiā & acceptationem, transmitti prædictum maioratum in sequentem in gradu ei proximum: quæ sanè decisio in terminis indiuidualibus nostram sententiam probat: & censet Gregor. Lop. in l. 9. tit. 1. par. 2. scholio 2. & in l. 3. tit. 13. part. 6. glo. 2. verbo, *mugeres*, ver sic. *Sed pone retento eodem themate, quæst. 19. ibi: Et videtur tunc dicendum, quod succedat soror minor iure sui filij masculi qui defunctus est, ex quo secundum veritatem naturæ, maioriam iam transiit ad illam, & in indiuiduo docet in l. 7. tit. 4.*

part. 5. verb. possession, schol. 2. quæst. 6. & 7. ibi: *Sed quid, si iste, in quem ex lege transfertur possessio, moriatur ante apprehensionē realem? an transmittat in sequentem vocatum? Et videbatur quod non, ex dicto Baldi superius relato. Videtur tamen, quod auctoritate legis non eadem possessio numero, quæ fuit primo delata, sed alia transferatur in sequentem, & sic non est opus tractare de transmissione.* Et prædictum in gradu sequentem, proximitatem & gradum facere, licet non acceptauerit maiortum, vel ex eo constat, quia quāvis ipse sciret, & acceptare recusasset, ut non ab ipso, sed à prædefuncto proximitas regularetur, non utique posset; cum ius primogenituræ cedi, seu renūtiari nequeat in successoris præiudiciū, ut probatur in l. si mulier. §. ex asse. ff. de iure doti. l. quoties ab omnibus. C. de fideicom. & in cap. 1. §. hoc quoque de succes. feud. tradit Moli. lib. 1. cap. 6. nu. 45. Nec enim per superiores in gradu, sequentiū causa lædi debet, ut decidit text. in l. peto. §. fratre. ff. de legat. 2. Nā quāquā generale sit, ut quis possit renunciare beneficio inducto in fauorem ipsius, ut latè Doctores in l. si quis in cōscribendo. C. de pactis, & de Episcop. & Cler. ubi Albericus a nu. 3. & in

Caput Trigesimumquintum. 451

& in 1. par. statutorum, quæst. 18. Bald. in l. si finita, in principi per illum textum. ff. de damno infecto, & ibi Bart. à num. 1. & in indiuiduo primogeniorum, iuri primogenituræ renuntiari posse, peripicuum sit, ex iuribus vulga. in cap. 1. §. prætereà si ille, quibus modis feud. amittatur, & in cap. quàm periculosum, 7. quæst. 1. l. sicut. §. si voluntate. ff. quibus mod. pig. vel hypot. solui. l. mater. §. si autem postea. C. de reuendic. docent glo. in dict. §. prætereà, vbi feudistæ. Bald. consil. 275. lib. 2. Marti. Laud. de primogenitura, tit. *Quæro an primogenitus*. Hostiens. in cap. licet, de vo²⁵ to. Ias. in l. quæ dotis, versi. tertio quæritur. ff. solut. matrimo. Iacob. à Sancto Georgio, in l. cū antiquioribus, 5. quæst. C. de iure delib. Decius consil. 389. per totum, alia glo. in cap. 1. verb. *consentientibus*, an agnati vel filij, plenè Tiraquel. de primogenijs, quæst. 24. vsque ad 30. qui plurimos recenset huic opinioni adstipulantes. Illud tamen²⁶ absque discrimine verum est, in præiudiciū renuntiātis, prædictam cessionem, & renuntiationem valere: In præiudicium verò sequentis in gradu, irritā esse, vt expresse voluit Ioann. Andr. vbi sup. in dict. cap. licet. Card. Alex. in cap. 1. ad fin. de

feud. March. Bald. consil. 389. à num. 5. lib. 2. Pro quibus considero tex. in cap. Titius, si de feudo fuer. controuers. vbi vassallus non potest in præiudicium proximioris agnati, feudum cedere agnato remotiori, licet in sui ipsius præiudicium possit, vbi omnes notant, & tractat Ias. in l. is potest, à nu. 10. ff. de acquir. hæc. Tiraquel. vbi sup. & in tractat. retract. tit. 1. §. 11. gloss. 6. num. 14. & §. 26. gloss. 2. num. 3. & dict. §. 11. gloss. 6. num. 21. qui innumeros auctores huius opinionis refert, quos hinc acruatim colligere, consiliū non esset.

Quibus sic constitutis, consequens necessarium est, mortis istius vltimi possessoris, qui legis ministerio possedit, quāuis actu possessionem non apprehendisset, Tenuæ remedium sequenti in gradu competere posse. Et ratio est; nam aut consideramus ipsam possessionē, quæ de vltimo possessore in sequentem maioratus successorē transfertur, tanquam eandem substantia & qualitate cum illa, quam vltimus maioratus possessor habebat, vt arbitratus fuit Baldus in Authen. defuncto. num. 6. C. ad S. C. Tertyllian. & in Rubr. de caus. poss. & propriet. num. 11. Tiraquel. in tracta. de morte, 5. par. declara-

Ff 2 tio. 1.

452 De Tenuta, seu remed. possessor.

tio. i. n. 7. ibi: *Certè ex hoc apertis-
simè intelligitur, eandem esse de-
functi & hæredis post mortem il-
lius possessione; alioquin non tran-
siret, siue continuaretur ea posses-
sio de uno ad alterum, & illa cō-
tinuatio, siue transiio præsuppo-
nit easdem qualitates in re conti-
nuata.* Aut consideramus præ-
dictam possessionem tanquam
nouam & diuersam ab illa, quā
ultimus maioratus possessor ha-
buit, vt censuit Anto. Com. in
l. 45. nu. 114. Molin. libr. 3. cap.
12. nume. 22. versic. *Sed verius
est*, vtroque enim casu necessa-
ria non est apprehensio illius
cui defertur. Lex enim 45. Tau-
ri, absque prædicta apprehensio-
ne ciuilem & naturalem possef-
sionem trāsferat, vt ex ea patet,
& supra probaui; lex tamen 9.
tit. 7. lib. 5. Cōpi. quæ de Tenu-
ta loquitur (vt repetitum extat,
& ex eius initio cōstat) ad exe-
cutionem ipsius ciuilis, & natu-
ralis possessionis à lege Tauri-
nenſi trāſlatæ lata fuit: sequitur
27 ergo, ad hoc vt legis 9. benefi-
cium competat, non esse opus
apprehensione actu, & accepta-
tione successoris, sufficereque
ipsam legalem translationem,
vt ultimus possessor dici queat
ille, in quem lex tranſtulit, quā-
uis ipse ignorauerit legis bene-
ficio & translationem, quo-
modocunque enim prædicta l.

45. possessionem transferat, præ-
dicta lex 9. hanc translationem
exequi debet. Imò (alius rem
erigendo) considero, securius
possessionem transferri in se-
quentem in gradu illius, qui ve-
rus successor fuit, licet actu nō
apprehendisset possessionem,
quā si animo & corpore, &
actu eam quæsiuisset, cum ex
hoc redeatur ad ius cōmune,
in quo cōpertum satis est, pos-
sessionem defuncti in hæredem
non tranſfundi l. 1. §. Scæuola,
si quis test. lib. esse iussus. acci-
pitur tamē, quando defunctus
animo & corpore suo posside-
bat; secus si alieno, tūc nanque
quæritur possessio hæredi,
etiamsi non apprehenderit, gl.
in l. qui vniuersas. §. quod per
colonum. ff. de acquir. poss. vbi
Alexan. post principium, & sic
(quod quidem mirum est) pos-
sessio existens apud seruum ex
causa peculiari, acquiritur hæ-
redi domini absque vlla appreh-
ensione, vt docuit Accursius
in l. si is qui pro emptore, verb.
Non habere. ff. de vsucapionib⁹,
vbi omnes eū sequuntur, & Ac-
cursio ad stipulatur l. quia ser-
uo, in fine. ff. de act. & obliga. &
l. penult. ff. de captiuis, quod nō
ex dissimili ratione in casu no-
stro contingit; absens enim &
ignorans, quanuis nec animo,
nec corpore possessionem ap-
pre-

Caput Trigessimumquintum. 453

prehenderit, animo tamen & corpore legis possessor constituitur, ideoque eam in sequente in gradu transfundit. Nec obstat huic conclusioni Tiraquelli opinio in tract. de morte. 7. p. 1. declaratio. nu. 4. dum docet, ad acquirendam possessionem, quæ ex statuto, vel consuetudine defertur hæredi, eius actum & voluntatem requiri, nec satis esse legem transferre, nisi heres actu apprehendat. Respōdetur enim, ex statuto & consuetudine, de qua loquitur Tiraquellus, civilem tantum possessionem transferri, non verò naturalem; sicut ex l. Tauri utraque transfertur. Illa itaque possessio, quæ solo animo consistit, non est sufficiens ad transmissionem, & sic requiritur actus naturalis, & declaratio voluntatis: secus verò est in casu nostro, cum animi & corporis possessio transferatur: nullus alius itaque actus necessarius est: latè Dynus in cap. sine possessione, de regul. iuris, libr. 6. Accurs. in Rubr. ff. de acquir. posses. Bald. in Rubr. de caus. posses. & propriet. num. 4. Cum utraque ergo possessio ab ipsa lege in maioratus successorem transferatur, actus & apprehensio ad nullum iuris effectum necessarius fuit, nisi ad fructuum perceptionem. Hæc itaque accep-

ratio, & voluntatis declaratio in maioratus successore, hoc operatur, ut ipsius fructus & emolumenta consequatur; facti itaque effectus usque ad scientiam & agnitionem successoris suspenduntur; quoad iuris tamen effectus nulla suspensio fit, nec possessio vacare potuit, sed statim translata in sequentem fuit: eo itaque mortuo, in verum successorem iterum possessio transfertur. Tenuit itaque hic iuste proponere potest: & in hunc sensum accipienda est doctrina Matienzi in l. 8. tit. 7. lib. 5. Compil. glo. 1. num. 23. dum existimat, non posse quæri possessionem maioratus sequenti in gradu, absque eius animo & declaratione. Procedit enim hæc opinio, ad hoc scilicet, ut effectibus possessionis uti possit; & hos effectus pendere, ipse auctor dixit, id est facti, non verò iuris, ut antea dicebamus; ita enim intelligendus est, ad tutandum eum de gravissimo errore. Rursus respōdetur, Tiraquelli opinionem procedere in hærede, qui potest non adire, & non acquirere, cum ipsi soli fiat præiudicium: requiritur itaque declaratio suæ voluntatis quoad utroque effectus, facti & iuris, cum beneficium statuti seu consuetudinis non conferatur in inui-

Ff 3 tum;

454 De Tenuta, seu remed. possessor.

tum: secus verò erit in successore maioratus, qui præiudicium inferre nequit sequentibus in gradu: & l. 45. nō solum in eius fauorem beneficium contulit, sed etiam in beneficium illius qui post eum succedit; & sic
 3 4 proximitas ab eo regulatur, tãquàm ab ultimo possessore, siue apprehenderit actu, siue ignorauerit, & sic acceptare nequiverit; siue etiam renuntiauerit, & acceptare noluerit: quo casu fructus tantum amittet dū viuit; nullum alium verò effectum eius renuntiatio, vel repudiatio, vel tacita non agnitio, producere potest, cum ex ea nullū præiudiciū resultare possit ei, qui alioqui in eius maiora tu succedere debebat. Ex quo elicitur, hallucinatum omnino fuisse prædictum Matienz. in l. 8. tit. 7. lib. 5. Compil. glo. 1. nu.
 3 5 23. versi. *Potest siquidem maiora tus bona respuere*, qui existimat, si maioratus verus successor eū respuat, possessionem continuari in sequentem proximum successorem ultimi possessoris defuncti, & ab ultimo illo possessore iam defuncto proximitatem hoc casu regulari: quam doctrinam prædictus auctor ex tollit, & à nemine ita explicatam testatur: ab eo tamen cauedum est, eius enim opinio à iuris prudentia prorsus est aliena:

plurimum enim noster casus differt à casu Tiraquel. vbi sup. qui in bonis hæreditarijs loquitur; & quanuis absque apprehensione transferantur virtute consuetudinis, vel statuti; aditione tamen, acceptatione, vel pro herede gestione est opus. Potest enim ille, in quem transfertur hæreditas, beneficio legali non vti, hæreditatemque repudiare, sibi que & successoribus præiudicium facere; sicut debitor officere potest creditoribus, & seruus domino, si adire recusent. l. cum proponas. C. de hæreditibus instituendis. l. si sponsus. §. si maritus. ff. de donatio. inter virum & vxor. l. qui autem, in Florentinis Quod autem. ff. quæ in fraud. credito. l. patrem. l. debitorem, eod. titul. Maioratus tamen verus successor repudiare, seu renunciare nequit, in
 3 7 successoris præiudicium, & si se abstineat, fructibus, & commoditatibus priuabitur; non tamen desinet succedere, & sic eo mortuo, ille succedit, qui ei proximus est; eius enim personæ ratio habenda est, & non illius qui eum præcessit, secundum superiorem interpretationem. Sicut in suo hærede dicimus, qui quanuis se abstineat, emolumentis quidem hæreditarijs priuatur, retinet tamen nomen hæredis. l. cum quasi.

quasi. §. sed et si suus hæres, ver-
 sic. *Tametsi*. ff. de fideicommi.
 libert. ibi: *Tametsi non est sine hæ-*
rede qui suum heredem habet, li-
cet abstinentem se. Et in indiui-
 duo statuti Mediolanensis hæc
 opinionem admittit Bald. in
 Rubr. de causa posses. & propr.
 numer. 13. verfic. *Sed pone quod*
iste hæres, vbi quærit, si hæres in
quem statutaria possessio trans-
fertur, in alterius fauorem ei re-
nuntiet, an in illum possessio
prædicti statuti transferatur.
 Et transferri non posse, veterū
 Iurisperitorum autoritate
 contēdit: quem refert & sequi-
 tur in primogeniorum mate-
 ria Gregor. Lop. in l. 7. titu. 4. p.
 5. schol. 2. quæst. 6. ibi: *Quid au-*
tem, si iste in quem transit ista fi-
da & legalis possessio, ante ap-
prehensionem corporalem transfe-
rat autoritate legis ius suum in
alium, & constituat se eius nomi-
ne possidere? vel si ex licētia Prin-
cis, vedat aliquam rem maioria,
& constituat se nomine emptoris
possidere? an transferatur in aliū.
ista possessio? Baldus quod non.
 38 Cōcluditur ergo, ad actionem
 Tenutæ proponendam, suffice-
 re, vltimum possessorem mor-
 tuum esse, quantum nunquam
 vacationis maioratus sciētiam
 habuisset: lex enim possessore
 ciuilem & naturalem eum cō-
 stituit, nec actu ipsum posside-

re, & suæ voluntatis declaratio-
 ne opus fuit; absque ea enim vl-
 timus possessor reputatur, & ab
 eo regulatur proximitas, & nō
 à prædefuncto possessore, qui
 actu & reali apprehensione pos-
 sederat, secundum superiores
 doctrinas, quæ receptissimæ
 sunt. Quibus non obstant in cō-
 trarium adducta ex verbis le-
 gis 45. Tauri, quæ mortē actua-
 lis possessoris videntur require-
 re, vt legis beneficium cōferā-
 tur: illa enim verba, *Muerto el*
tenedor del mayorazgo, &c. ex-
 ponenda sunt, id est, *Muerto el*
poseedor del mayorazgo, & ita
 interpretantur omnes glossato-
 res ibi, & constat ex verbis se-
 quentibus, illis scilicet, *Luego,*
sin otro acto de aprehension, &c.
 quæ possessionem ciuilem &
 naturalem respiciunt, & non
 actualem, & animi declaratio-
 nem, cum hæc à lege non requi-
 ratur: & ex illis, *Se traspasse la*
possession ciuil y natural en el si-
guiente en grado, quæ possessio-
 nem in prædicto in gradu se-
 quenti constituunt, licet ante-
 quam actu apprehenderit, mor-
 tuus fuerit, vt ex proprietate
 verbi, trāsferri, satis deducitur.
 l. legatum. l. si adimendo. ff. de
 adimend. & transfer. legat. Et
 rursus verba, Tenere, & Possi-
 dere, intelligi debent secundū
 conditionem personæ & re,
 Ff 4 qua

456 De Tenuta, seu remed. possessor.

qualitatem. l. stipulatio ista. §. hæc quoque stipulatio, de verb. obligat. vbi stipulationem illā, *Possidere mihi licere spondes?* seruus in suam personam concipere potest, refertur tamen ad possessionem naturalem, cū ciuili iure seruus possidere nequeat: in libero tamen homine ad ciuilem possessionem refertur: docuit Accursius ibi, verb. *Planè si tenere, & Accursium* sequitur Bart. ibidem numer. 1. & 2. & Scribentes cōmuniter. Postremò verbum *Tenedor*, à dict. l. scriptum fuit: nam siue quis detineat vel possideat maioratum, eo mortuo, possessio transit in sequentem successorem: & ita eam legem interpretantur Palacios Rub. Gomez Arias, Castillo, Velazquez de Auendaño, & Antonius Gomezius in princip. Sequens tamen dicitur respectu illius qui iuste & ciuilitè possedit, secundum superiorem interpretationem. Et probatur vltèr prædicta opinio ex textu in dict. l. stipulatio ista. §. hæc quoque, verfic. habere. ff. de verbor. obligat. ibi: *Habere, dupliciter accipitur;*

nā ꝑ) eū habere dicimus, qui rei dominus est, ꝑ) eum, qui dominus quidē non est, sed tenet. Ex quibus verbis manifestè deducitur, illud verbū *Tenedor*, referri posse ad illum qui tantū rem detinet, quāuis nec dominium nec possessionem habeat, vel solam possessionem: & rursus referri posse ad eum qui dominus & possessor est ex legali translatione, vt in casu nostro, quāuis actualem possessionem non apprehenderit, vt Doctores notāt in dict. §. hæc quoque, vbi Imola num. 14. Paulus in dict. l. stipulatio ista. §. hi qui sunt, num. 2. laf. in dict. §. hæc quoque stipulatio, in princip. Accurs. in dict. §. hæc quoque, schol. vlti. Hippolytus Riminald. conf. 9. numer. 10. lib. 1. Afflict. de iure protomisecos. §. octauo, num. 5. Purpuratus consil. 599. à num. 5. lib. 1. Ideoque Bartolus hanc rem tractans in dict. §. hæc quoque, num. 1. verbum *Habere, & Tenere*, commune esse contendit, & ad dominium & possessionem, & ad solam possessionem, & ad detentionem tantū posse referri.

SUMMA

SUMMARIA CAPITIS XXXVI.

- 1 **M**AIORATVS an vacet per non adimplementum conditionis, & dominium transferatur in sequentem in gradu.
- 2 Rei vendicatio non competit nisi vero domino.
- 3 Si non adimpleatur conditio in maioratu apposita, primogenium amittitur.
- 4 Intelligitur text. in l. quoties. C. de conditionibus qua sub modo.
- 5 Per contrauentionem conditionis an transferatur dominium & possessio in sequentem in gradu.
- 6 An idem sit vacatio maioratus per mortem, vel contrauentionem conditionis.
- 7 Intelligitur tex. in l. 28. tit. 4. part. 3.
- 8 An & quando ex impedimento vel incapacitate mortis effectus sequantur.
- 9 Quando possessor maioratus non paruit conditionibus, dominium & possessio in sequentem successorem transfertur, & ideo Tenuta remedium proponi potest.
- 10 Si fideicommissum non restituatur, ipso iure actiones fideicommissariae transferuntur.
- 11 Licet pena priuationis apposita sit, sententia tamen declaratoria requiritur.
- 12 Per mortem vacat beneficium, non autem per renuntiationem.
- 13 In maioratu materia, qui moritur, videtur dare possessionem vivo successori; non enim continuatur possessio de viuo in viuum, sed de mortuo in viuentem. & numeris sequentibus.
- 14 Vacatio per mortem, omnibus est notoria.
- 15 Per contrauentionem conditionis possessio ipso iure non transfertur, & ideo Tenuta non est locus.
- 16 Interpretatur text. in l. sancimus. C. ad Trebellian.
- 17 Congeruntur casus, in quibus mors civilis equiparatur naturali.

FF. s. TENUTA

TENUTA AN POSSIT PRO poni in vita possessoris, per contrauen- tionem conditionis in maioratu appositæ,

CAPVT XXXVI.

MAioratum vacare per non ad-
implementū cō-
ditionis, & do-
miniū eius tras-
ferri in sequentem in gradu,
compertum est, ex glo. in l. quo-
ties, verbo *Petitionem*. C. de fi-
dei commissis, quatenus voluit,
posse sequentem in gradu in ca-
su contrauentionis agere rei vē-
dicatione, quæ non competit
nisi vero domino; vt in l. in rem
actio, cum vulgatis. ff. de rei vē-
dicatione, & satis probatur ex
dict. l. quoties, & ex l. cum pa-
ter, §. libertis. ff. de lega. 2. peti-
tio enim, de qua in dictis iuri-
bus, est in rem actio in personā
scripta; vt in l. actio in personā.
ff. de actionibus, & obligationi-
bus, & ita in specie ex illis legi-
bus deduxit Salicetus in dict. l.
quoties, num. 4. & 5. vbi Docto-
res, & Gregor. Lop. in l. 34. tit.
9. part. 6. schol. 3. quæst. 2. vers.
nota quod similiter, cum alijs

quos refert Pelacz 3. part. quæst.
9. numer. 1. Conditiones enim
prædictæ adimpleri debent. l.
ex hoc iure. §. vlti. ff. de dona-
tionibus. l. facta. §. in danda. ff.
ad Trebel. vbi Bart. & Scriben-
tes, quos refert Molina lib. 2. c.
14. num. 10. Chassaneus in Ca-
talogo gloriæ mundi, conclus.
46. Mieres 2. par. quæst. 4. illa-
tione 8. num. 2. Et si non adim-
pleatur conditio in maioratu
apposita, primogenium amitti-
tur, quia est iste contractus reci-
procus, do vt facias; & cessante
implemento, cum inferat cau-
sam dandi, excluditur possidēs,
præsertim si in primogenio ap-
posita clausula sit, vt ipso facto
contrauentionis amittatur, &
in eo succedat sequens in gra-
du, iuxta textum in §. vltimo,
legis Hoc iure ff. de donationi-
bus. Moli. lib. 2. cap. 8. num. 15.
Mieres 2. part. quæst. 4. illatio-
ne 8. nume. 3. & 4. Et à die con-
trauentionis dominium trans-
ferri

4 ferri in eum, qui post mortem
ultimi possessoris successurus
erat, probari videtur in l. quo-
ties. C. de donationibus quæ
sub modo, prout ex ea expen-
dunt Speculator, Decius, & Ri-
pa, quos refert, & sequitur Mol.
lib. 3. cap. 12. num. 2. Couar. lib.
1. resolut. cap. 14. nu. 3. vbi do-
nationi de qua ibi, non solū
dies, sed & conditio adijci po-
test; vt sit sensus, vt non solum
adueniente die dominium trās-
feratur in sequentem donata-
rium, sed & adueniente casu cō-
ditionis, vel eius contrauentio-
nis. Nā & id regulare est & per
petuum, donari tibi posse rem 6
quāpiam, ea tamen lege, vt
post mortem donantis, vel post
certum tempus re ipsa fruaris;
id enim ita posse fieri, deduci-
tur ex l. 1. C. vt actio. ab hæredi-
bus, latè Tiraquel. in tract. pri-
mogeniorum, 6. quæst. nu. 33.
& possessionem quoque sub cō-
ditione tradi posse, & vt ea non
impleta, in aliū transferatur,
probat l. qui absent. §. 1. l. si me
in vacuam. ff. de acquir. posses.
cap. olim, de restitut. spol. l. vlti.
C. de legat. disputat Bald. in c.
1. §. hoc quoque, ad finem, titu.
de succes. feudi, idem Bald. cōf.
188. libr. 3. per totum. Massuer. 7
tit. de posses. §. *Item nota quod
possessio.* Et quia sicut testator
tradendo potest mortem præ-

uenire, ita etiam & conditionē
apponendo, iuxta Bald. doctri-
nam in cap. 1. ad finem, de con-
firmation. vtil. vel inut. per tex.
in l. Luci⁹ Titi⁹ testamēto. ff. de
legat. 2. cui suffragatur. l. legatū
est. ff. de legat. 2. l. cum quis de-
cedens. §. qui testamento. ff. de
legat. 3. glos. in Clem. dudum.
§. verū, verb. *Datis*, de sepul-
turis, & satis hæc opinio proba-
ri videtur ex dict. l. 45. Tauri,
transcripta in noua Compila-
tione, lib. 5. tit. 7. lib. 8. ex qua,
mortuo vltimo possessore, ipso
iure prædicta possessio transfer-
tur, vt nec per momentum va-
care dicatur. At idem est, mori
vltimum possessorem, & maio-
raturum eius morte vacare; vel il-
lum amittere ex contrauentio-
ne conditionis; quia casus mor-
tis à lege expressus trahitur ad
alios, ex quibus eadem vacatio
resultat, vt docet glo. verb. *Mori-
ente*, iuncto textu in Clemen-
ne Romani. §. sanè, de electione.
alia glos. verb. *Mori*, in Clemē.
1. vt lite pendente. l. Gallus. §.
& quid si tantum, de liberis &
posthum. l. sinecem. §. de porta-
tus. ff. de bonis libertorum. l.
mulier. ff. ad Trebel. l. si mater.
C. de institutionibus, & substi-
tutionibus sub conditione fa-
ctis. l. 5. tit. 4. par. 5. Quibus suf-
fragatur tex. in l. 28. tit. 4. p. 3. &
conducunt ea quæ in cap. 34. a
num.

460 De Tenuta, seu remed. possessor.

8 num. 14. fusissimè cōgessi, nec hic repetenda duximus. Et quādo ex impedimento, vel incapacitate, mortis effectus sequitur, lex de morte loquens, prædictos casus comprehendit, iuxta ea quæ ibi satis appositè adduximus, & ideò sequentem in gradu non solū posse reivendicationem intendere, sed & remedium legis 45. Tauri proponere, opinatur Mieres de primogenijs, 3. part. quæst. 23. per totam, qui indiuidualiter loquitur in nostro casu, quando possessor bonorum maioratus non paruit conditionibus adiectis ab illo, qui primogenium instituit, & quāuis nullis duct' fundamentis, dominium, & possessionem in sequentem successorem transferri, firmat. Pro qua opinione considero textum in l. sancimus. §. cū autem, in fine, ibi: *Siue à primo fideicommissario, &c.* C. ad Trebel. dum decidit, si primus fideicommissarius fideicommissum, quod debet restituere, non restituat, ipso iure actiones fideicommissariæ hæreditatis transferri in secundum fideicommissarium, ac si fideicommissum ei restitutum fuisset: & adstruit text. in l. 1. in fine, tit. 4. lib. 5. Compi. ubi fideicommissum statim absque alia restitutione transfertur, ut dispositioni testatoris sit pari-

tum; & ibi notat Matienço gl. 18. numer. 8. Ut eadem ratione dicamus, possessionem trāsferri per contrauentionem conditionis, ut seruetur voluntas institutoris, sicut seruatur in dict. l. sancimus, ex qua, si contraueniat, & recuset restituere grauatus, à die contrauentionis translatio legalis fit in sequentem successorem.

11 Sed quanuis prædicta comprimere videantur, contraria opinio admittenda est, ex sequentibus cōsiderationibus. Primò, quia quanquā prædicta poena translationis appositā sit à maioratus institutore; necessariò tamen requiritur sententia, quæ declaret conditionis contrauentionem, & ex ea maioratum vacasse; ex traditis à Franco in cap. proposuit, de appellationibus, in princip. Capitio de cis. 121. ex num. 22. vsque ad 25. Felin. in cap. Rodolphus, num. 37. de rescriptis. Vacatio itaque debet esse absque controuersia, cū regulariter ex legis dispositione non detur effectus ipso iure, nisi per sententiam iuridicè pronuntiatam, iuxta l. non tantum. §. Senatus, de fideicommissarijs libertatibus, cap. cū secundum leges, de hæreticis, in 6. Bart. in l. eius qui delatorē, in princip. ff. de iure fisci. Secundo, ex textu in cap. susceptum, de

Caput Trigesimum sextum. 461

12 de rescriptis, libr. 6. in fine, ubi per mortem vacat beneficium, non autem per resignationem, renuntiationem, vel alio modo; cum ceteri casus morti non equi pareretur. Cum ergo lex 45. Tauri morte vacare maioratum sanxerit, & mortuo successore, civilem, & naturalem possessionem transferri ipso iure in sequentem successorem deciderat, ad aliam vacationem, & possessionis translationem, inducere legem prædictam non debemus. Quanquam sciam, cum poena ipso iure imponitur, alia sententia iudicis declaratoria non esse opus, sed ad executionem poenæ confestim procedendum, ut placuit glossæ in l. amissione. §. quideficiunt. ff. de cap. diminu. & glossæ in Clem. multorum, ad finem, de poenis, & in c. quam sit, verb. *Eo ipso*, de elect. libr. 6. & in Clem. 2. eodem verbo, *Eo ipso*, de vita & honest. Clericorum, & in Clement. Attendentes, schol. vlti. de statu Monachorum. Bald. in l. adolescente. C. in quibus causis in integrum rest. non est necesse. ubi ait, iudicis ministerium non requiri, ubi ius effectum producit: eidem Bald. in l. 1. nu. 2. C. de secund. nupt. Bart. in l. 1. à n. 1. ff. de his qui notantur infam. Et quod ipso iure fit, necessitatem tollere auctori iudicis, probat

l. quæ sub conditione. §. vlt. ff. de condit. instit. & l. de pupillo. §. habet autem. ff. de noui operis nuntiatio. cap. ubi periculum. §. præterea, de elect. libr. 6. Sed hæc rem ancipitem distinctione componendo, illud generale, & perpetuum est, ut quantum non requiratur sententia quæ poenam irroget, requiratur tamen quæ declaret actum factum, aut commissum, aut etiam omissum, ex quo poena ipso iure lata est, ex textu in l. eius qui delatorem. ff. de iure fisci, & in cap. cum secundum §. confiscationis, de hæret. libr. 6. & latè prosequitur Felin. in c. Rodolphus, de rescript. in c. cum non ab homine, de iud. & in c. 2. de spons. à num. 1. ubi quatuor modis limitat, & quintum adjicit Tiracquel. verb. *Reuertatur*, in l. si vnquam, num. 402. Idemque à n. 398. vsque ad num. 416. post Felinum quem refert, ad eò fuisse tractat, ut superfluum visum fuerit, quidquam in hoc illis adadere. Tertio confirmo ex urgenti consideratione, ea scilicet, nam in hac maioratum, & translationis possessionis materia, mortuus transfert in viuum; quasi ille qui moritur, videatur dare possessionem viuo successor; viuens tamen possessor viuenti eam dare non potest, nec dicetur continuari de viuo

462 De Tenuta, seu remed. possessor.

viuo in viuum, sed de mortuo in viuentem, vt in indiuiduo docuit Cynus in l. ea lege. C. de conditione ob causam, n. 1. ibi: *Consuetudo est in Regno Francie, quod mortuus saginat viuū. Quid est hoc dictum? Vult dicere, quod mortuus videtur dare possessionem viuo heredi; quia possessio dicitur sagina: unde videtur heres habere possessionem defuncti; quod est contra ius scriptum: & Cynū transcripsit Paulus in l. hæres in omne ius, nu. 3. ff. de acquir. hæred. & vtrunque Tiraquellus de morte 1. de clarificatione, num. 2. in præfatione. Appellatur autem à Cyno possessio *sagina*, ab ipsius possessionis effectu & operatione, *saginare* enim dicimus illum, quem pinguem, & diuitem facimus, vt tradit Collumela lib. 6. cap. 38. Per contrauentionē igitur conditionis non transferatur possessio; esset enim translatio de viuo in viuum: & tamen lex nostra 45. de mortuo in viuum voluit transferre, ad similitudinem Gallicæ consuetudinis, licet ab ea distet, vt in c. 48. affatim dicemus. Et huic opinioni sufragatur doctrina Baldi consil. 436. in fine, libr. 4. dū tractat de legali dispositione, quæ non respicit ordinem nascendi, sed moriendi, cum nullus legis effectus resultet in eius prin-*

cipio vsque ad extremum vitæ tempus. Sicut in casu nostro dicimus, in quo possessio transferri nequit, nisi mortuo ultimo possessore, in cuius mortem cōfertur legalis prouisio: ante mortem enim nullum effectū produxisse censetur, vt docet Alciatus consil. 560. nume. 3. & 4. Ruinus consil. 200. nu. 9. vers. Si ergo, lib. 2. quem sequitur Cephalus consil. 95. sub nume. 15. libr. 1. Quibus accedit, nam in casu nostro non sufficit substitutio & nominatio ipsius maioratus institutoris in alicuius fauorem facta per conditionis cōtrauentionem, hæc enim prouisio ius respicit, ad obtinendū scilicet in lite ordinaria: nos vero tantū agimus de lite extraordinaria & summaria, in qua vt obtineatur, non ad ius, sed ad factum respicitur, & ad mortem ultimi possessoris, quæ si non præcedat, interdictum possessorium Tenutæ competere non potest, cum lex possessionem non transferat, nisi cum prædicta mortis qualitate, quæ prius debet verificari, quàm legale remedium ab ipsa lege procedens proponi possit: argumento textus in l. 1. §. 1. ff. nequid in flumine publico, & in l. Fulcinius §. cum hoc, vbi glos. & Bartol. ff. ex quibus causis in possessionem eatur. l. penult.

Caput Trigesimum sextum. 463

penult. §. docere, vbi pulchrè Paulus. ff. vi bonorum raptor. Prædicta ergo qualitas à lege requisita directò debet verificari, per mortem scilicet naturalem possessoris, vt lex prædicta inquit, ibi: *Muerto el tenedor, &c.* & censet Mieres in l. post mortem, num. 23. C. de fideicomm. Azevedo in l. 8. titul. 7. libr. 5. n. 11. & in l. 9. num. 3. eiusdem tituli. Molina lib. 3. cap. 13. num. 16 59. Quartò, quia vacatio per mortem, omnibus est notoria; per contrauentionem verò regulariter omnibus latet: diuersa itaque est vna vacatio ab alia. Et quia præiudicium sequeretur absentibus, & ignoratibus, qui successionē prætenderent, & forsan obtineret ille, qui ius deterius haberet; & ideo vacatio hæc, cum ab altera distet, debet verificari, non in iudicio summario, sed causa plenè discussa: argumento tex. in l. 3. §. ibidem. ff. ad exhibendum. Longè itaque verius, & receptius puto, per contrauentionem conditionis, quanuis ab instituyente ipso facto pœna priuationis, & translationis clausula in fauorem sequentis in gradu appositæ sit, possessionem ipso iure non transferri, & ideo Tenuitā proponi non posse in supremo Consilio, sed reuēdicatione, & alijs remedijs agē-

dum aduersus possessorem, nō tamen iudicio summarissimo prædictæ. l. 9. in quam sententiam inclinat, quanuis non ex prædictis cōsiderationibus, Molina de primogenijs lib. 3. c. 13. num. 59. dum putat, non posse tertium, vltimo possessore viuente, remedium dictæ l. 45. proponere: & in indiuiduo arbitratur Mieres sibi contrarius in tractatu maioratum, 3. part. quæst. 9. nu. 30. ibi: *Ex superioribus autem iuste inferitur, quod si possessor bonorum maioratus, non pareat conditionibus, vel grauaminibus à fundatore maioratus datis, nō transfertur possessio in proximum vocatum in pœnam illius, qui conditionibus, & grauaminibus non paruerit: quod ex prædictis satis constat.* Nec obstat textus in dict. l. sancimus, ibi enim transfertur actio, nō tamen possessio; hæc enim non acquiritur sine actu apprehensionis. l. 1. §. Scæuola, si quis testamentum liber esse iussus fuerit. Neque vrgent supradictæ doctrinæ de mortis æquiparatione; procedunt enim in his casibus, in quibus de iure quis habetur pro mortuo, non tamen ex hominis prouisione; hæc enim absq; legis ministerio mortem non inducit. Prorsus itaque hallucinatus fuit Mieres in dict. quæst. 23. 3. par. existimans n. vltimo, per

464 De Tenuta, seu remed. possessor.

per contrauentionem conditionis, Tenuta locum esse, his verbis: *Ex quo resoluitur, quod si possessor bonorum maioratus, non exequitur conditiones eidem per testatorem iniunctas, petere potest proximus sequens in gradu, cui successu dedit post illum competit, & intentare non solum remedium reuendicationis ad auocandum dominium, sed etiam auxilium illius legis ad petendam possessionem: quod raro animaduertitur in practica.* Non tamen inficior, mortem civilem naturali æquiparari posse; utpote si maioratus possessor ingrediatur religionem incapacem bonorum, & in ea professus sit; nam ab ipso instanti possessionis possessione naturalis & civilis transfertur in verum successorem; & ideo Tenuta proponi poterit ab his qui contendunt succedere. Idemque dicemus, quando prædictus possessor aliquod delictum commisisset, ex quo ipso iure bona maioratus amisit; ut pluribus relatis tradit Mieres par. 3. q. 3.

num. 1. & 2. Molina lib. 3. q. 13. num. 59. verbi. *Quamuis non diffiteamur, & ante eos Greg. Lop. in l. 2. tit. 15. par. 2. schol. 17. verbo, Si de xasse fiso, o fia, 1. quæst. in fine. Tiraquel. de iure primogeniorum, quæst. 23. nume. 15. & quæst. 53. num. 16. Idemque erit in casu incompatibilitatis, quando cōcurfus duorum maioratum prohibitus est: nam per acceptationem vnius ex primogenijs, aliud vacat ipso iure, & pro mortuo habetur possessor: qui casus & alij, similes vacationes inducentes, quantum distent à casu contrauentionis conditionis, colligi potest ex his quæ longa serie in cap. 34. tractavi; ea enim omnia quæ ibi differuimus, huc priuatim pertinent. In quæstione ergo nostra ex prædictis admitto, Tenutam non posse proponi in vita possessoris per contrauentionem conditionis in maiortu appositæ, sed alijs remedijs agendum esse, iuxta ea quæ superius tradidimus.*

SUMMA

SUMMARIA CAPITIS XXXVII.

- 1 **C**ARBONIANVM edictum solum competit legitimis filijs pro hereditate patris, quoties status quaestio eis mouetur.
- 2 Carbonianum eis datur, quibus datur contra tabulas.
- 3 Pro hereditate matris non competit Carbonianum.
- 4 Præteritio matris habetur pro exheredatione.
- 5 Hodie Carboniana bonorum possessio datur in bonis matris.
- 6 Carbonianum duplex est; unum quod vocatur directum; aliud verò ex interpretatione.
- 7 Carbonianum directum duos habet effectus; unum, ut statim minor in possessionem bonorum patris mittatur; alium, ut status quaestio suspendatur usque ad pubertatem.
- 8 Carbonianum in primogenijs locum obtinet.
- 9 In iudicio possessorio Tenuta potest opponi status quaestio, et illegitimitatis exceptio.
- 10 Pupillus in possessionem bonorum maioratus missus à iudice inferiori, an de Carboniano in iudicio Tenuta excipere possit, petereq; ut de terminatio Tenuta suspendatur usque ad pubertatem.
- 11 De feudis ad maioratum argumentum valet.
- 12 Tenuta determinatio propter Carbonianum, tunc suspenditur, quando testamento, et titulo institutionis maioratus institutus est: secus verò, quando à contractu primogenium prouenit.
- 13 Et si testamento instituatur primogenium, Carbonianum non competit, nisi institutionis titulo relictum sit.
- 14 Quæ sit ratio; quare in maioratu ex contractu Carbonianum non competit.
- 15 Carboniana bonorum possessio dicitur illa, quæ datur filio impuberi non instituto, nec exheredato, sed præterito.
- 16 De maioratu ex contractu Carbonianum non datur, cum ex eo ne oriatur præteritio.
- 17 Edicto Carboniano locus est, etiamsi ab intestato ad bonorum possessionem veniant liberi.
- 18 Contra tabulas bonorum possessio ab intestato locum non habet.
- 19 Successio ab intestato, hereditas quoque dicitur.

Gg

20 Verius

468 De Tenuta, seu remed. possessor.

- 20 Verius est, in omnibus maioratibus, vel ex contractu, vel ex testamento institutis, Carbonianam bonorum possessionem praestandam.
- 21 Quae sit ratio Carboniana suspensionis.
- 22 Ratio diversitatis inter Carbonianum directum, & inter Carbonianum ex constitutionibus. & in numeris sequentibus.
- 25 Carboniana bonorum possessio impuberi non competit, quando actor est, & Tenuta actionem proponit aduersus possessorem.
- 26 Primogenium, hereditas non dicitur.
- 27 Maioratus successor nihil capit ab ultimo possessore.
- 28 Carbonianum directum in maioratibus locum habere non potest.
- 29 Quando maioratus instituitur ex vniuersa hereditate vel certa portione, iure hereditario succedit primo vocatus.
- 30 Filio heredi instituto non competit Carbonianum.
- 31 Cum ex Carboniano petitur bonorum possessio, debet cognosci summam, an petens, filius sit.
- 32 Tenuta est remedium summarissimum: de nullo itaque alio summario remedio cognoscitur ante eius pronuntiationem. & in numeris sequentibus.
- 35 Quoad proprietatem non est locus Carboniano.
- 36 Minori, cui agendo, Carbonianum non competit, quando reus est, Carbonianum non interdicitur.
- 37 Interpretatur textus in l. de bonis. ff. de Carboniano.
- 38 Minor qui in possessione tuetur propter Carbonianum, an debeat satisfacere.
- 39 Declaratur textus in l. i. ff. & Codice de Carboniano.
- 40 Leges quae de Tenuta loquuntur, nullam satisfactionem desiderant.
- 41 A Carboniani decreto supplicari potest, non obstante noua sanctione, quae supplicari vetat.

TENV.

TENVTAE DETERMINA-

tio an per Carbonianum vsque ad
pubertatem differri debeat,

C A P V T XXXVII.

AD huius quæ-
stionis cognitio-
nem primò præ-
mitto, Carbo-
nianum edictū à
Prætorē inductū (nomen enim
habet hoc edictum ab auctore
suo, vt & Saluianum interdi-
ctū, & Seruiana actio. l. 3. §. ius-
sum. ff. de Carboniano edicto)
solū competere præteritis filiis
impuberib⁹ pro paterna hære-
ditate, quoties stat⁹ quæstio eis
mouetur: cū Carbonianū illis
tantū detur, quibus datur bono-
rum possessio contra tabu-
las: quam quidem bonorum
possessionem contra testamen-
tum tantummodo patris filij
petere possunt, quando præte-
riti sunt. l. 1. & 3. ff. de Carbonia-
no edicto. Dixi itaque, pro hæ-
reditate patris hoc edictum cō-
petere; pro hæreditate enim
matris non competit; nam si
ab ea instituti sint, possessionē
habent secundum tabulas: & si
exhæredati sint, nihil petere
possunt, cū patribus equē li-

ceret filios instituere, vel exhæ-
redare, principium, Institut. de
exhæredatione liberorum, & si
à matre præteriti erant, idem
ius constituebatur, cū præte-
ritio matris, haberetur pro ex-
hæredatione. §. mater. Institut.
eodē. Licet hodie, cū sit sub-
lata differentia inter patrem
& matrem, etiam pro hæredita-
te matris competet prædictum
Carbonianum edictum. Nam
si mater præterierit, cōtra eius
testamentum dabitur bonorū
possessio contra tabulas: præte-
ritio enim matris iam non ha-
betur pro exhæredatione, per
§. aliud quoque, in Authent. vt
cū de appellatione cognosci.
& docet Gregorius in l. 2. titu.
14. part. 6. scholio 16. verbo *de
supadre*, cuius opinionem ad-
mitto, licet contrariam defen-
dat Molin. lib. 3. num. 35. qui in
bonis matris remedium Car-
bonianum non dari, iure com-
muni, siue Regio inspecto, con-
tendit. *Secundò præmitto, duplex
esse*

Gg 2

470 De Tenuta, seu remed. possessor.

esse Carbonianum: vnum ex verbis Senatuscōsulti, quod directum vocamus; & hoc non competit nisi pro hæreditate parentum: aliud verò est ex interpretatione, quod à iure vocatur *ex constitutionibus*: & hoc datur pro legato, vel fideicōmisso, quanuis à patre non proueniat. l. 3. in princip. ff. de Carboniano, notat Bart. in l. de bonis, eodem tit. num. 2.

7 Tertiò præmitto, Carbonianum directū duos effectus habere: vnum, vt statim minor in possessionem bonorum patris mittatur: alium, vt status quæstio suspendatur vsque ad pubertatem, vt in l. 1. in principi. ff. de Carboniano. l. 2. tit. 14. p. 6.

8 Quartò præmitto, Carbonianum in primogenijs locum obtinere, vt existimauit Gregorius in l. 2. 9. & 22. tit. 14. par. 6. Meneses in l. eam quam, num. 127. C. de fideicommissis. Ludouicus de Molina libr. 3. cap. 13. n. 27. Mieres 3. par. in princip. num. 15. ad instar feudorum, in quibus bonorum possessio Carboniana locum sibi vendicat. Baldus in cap. 1. num. 14. an agnatus vel filius, &c. Iason in Rubrica, n. 3. ad finem. C. de Carboniano. Curtius Iunior de feudis, membro 2. quæst. 3. principali, nu. 10. tom. 10. tractatuū, par. 2. fol. 57. Iacobinus de San-

cto Georgio, de feudis, versicu. *Ita quod ipsi inuestiti*, nume. 10. dict. tom. 10. fol. 195. Vincent. de Anna allegatione 30. num. 80. & alij innumeri huic opinioni adstipulantes, quos in prædictis locis nostrates Doctores acruatim collegerunt.

9 Quintò præmitto, in iudicio possessorio Tenutæ posse opponi status quæstionem, & illegitimitatis exceptionem; cum legalis possessio non transeat nisi in illum, qui ipsius maioratus verus, atque legitimus successor est: illegitimus enim & incapax regulariter in primogenio succedere nequit. Mol. libr. 3. c. 13. ex num. 24.

10 Quibus præmissis, quæstio est, si pupillus missus sit in possessionem bonorum maioratus à iudice inferiori, & actio Tenutæ aduersus eum proponatur, eo quod illegitimus esse contendatur, & in eum, tanquā in incapacem, possessionem non fuisse translata, an ipse impubes de Carboniano excipere possit, petereque, vt Tenutæ determinatio suspendatur vsque ad pubertatem secundum prædictum edictū. In qua quæstione dicendum videtur, Tenutæ pronuntiationem vsque ad pubertatem differendam esse, ex prædicto Carboniano edicto, dum statuit, quæstionem status

Caput Trigesimumseptimum. 471

status in tempus pubertatis dif-
ferri. l. 1. ff. de Carboniano. l. 1.
C. eodem. l. 2. tit. 14. part. 6. l. 7.
tit. 22. par. 3. & in indiuiduo do-
cet Gregorius Lopez in dict. l.
2. schol. 22. Mol. lib. 3. cap. 13. n.
27. Mieres 3. part. in princi. nu.
14. Vincentius de Anna, dicta
1 1 allegatione 30. num. 80. quia in
feudis, vt diximus, bonorum
possessio Carboniana locū ha-
bet. Ex quo Doctores ad primo
genia argumentantur, cum de
vno ad aliud iustissima ratio-
ne valeat argumentum, vt
exteris omisis, opinatur Xuar.
in quæstione vtrum in bonis
maioratus pater habeat vsum-
fructum. Didacus de Couarru.
lib. 3. var. cap. 5. num. 5. Anton.
Gom. in l. 40. Tauri, numc. 77.
Pinelus de bon. mater. 3. par. n.
99. Didacus de Simancas in Ca-
tholicis institution. cap. 9. nu.
260. Licet contrariam opinio-
nem veriore putet Palacios
Rub. in repetitione Rubricæ. §.
69. num. 30. & 34. Xuarez in l.
quoniam in prioribus, 1 1. limi-
tatione, dubio 20. nu. 3. Couar.
lib. 1. var. cap. 15. num. 14. Bur-
gos de Pace in proæmio leg.
Tauri, num. 72. Padilla in Rub.
de fideicommiss. numer. 7. quos
refert Molin. lib. 1. cap. 7. a nu.
1. & quadam distinctione, nu.
5. cum duobus sequentibus cō-
ciliat, & opinioni nostræ adhæ-
1 2

ret Gregor. in l. 2. tit. 14. part. 6.
schol. 22. ibi: *Quod etiam in bo-
nis maioris habebit locum istud
Carbonianum, & huius legis be-
neficium, prout etiam in bonis feu-
dalibus, & idem docet in l. 7. tit.
22. par. 3. scholio 7. Animaduer-
to tamen, vt ad quæstionem no-
stram reuertamur, a qua qui-
dem non longè discessimus, cū
1 2 distinctione prædictam doctri-
nam accipiendam esse, vt tunc
denuum locum habeat prædi-
cta Carboniana suspensio vsque
ad pubertatem, quando testa-
mento, & institutionis titulo
maioratus institutus est. Cum
Carboniano edicto locus non
sit, quando ex contractu primo
genium prouenit, vt putat Gre-
gorius in l. 2. tit. 14. par. 6. gloss.
22. ad finem, ibi: *Ex quo vide-
tur, quod in maioria, que proue-
nit iure institutionis, habebit etia
locum: in maioria vero qua non
iure isto venit, videtur quod
non habeat locum Carbonianum,*
quod in specie arbitratus fuit
Molin. lib. 3. cap. 13. numer. 32.
vers. *Ex quibus videtur dicen-
dum, cum declaratione tamen
de qua ibi, & num. 37. sequenti.*
Et Gregorij opinio probatur
ex l. de bonis, vers. *Huic autem,*
ff. de Carboniano edicto, ibi:
*Ita demum autem huic edicto lo-
cus est, si status, & hereditatis cō-
1 3 trouersia sit.* Ponderandū enim*

Gg 3 est

472 De Tenua, seu remed. possessor.

est illud verbum, *hereditatis*, in-
 sinuat enim, etsi testamento in-
 stituatur primogenium, Car-
 bonianum non competere, nisi
 institutionis titulo relictū sit:
 quod etiā cōstat ex omnibus le-
 gibus illius tituli, atque ex l. ult.
 C. de edicto diui Hadriani, cū
 ijs quæ ibi obseruant Scribētes,
 vbi remedium possessorium
 ex ea lege proueniens hæredi-
 tantū scripto præstatur: &
 probat textus in l. cū sine, ver-
 sic. *Nec ad rē pertinet*. ff. de Car-
 boniano. Et prædictæ doctrinæ
 ratio est secundū Doctores:
 nam duæ controuersiæ concur-
 4 rere in hoc edicto debent: alte-
 ra hæreditatis; alia status: & cū
 in maioratu ex contractu insti-
 tuto, hæreditatis quæstio non
 vertatur, consequens est, disce-
 ptationi Carboniani aditū non
 patere, d. l. de bonis. §. huic autē
 5 edicto. ff. de Carboniano. Rur-
 sus, quia Carboniana bonorum
 possessio dicitur illa, quæ datur
 filio impuberi non instituto, ne-
 que exhæredato, sed præterito,
 quoties status quæstio ei moue-
 tur ab eo qui paternam hæredi-
 tatē possidet. l. 1. & 3. ff. de Car-
 boniano, & in primo præludio
 animaduerti satis: institutus
 enim in eius fauorem habet te-
 stamentum, & ex eo possessio-
 nem petit secundū tabulas. l.
 1. §. Pomponius. ff. de Carbo-

niano, exhæredatus autem agit
 querela inofficiosi. l. qui de in-
 officioso. ff. de inofficioso. Præ-
 teritus autem Carbonianum
 proponere potest, cū huic de-
 tur bonorum possessio contra
 tabulas. Et tamen Carbonianū
 nunquā competere de iure
 potest, nisi ei, cui contra tabu-
 las possessio competit. l. 1. §. nō
 tantū, versi. *Et generaliter*. ff.
 de Carboniano, ibi: *Et generali-
 ter dicimus, his demum Carbonia-
 num competere, quibus contra ta-
 bulas bonorum possessio competit:
 his verò non competere, qui repel-
 luntur à contra tabulas bonorum
 possessione*. Docet Corneus in l.
 1. nu. 6. C. eodem. Petrus Gre-
 gorius in Syntagmate iuris, p.
 3. lib. 43. cap. 4. numer. 10. & 11.
 Meneles in l. eam quam, num.
 126. C. de fideicommissis. In
 6 maioratu ergo ex contractu,
 Carbonianum non datur, cū
 ex eo non oriatur præteritio,
 iuxta ea quæ superius in prælu-
 dijs adnotauimus. Neque dica-
 tur, & Carbonianū extendi ad
 bonorum possessionem intesta-
 ti, & ideo nihil interesse, an ma-
 7 ioratus iure institutionis, vel ex
 legato, fideicommisso, & ex cō-
 tractu institutus sit, vt Carbo-
 niano pateat aditus. l. Carbo-
 nianum, in principio. l. de bo-
 nis, de Carboniano, ibi: *Huic au-
 tem edicto locus est, etiam si ab in-
 testato*

Caput Trigesimumseptimum. 473

testato ad bonorum possessionem
veniant liberi; at contra tabulas
 18 bonorum possessionem ab in-
 testato locum nō habere, com-
 pertum est. §. sunt autem, Insti-
 tuta, de bonorum possessio.
 19 Respondetur enim, & succes-
 sionem ab intestato, hæredita-
 tem dici, licet iuris sanguinis
 sit, totus titulus Instit. de hæ-
 reditatibus, quæ ab intestato de-
 feruntur. Cum hæreditatis er-
 go & status controuersia con-
 currat, etiam si ab intestato suc-
 cessio deferatur, Carboniano
 locus est, dict. l. de bonis, versic.
Ita demum, ff. de Carboniano.
 Ad hoc enim, ut hæreditas nū-
 cupetur, nihil interest, an ex te-
 stamento, an ab intestato dela-
 ta sit. Sed quanuis prædicta vr-
 20 geant, nihilominus verius pu-
 to, in omnibus maioratibus in
 contractu institutis, & in alijs
 etiam ex testamento, quanuis
 iure institutionis nō factis, Car-
 bonianam bonorum possessio-
 nem præstandam, & in ea ma-
 nutenendum possessorem, &
 quæstionem illegitimitatis dif-
 ferendam in tempus puberta-
 tis. l. Carbonianum. ff. de Car-
 boniano, iuncta interpretatio-
 ne glossæ, verbo, *Et cum*, ibi:
Dic legata relicta filio ut filio,
¶ haeres dicit, eum non esse filiū;
mittetur in possessionem legato-
rum, ¶ differtur quæstio status,

¶ legatorum: ¶ secundum hoc
est mirum, quod legatario singula
ri datur Carbonianum, etiam fa-
cto testamento. Ecce textum &
 glossam, quæ probat, etiam in
 legatis & fideicommissis habe-
 re locum Carbonianum edi-
 21 ctum. Et confirmatur, nam ra-
 tio Carbonianæ dilationis &
 suspensionis, ea inquæ est; im-
 pubes enim in ea ætate intelle-
 ctu, & amicis caret, qui eum
 tueantur, & ideo pronuntiatio
 suspenditur vsque ad puberta-
 tem, ut ostendunt verba dict. l.
 2. tit. 14. part. 6. ibi: *E entonces*
aura el mejor entendimiento, è a-
migos para amparar su derecho,
 quæ eadem verba referuntur à
 Viuiano in casus positione le-
 gis 1. de Carboniano, & in Ru-
 brica illius tituli. Legum itaq;
 ratio eadem militat in legatis,
 fideicommissis, & maioratibus
 ex contractu institutis, sicut in
 hæreditatibus, & primogenijs,
 quæ deferuntur iure institutio-
 nis. l. illud. ff. ad legem Aquiliā:
 & hæc opinio tueretur Molina
 de primogenijs, libr. 3. cap. 13.
 versicu. *Quod etiam*, & ultra ip-
 sum, & Doctores supra relatos,
 huius conclusionis ratio dedu-
 citur ab his, quæ in secundo præ-
 ludio adnotauimus: nam, ut ibi
 ostendimus, duplex est Carbo-
 nianum: aliud directum, aliud
 vero ex interpretatione Iurif-

G g 4 con-

474 De Tenuta, seu remed. possessor.

consultorum, glo. verb. *Danda*,
in l. de bonis, de Carboniano, &
ibi Bart. num. 2. Carbonianum
2 2 autem directum non potest cō-
petere nisi pro hæreditate pa-
terna, & pro primogenio titu-
lo institutionis relicto: Carbo-
nium autem, quod ex inter-
pretatione prudentium, & ex
constitutionibus vocamus, cō-
perit pro quocunque legato,
vel fideicommisso, & maioratu
ex eo, vel ex contractu institu-
to, & sic cū in nostro casu pu-
pillus reus sit, & in possessione,
& actio Tenutæ contra eum
proponatur, asseratque actor,
pupillū esse illegitimum, & se
esse proximiorē consanguini-
neum, & in eum translatam le-
galem possessionem, tunc pu-
pillus excipiendo petere pote-
rit se tueri in possessione, &
2 3 quæstionem differri vsque ad
pubertatem: competit enim ei
hoc Carbonianum ex interpre-
tatione (& vt Iurisconsulti vo-
cant, ex constitutionibus) licet
alias directum non compete-
ret, vt scripsit Iurisconsultus in
l. Carbonianum. ff. de Carbo-
niano, ibi: *Ergo si quidem
de parentis bonis simul, & de
statu controuersia fiat, hoc edi-
ctum locum habebit: sin vero
tantum status, differetur quæstio
in tempus pubertatis, sed non ex
Carboniano, sed ex constitutioni-*

*bus, & docuit Bart. in dict. l. §.
duæ autem sunt causæ, num. 1.
ibi: Præctica ergo erit ista, si pos-
sider pupillus, tunc si alius agit cō-
tra eum, dicens eum non esse fi-
lium, & ipsum esse proximiorē
2 4 consanguineum, tunc pupillus ex-
cipiendo peteret se tueri in pos-
sessione, & quæstionem differri.
Idem Bart. in l. de bonis, num.
2. versic. *Et ideo isto casu*. ff. de
Carboniano, vbi inquit, quæ-
stionem status in bonis mater-
nis differri, quando filius possi-
det, licet alioqui hæc non veni-
ret in Carboniano directo, vt su-
perius conclusum est. Secundū
quam interpretationem potest
defendi Gregorius Lopez in d.
l. 2. tit. 14. part. 6. schol. 22. dum
existimat, Carboniano esse lo-
cum in primogenio proue-
nienti iure institutionis; secus
verò ex alio titulo: accipiendus
enim est, quando impubes Car-
bonianum directum proponit;
hoc enim solum competit, quā-
do primogenium prouenit iu-
re institutionis: Carbonianum
verò ex constitutionibus reo
impueri competit ad effectū
tutionis, & litis suspensionis,
vsque ad pubertatem, quocun-
que titulo primogenium insti-
tutum sit, secundum à nobis su-
prà adnotata, alioqui namque
Gregorij opinio prorsus reiiciē-
da esset, nec credendum est do-
ctissimum*

Caput Trigesimumseptimum. 475

ctissimum sane virum hoc nō
percepisse.

25 Secunda quæstio erit, quan-
do impubes actor est, & Tenu-
tæ actionem proponit aduer-
sus possessorem, qui mortuo vl-
timo maioratus possessore, rerū
maioratus actualem, & realem
possessionē ingressus fuit; hoc
enim casu Carboniana bonorū
possessio impuberi competere
non potest, nec Tenu-
tæ deter-
minatio suspendi vsque ad pu-
bertatem, ex duplici ratione.
Prima, nam quando pupillus
actor est, solum proponere po-
test Carbonianum directum
ad duos effectus, vt scilicet de
parentis bonis simul & de sta-
tu controuersia fiat. l. 3. §. quan-
uis. ff. de Carboniano. Compe-
tit enim tantummodò Carbo-
nium directum pro patris
hæreditate, vt supra docuimus,
& probat l. 1. ff. & C. de Carbo-
niano, & l. 2. tit. 14. part. 6. versi.
26 *Perosi el heredero.* At regulari-
ter primogenium hæreditas
non dicitur, nam quauis quis
sit filius ultimi possessoris, iure
hæreditario non succedit, sed
iure sanguinis. l. cum qui. ff. de
interdictis & relegatis, nihil
enim capit ab ultimo possesso-
re. l. vnum ex familia. §. si de Fal-
cidia. ff. de legatis 2. Ideoque in
maioratibus Carbonianum ex
27 verbis Senatusconsulti, quod

directum dicimus, locum habe-
re non potest. Rursus, quia quā-
uis filius agat de maioratu à
patre eius instituto, quo casu si
ex vniuersa hæreditate, seu ex
eiusdem certa portione cōstet,
iure hæreditario, & non sangui-
nis succedit, iuxta adnotata à
29 Molina lib. 1. cap. 8. num. 10. di-
rectum Carbonianum propo-
nere non potest: nā filio hæredi
instituto non competit Carbo-
nium, sed bonorum posses-
sio secundum tabulas. l. 1. §. Pō-
ponius. ff. de Carboniano. Secū-
30 da ratio est, nam cum petitur
ex Carboniano bonorum pos-
sessio, debet cognosci summa-
tim, an petens filius sit, vel non,
ad dandam, vel denegandam
bonorum possessionem. l. 1. ibi:
Causa cognita. l. Carbonianum.
§. causæ. ff. de Carboniano. l. 2.
C. eodem, ibi: *Ex indubitato ma-
trimonio, custodito partu, & pro-
bata legitima successione.* l. 1. tit.
3. lib. 4. C. Theodosiani. Tenu-
32 ta autem est remedium sum-
marissimum. l. 9. & 10. tit. 7. lib.
5. Compil. de nullo itaque alio
summario remedio cognosci-
tur, nisi de ipsa trāslationis pos-
sessionis declaratione: argum.
text. in l. si is à quo. ff. vt in pos-
sessionem legatorum, ibi: *Dicē-
33 dum est cessare satisfactionem, cū
possit antea de fideicommissio,
quā de satisfactione constare, &*

Gg 5 idē

462 De Tenuta, seu remed. possessor.

ideò nec Interim interdictum in Tenuta regulariter datur, quauis simile sit interdicto Vti possidetis, vt putat Moli. lib. 3. c. 13. nu. 71. de quo scripsi in c. 9. supra. Cū breuius ergo sit iudiciū Tenutæ, quàm Carboniani, præcipuè ex noua sanctione, cū vna instantia finiatur quoad vtrumque effectū, & pupillus actor in possessione nō sit, si Tenuta in eius fauorē pronuntiat³⁴ur, possessionē actualē cōsequitur: si autem succūbit, nihil est quod differri possit, cū iam possessoria cognitio finita sit, & quoad proprietatem tātū in alijs prætorijs cognosci queat: in qua inquam proprietatis cognitione Carboniano locus nō est. l. 3. de Carboniano. l. 2. in fi. tit. 14. p. 6. Et quauis non ignore³⁵re, posse filiū supersedere in petitorio, & possessorij proponere, & tūc differatur quæstio status vsq; ad pubertatē, ex tex. in l. 1. C. de Carboniano, iūcta interpretatione glo. verb. *Differri*. Bart. & Paul. ibi, & eodē Bar. in l. 3. §. missum, n. 2. ff. eodē, & adnotatis à Gregor. in d. l. part. schol. vlt. in iudicijs ordinarijs hæc doctrina accipiēda est, non verò in iudicio Tenutæ, quod iam prima sentētia possessoria fuit extinctū, & de possessione amplius litigatores disceptare nequeunt, & sic non debent supersedere in petitorio, imò nul

lū aliud remediū eis superest. Ex quibus elicitur, minori, cui agēdo Carbonianū nō cōpetit³⁶ ex Senat° cōsulto, cū agat simul de missione in possessionem, & causę status suspēsiōne, si in possessione sit, cū tātū agat de quæstione sui status suspēdēda, Carbonianū cōpetere, nō ex Senatusconsulto, sed ex cōstitutionibus, d. l. 3. §. quauis, ibi: *Si verò status tātū, differatur quæstio in tēpus pubertatis, sed nō ex Carboniano, sed ex cōstitutionib°*, quod elegāter explicuit Paul. in l. de bonis. ff. de Carboniano, vbi ait, Carbonianā bonorū possessionē directā vēdicare sibi locū in bonis patris, non verò in bonis matris, ex adductis in primo præludio. Sed si minor esset in possessione bonorū matris, tūc cōpetere ei Carbonianū, ad effectū videlicet suspēdēdi tātū, nō scilicet ex Senatusconsulto, sed ex constitutione, & interpretatione; vt sic intelligātur illa verba prædictę legis, ibi: *Et decretū quidē nō est interponendū, dilatio autē lōgissima dāda est, quæ in tēpus pubertatis extrahet negotiū*. Idē ergo in Tenuta dicēdū est, in qua licet Carbonianum directum non cōpetat impuberi, si tamē in possessione est, datur ei Carbonianū ex interpretatione, ad effectum suspendēdi Tenutæ pronuntiationem, donec ad pubertatem peruenerit.

Tertia

Caput Trigesimumseptimum. 477

58 Tertia quæstio est, an minor, qui in possessione tuetur, & cui dilatio & suspensio usque ad pubertatem datur, debeat satisfacere ei, qui controuersiam mouet, de fructibus restituendis, si appareat, iudicio agitato, cum non esse filium legitimū, & capacem successionis. Et omissa disputatione, tam de iure communi, quam Regio, prædictam satisfactionem & cautionem non præstandam arbitror.

39 Nam satisfactio, quæ requiritur à l. 1. ff. & C. de Carboniano, est de bonis restituendis, si appareat esse non filium, non verò de fructibus, ut docuit Accursius, verbo, *Non detur*, in d. l. 1. ff. de Carboniano, & verbo, *Impleta*, & in dict. l. 1. C. eodem & probat in specie textus in l. sed si is. §. maxime, versic. *Cum autem*, de Carboniano. Et ideo Petrus de Bellapertica, quæ refert & sequitur Accursius in d. l. 1. verbo, *Impleta*, opinatur, hanc cautionem recipiendam ad instar fructuarij. Accursiusq; in dict. l. sed si is, verbo, *Qui bona*, fructus impuberi dandos propter alimenta docet, quem transcripsit l. 2. tit. 14. part. 6. & l. 7. tit. 22. part. 3. ibi: *Ante dezimos, que deue ser entregado en aquellos bienes, è criarse en ellos fasta que sea de edad de catorze años*, & de iure Regio minorē

habet difficultatem. Nam prædictæ leges Partitæ, quæ de Carboniano loquuntur, cautionem omiserunt, & ad nullum effectum de ea in eis mentio fit, ut ex earum verbis constat. Deinde, quia leges nostræ, quæ de Tenuta loquuntur, nullam satisfactionem desiderant, & sic non debet exposci, eo quod iudicium suspendatur propter beneficium Carboniani. Vtcrius quia de iure communi prædicta cautio desiderabatur in Carboniano directo, quod proueniebat ex Senatusconsulto, ut constat ex d. l. 1. & ex l. sed si is, de Carboniano, & tamen iuxta superiorem resolutionem in iudicio Tenutæ Carboniano directo locus non est. Rursus, quia cautio de bonis restituendis, quam ius commune desiderabat, rarò in Hispanis primogenijs petitur, ut adnotauit Molina lib. 1. cap. 15. num. 35. & liberi primi gradus eam non præstant, ex adnotatis ab eo num. 32. Ex quibus considerationibus puto, Consilium Regium, si pronuntiationem Tenutæ differat propter Carbonianū, ad nullam satisfactionem impuberem astringere posse. Postremo animaduerto, si supremus Senatus Carboniano locum esse, vel non, declarauerit, supplicari ab hoc decreto posse, non obstan-

478 De Tenuta, seu remed. possessor.

obstante noua functione, quæ supplicationem vetat: debet enim accipi, quoad negotium principale, iuxta ea quæ cap. 12. adnotauimus in numero 100. & sequentibus. Hæc sunt, quæ secundum iuris præcepta de Car

bonismo summam congrere potui, quæ utilia in hac materia visa sunt, cum confuse admodum de ea iudicantes tractent, & eius beneficium non satis agnouerint.

SUMMARIA CAPITIS XXXVIII.

- 1 **I**N mero iudicio Tenuta non admittuntur exceptiones altioris indaginis.
- 2 Via summaria non impeditur per ea quæ altiore cognitionem exposcunt.
- 3 In Saluiano interdicto, quod merum est, exceptiones altiore cognitionem requirentes non admittuntur.
- 4 Tenuta remedium solius facti erat in eius origine, merum & simplex, separatimq; à civilibus præceptis.
- 5 Quæ dicatur altioris cognitionis, siue indaginis exceptio.
- 6 Edictum diui Hadriani merum est, absque ulla mixtione: hæres itaque mittitur in possessionem, nec missio impeditur, quanuis opponatur defectus testamenti vel testatoris.
- 7 Intelligitur textus in c. 1. §. 1. si de feudo defuncti contentio sit, & alia plura iura, quæ de mera Tenuta loquuntur.
- 8 Interpretatur lex 45. Tauri.
- 9 Exponitur lex 9. tit. 7. lib. 5. Comp.
- 10 Exclusus ab institutore, non potest intentare Tenutam.
- 11 Originale instrumentum maioratus non ostendens, Tenutam proponere non poterat.
- 12 Status questio in Tenuta non opponitur.
- 13 Facultas Regia non potest impugnari in Tenutæ iudicio.
- 14 De instrumenti falsitate non cognoscitur in Tenutæ iudicio.
- 15 Iudicium rescindens & rescissorium in Tenutæ iudicio non accumulatur.
- 16 De questione quæ iuris ordinem desideraret, nunquā in Tenuta fuit cognitum.

17 Post-

Caput Trigesimumoctauum. 479

- 17 *Postquam de possessione in Tenuta cognoscitur, omnes altiores quaestiones in ea veniunt.*
- 18 *Quauis instrumentum maioratus non producat, Tenuta locū habet ex iure nouiori.*
- 19 *Coniectura in Tenuta iudicio possessorio locus est: & de exclusionē quoque in eo tractatur.*
- 20 *Ex primogenio, quod ex antiquitate constat, Tenuta potest proponi.*
- 21 *Illegitimitatis exceptio opponi potest in Tenuta cognitione, & facultas Regia impugnari.*
- 22 *Post legem decimam de instrumenti falsitate agi potest in Tenuta iudicio.*
- 23 *Verius est, remedium rescindens & rescissorium accumulari posse in Tenuta.*
- 24 *Controuersa quaestio de altioris indaginis exceptione refertur, & numero sequenti.*
- 25 *Arbitrio ius dicentis relinquitur, quae sit altioris quaestionis exceptio.*
- 27 *Omnes exceptiones, quae Tenuta initio inspecto, alij iudicio reseruantur, iam in Tenuta iudicio opponi poterunt, cum possessorium sit, & admixtionem habeat.*
- 28 *In interdicto Quorum honorum, diui Hadriani, & similium, quacūque exceptiones admittebantur, licet altiores essent, dummodo de eis incontinenti constaret.*

ALTIORIS INDAGINIS exceptiones an in iudicio Tenutæ admittantur,

C A P V T XXXVIII.

Nmero iudicio Tenutæ altioris quaestionis, siue, vt vulgò loquimur, altioris indaginis exceptiones

nullatenus admittebantur, sed implicite, siue explicitè ad iudicium directum & ordinarium earum cognitio remittebatur, & ei reseruabatur: in summario namque & extraordinario de eis

480 De Tenuta, seu remed. possessor.

de eis nūquam fuit cognitum, vt satisprobat textus in l. in hac actione. §. ibidem subiungit. ff. ad exhibendum, ibi: *Iudicem per arbitrium sibi ex hac actione commissum, etiam exceptiones estimare, quas possessor obijcit, et si qua tam evidens sit, vt facile repellat agentem, debere possessorē absolui: si obscurior, vel quæ habeat altiore questionem, differendam in directum iudicium, re exhiberi iussa.* Et est ad idē textus in l. ille a quo. §. si de testamento. ff. ad Trebellian. in l. ordinarij. C. de reuendicatione, & in l. vltima. C. de compensatione. ibi: *Sed iure stricto utentes. si inuenerint, eas maiorem et ampliore exposcere indaginem, eas quidem alij iudicio referuent.* Et hanc opinionem admittit Decius in l. vltima, nume. 19. C. de editto diui Hadriani tollen. Gregor. Lop. in l. 2. schol. 15. tit. 14. part. 6. Molin. lib. 3. cap. 13. nume. 55. & conducunt tradita à Mieres 3. part. quæst. 9. n. 28. Quibus suffragatur l. 27. tit. 2. part. 3. & l. vltim. circa finem. C. de ordine cognitionum. l. penult. ff. de collusione detegenda. cap. suscitata, de in integrū restitutione, ex quibus iuribus via summaria per ea quæ altiore indagine & cognitionē exposcunt, non impeditur, tradit Innocentius in cap. cum in

iure peritus, nume. 3. de officio delegati. Iason in l. nulli, nume. 8. C. de iudicijs. Xuarez in l. post rem, in declaratione l. Regie, quæst. 5. num. 16. Maranta de ordine iudic. vltimo actu, numero 59. Gutierrez de iuramento, cap. 2. num. 10. Rotæ nouæ decif. 3. de exceptionib⁹. Millis in repertorio, verbo *Iudex nullitatis*. Angelus & Imola in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudicata. Franciscus Marcus decif. 315. num. 1. par. 2. Burlatus consi. 74. num. 25. lib. 1. Sicuti in Saluiano interdicto dicimus, in quo, cum merum sit, & nullam habeat proprietatis admixtionem, exceptiones altiore questionem requirentes non admittuntur, vt opinatus fuit Sarmiento de redditibus Ecclesiast. par. 3. cap. 2. num. 22. Menoch. de adipiscenda reme. 3. num. 180. Rota diuers. decif. 34. num. 11. lib. 2. & nouissimè plures recensens arbitratur Stalilius Pacificus de Saluiano interdicto, inspectione 1. cap. 1. n. 12. & 24. & inspectione 2. c. 2. n. 71. quæ doctrina satis quæstioni nostræ conducit, cum Tenutæ iudicium, vt superius ostendi, summarissimum sit; illud itaque impedire non debet exceptio illa, quæ altiore questionem, & ordinarium iudiciū requirat. Et ratio est, nam Tenutæ

Caput Trigessimum octauum. 481

nutæ remedium solius facti erat, merum, purū & simplex, separatūque à ciuilibus præceptis iuxta Tryphonini respōsum in l. bona fides. ff. depositi, & in c. 1. satis demonstrauimus. Ideoque, quando de ea quæstione cognoscendum erat, quæ iuris subtilitatem de sideraret, iudicium mixtum dicebatur, & non merum & simplex: alij itaque iudicio referuabatur prædictæ exceptionis cognitio, hæ enim altiores quæstiones à iudicio Tenuæ repellebātur, cū non in solo facto consisterent, sed stricti iuris examen requirent: illa enim dicitur à Iuriscōsultis altioris quæstionis, siue indaginis exceptio, quando in summo, stricto, subtilique iure de ea tractandum erat. l. sequitur. §. si viam. ff. de usurpationibus, & vsucap. docet Bald. in l. cū proponas, num. 1. versicu. *Si autem*, vbi Salicetus eodem num. 1. C. de rebus creditis. Ca-
picius decif. 10. nume. 19. & 20. Corneus consi. 290. num. 5. lib. 1. Blancus de cōpromissis, q. 4. n. 2. Ruinus consi. 87. n. 28. libr. 3. Roland. consi. 22. nu. 36. libr. 3. Socin. cap. 1. num. 25. de litis cōtestatione. Puteus decif. 233. par. 3. numer. 3. Curtius Iunior consi. 6. nume. 25. Felin. in cap. de quarta, num. 27. de præscriptionibus. Rota diuersorum de-

cif. 103. ad finem, par. 1. A qua ratione proficiscitur, in edicto diui Hadriani, quia merè possessorium erat & absque vlla admixtione, exceptiones altioris quæstionis non admitti: argumento textus in l. 2. C. de edicto diui Hadriani, & in l. 2. tit. 14. part. 6. A quibus iuribus scriptus hæres petens possessionem bonorum defuncti, in eā mittebatur, quāuis alius ad impediendam misionem possessionis, defectum testamenti, vel ex persona testatoris, quia non poterat testari, vel heredis, quia capere non posset, allegaret; cū defectus prædicti potius concernerent petitorium, quàm possessorium, vt in dictis legibus Doctores agnoscunt, & docuit Paul. in l. si scriptum, num. 1. C. de probat. & communiter Scribentes ibi, & in l. 2. & vlti. C. de edict. diui Hadriani, latè Menoch. de adipiscenda reme. 4. num. 726.

Ab eadē itaque ratione deducitur intellectus textus in c. 1. §. 1. si de feudo defuncti contentio sit, ibi: *Respōsum est, apud filiam possessionem interim esse collocandam*, & ibi: *Respondi, filiam in possessione feudi manere debere, donec de eo iudicetur*, ibi namque de sola & mera Tenua cognitum fuit, & de mero facto, absque stricti iuris præceptis,

482 De Tenuta, seu remed. possessor.

ris, & eius subtilitate, cum alij iudicio hæc cognitio referuetur, vt ex textus litera elicitur: & in eadē quoque ratione fundantur iura optima in l. vltima. ff. de precario, & in l. i. ff. quorum bon. l. i. §. quia autem. ff. quorum legatorum. l. vltim. ff. si quis omiſſa cauſa teſt. & l. regulariter. l. pro hærede, & l. qui interrogatus. ff. de hæreditatis petitione, ex quib' prædo & omnes ij, qui pro poſſeſſore poſſident, in poſſeſſione tuentur, quia ibi non tractatur de ciuili & iuſta poſſeſſione, & de altiori iuris poſſidendi quæſtione, ſed ſolum de mera & ſimplici poſſeſſione, & non mixta, vt interpretatur Accuſius in dict. l. qui interrogatus, ſchol. i. qui ab omnibus receptus eſt.

- 8 Eademque etiam interpretatio legi 45. Tauri conuenit in illis verbis: *Que ſegun la diſpoſicion del mayoralgo deuicre ſuceder en el*, ex quibus remedium illius legis ſolum indulgetur hiſ, qui in maioratus ſcriptura ſe fundant, & in ea nominationem, & ſubſtitutionem habent. Et ratio eſt, nam quanuis ex dictæ legis deciſione iudiciū poſſeſſorium, de quo ibi, non merum & ſimplex ſit, ſed mixtū, vt in cap. 6. oſtendi: lex tamen 9. titul. 7. lib. 5. Compilat. quæ

de Tenuta agit, & ad exequendam legem 45. lata fuit, vt ex eius ſerie conſtat, ſolum de iudicio mero & ſimplici tractari voluit abſque mixtura, vt indicant illa prædictæ legis verba, *En la tenencia de los bienes, &c.* iunctis illis: *Y preſenten los mayores gos*, quibus ſatis probatur, ſolum nominationem, & ſubſtitutionem attendendam, & ſcripturæ figuram conſiderandam, Tenutamque & facti quæſtionem, & non iuris ſubtilitatem, ibi diſcutiendam & examinandam. Diſtabat enim Tenuta in Regio Conſilio propoſita ſecundum illius legis 9. deciſionem, à remedio & interdicto poſſeſſorio, quod apud alia tribunalia inferiora proponitur: in hiſ enim & de altioribus quoque quæſtionibus cognoſci poteſt, in ſupremo tamē Senatu de eiſ non cognoſcebatur, vbi ad factum potius quam ad ſtriſtum ius attendebatur, vt ex prædicta l. 9. oſtenditur, & in cap. i. ſuperius tractauimus.

- 9 Vlteriùs ab eadem ratione procedit, coniecturam iuxta d. l. 9. in Tenuta non admitti, & ſic qui ex ea ſuccedere contendeat, in alio iudicio actionem intendere debere, cum mentis coniectatio ſtriſtum ius, & ſubtile expoſcat: alij itaque iudicio referuatur cognitio, cum in
Tenura

Tenuta ille solum admittatur, qui expressæ voluntati nititur. l. qui liberis. §. hæc verba. ff. de vulgari, d. l. vlt. C. de edicto diui Hadriani.

10 Rursus & in eadem ratione fundatur, exclusum à maiortus institutore, qui contendit excludi nō potuisse, Tenuā proponere nō posse, hæc enim exceptio altiore quæstionē desiderabat, & iuris stricti, & eius subtilitatis cognitionē exposcebat, cum factum defuncti, & institutoris voluntas impugnaretur, & de eius potentia tractaretur; in ordinario itaque iudicio, 13 & non in summarissimo Tenuæ disceptari debebat: illā enim exceptionem, quæ respicit potentiam testatoris, altioris indaginis esse cēsuit Paul. in l. si scriptum, num. 1. C. de probationibus. Menoch. de adipiscend. remed. 4. num. 726. Costa de success. Regni. 1. par. num. 41.

11 Vltcrius & ab eadem ratione dicimus, cum, qui instrumentum maiortus originale non ostendit, sed exemplum tantum produxit, Tenuam proponere non posse: cum summaria remedia possessoria solum competant eis qui in scriptura originali se fundant, iuxta textum in l. vltim. C. de edicto diui Hadriani, ex quo hanc opinionem defendit Gregorius glos. 3. in l.

2. titul. 14. part. 6. cum pluribus quos recensui supra c. 24. Idem que dicemus in eo qui succedere contendit ex temporis antiquitate, absque institutionis primogenij scriptura, neque exemplo: à Tenuæ enim remedio exclusus videbatur, ex his quæ superius cap. 25. adnotauimus. 12 Similique modo in iudicio possessorio Tenuæ status quæstio, & illegitimitatis exceptio opponi non poterat, cum subtile cognitionem requireret. l. 1. ff. de Carboniano. l. 2. titul. 14. part. 6.

13 Et pari sanè iure in Tenuæ iudicio, quando solius facti erat, facultas Regia ad constituendum maiortum impugnari non poterat, ex adductis à Couarrub. pract. cap. 12. numer. 2. versicul. *Ex his deduci poterunt.* Molin. lib. 3. cap. 13. numer. 55. Ea nempe ratione, quia hæc exceptio altiore indaginem requirebat, & stricti iuris disputationem.

14 Rursus, & de instrumenti falsitate in summarissimo Tenuæ iudicio non cognoscebatur, cum iudicij ordinem, exactamque, & completam cognitionem hæc exceptio requiret, vt adnotauit Capicius decis. 55. n. 8. Massuerius titul. de possessorio, à n. 24. Moli. & alij, quorum c. 2. meminimus.

H h Dein-

484 De Tenuta, seu remed. possessor.

15 Deinde, iudicium rescindēs & rescissorium in Tenutæ cognitione, quando facti tantum erat secundum prædictam legem 9. non accumulabantur, ex glos. verbo *Restitutionis*, in l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex quibus causis maiores, vbi Bart. num. 9. Abb. in c. tum ex literis, num. 19. de in in regrum restitutione. Guido Papæ decis. 143. num. 1. Prius itaque secundum prædictos Doctores, de iudicio rescindentis agendum erat, quam rescissorio Tenutæ locus esset.

16 Eadem postremo observatio erat in qualibet alia exceptione, & quæstione, quæ solennem iuris ordinem desideraret, de ea enim in Tenuta, eius origine attendita, nunquam fuit cognitum, sed alij iudicio reservabatur: quæ sanè omnia verissima sunt, tum & notatu digna pro intellectu textus in dict. l. 9.

17 tit. 7. lib. 5. Compil. Sed cum ex l. 10. dict. tit. & lib. Tenutæ iudicium mixtum sit, & non merum, & simplex, sicut antea erat, absque controversia putamus, omnes exceptiones, cuiusvis altioris quæstionis, siue indaginis sint, & quanvis stricti & subtilis iuris disputationem exposcant, in hoc possessorio iudicio disceptari posse, secundum ea quæ cap. 6. supra adnotaui, vbi

latè ostendi, interdictum & remedium possessorium Tenutæ mixtum esse cum iure domini; omnes itaque exceptiones, quæ aliàs proprietatem concernerent, in hoc Tenutæ possessorio iudicio admittendas, ibi adscripsi.

Parum itaque vrget. l. 2. & vltima, de edicto diui Hadriani, in illo enim interdicto demeræ solùm possessione cognoscatur, sine admixtione proprietatis; ab eo itaque repellebantur exceptiones illæ quæ petitorium concernebant: & de diversitate inter hoc edictum, & remedium possessorium Tenutæ, in cap. 26. latissimo sermone tractaui, & in hunc modum accipienda sunt omnia iura, quæ superius allegauimus. Ex legis 18 nâque decimæ decisione prædicta immutata sunt, sicque quauis quis instrumentum maiora tus non producat, sed eius exemplum, ad Tenutam admittitur, vt in dict. c. 26. demonstraui. Vltèriùs, & coniectura hîc locum 19 habebit, vt in cap. 29. disseruimus: & exclusus quoque ab institutore, contendens excludi non potuisse, à Tenutæ remedio non repellitur, vt in cap. 30. satis probauimus. Et ex primogenio, quod ex sola temporis antiquitate constat, Tenuta proponi poterit, absque vlla maioratus

ratus inſtitutione, ex cōſuetudi-
neque ſuccedendi primogenij
titulo, Tenua competet, vt in
cap. 27. conſcripſimus, & ſtatus
quæſtio, & illegitimitatis exce-
ptio, in hoc iudicio Tenuæ op-
poni poterit, vt in cap. 37. nu.
7. & 9. ſatis oſtendi, & in Tenu-
æ quoque iudicio Regia facul-
tas impugnari poterit, & de
eius validitate tractari, & an
obreptitia, vel ſubreptitia ſit, c.
cum noſtris, de cōceſſione præ-
bendæ, cap. ſi motu proprio, de
præbend. lib. 6. Couarrub. lib.
1. var. cap. 20. num. 2. Rebuf. in
praxi benef. 1. par. cap. 28. de li-
teris gratiæ & iuſt. num. 1. Me-
noch. de arbitrar. caſu 201. n. 2.
Afflictis in cap. Imperialem, q.
16. num. 1. de prohib. alienat.
feud. per Federicum: & ita in-
telligendus eſt Moli. lib. 3. cap.
13. num. 55. Et eſt ratio, quia cū
iudicium ſit mixtum, in eo diſ-
cutiuntur eā omnia quæ con-
cernant petitorium, vt ſuperius
conſtitui, & ſic in Tenua vin-
cet, qui potiora iurā oſtenderit.
l. vlt. C. de edicto diui Hadrian.
tollendo, vbi Accuſius verbo
Legitime. Bart. numer. 21. Me-
nochius de adipiſcend. remed.
4. numer. 559. Molina libr. 3.
cap. 13. num. 9. & probat l. 2.
§. quædam. ff. de interd. l.
1. C. Quorum bonorum, qui-
b⁹ ſimilis eſt. l. 45. in legib⁹ Tau

ri, ex qua in Tenua non obti-
net, niſi qui verus ſit ſucceſſor;
cuius verificatio & exquisitio
proprietaſtem reſpicit. Omnes
itaque prædictæ altiores quæ-
ſtiones in hoc ſummario Tenu-
æ iudicio diſceptantur, nec
proprietaſi reſeruari debent,
cum in Tenuæ poſſeſſorio de
articulis & meritis proprietaſis
agi poſſit reſpectu prædictæ ad-
mixtionis, vt ex ſuperius adno-
tatis liquido apparet.

Item, & de inſtrumento falſi-
tate in hoc ſummarifſimo Te-
nutæ iudicio agi poterit poſt
prædictam legem decimam, ex
qua Tenuæ remedium poſ-
ſeſſoriū effectum fuit. In inter-
dictis namque poſſeſſorijs mix-
tis ſcripturarum improbatōe
locum habere arbitratur Maſ-
ſuerius tit. de poſſeſſorio, num.
25. Couarrub. præct. cap. 17. nu.
5. Molina libr. 3. cap. 13. nu-
mer. 68.

Et rurus cenſeo, poſt dictam
legem decimam iudicium re-
ſcindens & reſciſſorium accu-
mulari in Tenua poſſe, ex tex-
tu in cap. conſtitutus, de in inte-
grum reſtitutione, Innocentio
ibi num. 1. Abbate num. 9. Imo
la num. 4. & 13 Speculatore de
in integrum reſtitutione. §. 1.
numer. 10. de quo plenè age-
mus in ſecunda parte huius tra-
ctatus.

Hh 2

Quod

486 De Tenuta, seu remed. possessor.

Quod autem diximus (vt & id quæstioni nostræ addiderimus, & hanc rem omnibus numeris absoluiam) illam dici altioris quæstionis exceptionem, de qua in summo, stricto, & subtili iure discutendum erat, non sine controuersia est: non enim diffiteor pluribus placuisse, quæstionem altioris indaginis eam dici, quæ in facto obscuro consistit, secus si esset quæstio iuris, quoniam tunc altiore indaginem non exposcit, siquidem ius est certum, nec dubitationem probabilem admittit; quæ²⁶ fuit opinio Baldi sibi contrarij, in l. ancillæ, num. 2. C. de furtis, & in l. postquam, num. 6. C. de pact. Philipp. Franci in cap. 1. de litis contestatione à num. 1. lib. 6. Menoch. de arbitra. q. 53. num. 4. Rolandi consil. 22. n. 36. lib. 1. Marfil. singulari 365. num. 1.

²⁵ Alij verò Doctores opinantur, eam esse altioris indaginis exceptionem, quando quæstio esset iuris dubij, & perplexi, vt adnotauit idē Baldus in l. postquam, n. 5. vers. *Septima exceptio*. C. de pactis. Socinus Senior in cap. 1. à num. 51. de litis contestatione. Alexand. in additionibus ad Bart. in l. si vir bonus, ²⁷ vers. *Impedit*. ff. de iudicijs. Felinus in cap. exceptionem, numer. 40. de exceptionibus.

Marcus Ant. Blancus de compromissis, quæstione 4. num. 102. Romanus consil. 42. à numer. 3. Decius consilio 8. num. 7. Hondedeus consil. 17. num. 5. lib. 2. Sarmentus in compendio signaturæ, num. 84. & sequentibus. Menoch. de arbitrarijs, quæstione 53. numer. 4. Capicius decisione 10. numer. 19. Corneus consilio 290. num. 5. lib. 1. Curtius Iunior consilio 6. n. 25. Felinus in cap. de quarta, num. 27. de præscriptionibus.

Sed ego citra controuersiam exilimo, an & quando dicatur altioris quæstionis exceptio, arbitrio cognoscentis relinqui, vt docet Abbas in cap. veniens, in secundo, num. 11. de testibus. Socinus Senior consil. 59. num. 2. lib. 3. Aymon consil. 156. numer. 17. in fine in antiquis. Romanus in Rubrica de arbitris, num. 30. & consilio 244. num. vltim. Tiraquel. in l. si vnquam, verb. *Omnia vel partem*, numer. 31. vers. *Similiter quando*. C. de reuocand. donat. Menoch. de arbitrar. casu 20. numer. 3. & quæstione 33. numer. 1. Rota diuersorum decis. 57. num. 3. par. 2.

Et denique omnes illæ exceptiones, quæ Tenutæ initio inspecto alij iudicio reseruabantur, post legem decimam in Tenutæ

nutæ iudicio, ex eius natura, 28
cùm possessorium sit, & mix-
tum, disceptantur & dissoluun-
tur: nam sicut prædictæ ex-
ceptiones in iudicio propieta-
tis oppositæ & probatæ pos-
sessorem excluderent, eadem
ratione ad litigatoris exclusio-
nem in possessorio obijci pos-
sunt, cùm in eo non possit ob-
tinere, qui & in petitorio non
obteneret: quidquid enim hoc
remedium possessorium Te-
nutæ de proprietate tollit, idem
& possessioni detrahit; vt sen-
sus sit, eum, qui in iudicio pro-
prietatis vincere nequit, nec in
possessorio remedio vincere
posse, cùm eadem quæstiones
hic discutiantur & discepten-
tur, quæ in proprietate discuti-
untur, vt sæpe alibi diximus,
& pluribus confirmat Molina
lib. 3. cap. 13. num. 14. & huc
spectant ea quæ ex cap. 24. vs-
que ad caput 30. copiose disse-
rui.

Rursus, & quia in interdi-
cto Quorum bonorum, & di-
ui Hadriani, & alijs id genus,
quæcunque exceptiones ad-
mittebantur, licet altiore
quæstionem exposcerent, dum
incontinenti de eis constare
posset. l. si is à quo. ff. vt in
possessionem legatorum. l. il-
le à quo. §. si de testamento.
ff. ad Senatusconsultum Tre-
bellianum, gloss. verbo *Quan-
uis*, in l. 2. C. de edicto diui
Hadriani. Bartolus in l. vlti-
ma. C. quorum bonorum, &
in l. 1. numer. 3. ff. quorum
legat. Antonius Gomezius
in l. 45. numer. 145. Menoch.
de adipiscend. remed. 1. num.
104. Molina libr. 3. cap. 13.
num. 16. Illudque incontinen-
ti probari dicitur, quod intra
terminum instantiæ probatur,
vt prædicti Doctores assue-
rant, & sæpe à nobis re-
petitum ex-
tat.

SUMMARIA CAPITIS XXXIX.

- 1 **R**EGIVM supremum Consilium iurisdictionem in causis
Tenuta non habebat, sed apud iudices inferiores cause posses-
sorie maioratum disceptabantur.
- 2 Supremus Senatus ab eius creatione summam & vniuersalem habe-
bat potestatem.

Hb 3

3 Alege

488 De Tenuta, seu remed. possessor.

- 3 *A lege Regni Tenuta cognitio mandata, seu delegata fuit Regio supremo Consilio.*
- 4 *Tenuta cognitio competit Consilio Regio vi perpetuae delegationis.*
- 5 *Tenuta cognitio an priuatiuè, an verò accumulatiuè ad supremum Senatum pertineat.*
- 6 *Verbum per se sumptum, in superiori significato accipiendum est.*
- 7 *Hoc verbum, Regium Consilium, semper de supremo Castella accipitur.*
- 8 *Dispositio qua disponit de aliquo, non verificatur in eo quod est tale cum adiuncto.*
- 9 *Dispositio vel lex loquens de creditore, regulariter non habet locum in creditore conditionali.*
- 10 *Lex qua loquitur de qualitate simplici, non extenditur ad eam qua non sit expressa ab ipsa lege.*
- 11 *Quando Rex Regio Consilio committit, intelligitur de Consilio Castella, licet alia in suo distinctu etiam suprema sint.*
- 12 *A sententia lata à Praefecto pratorio non admittebatur appellatio, sed tantum supplicatio, cum executione prioris sententiae.*
- 13 *Lex simpliciter sumpta, qua de Praefecto pratorio loquebatur, de Romano intelligi debebat; ab alijs enim Praefectis appellari poterat.*
- 14 *Consilium supremum Castella, simile est Praefecto pratorio Romanorum, quoad exercitium iurisdictionis.*
- 15 *Tenuta delegatio extra ordinem est, et iuri communi contraria.*
- 16 *Specialitatem textus in l. 9. tit. 7. lib. 5. Comp. qua de Tenuta loquitur, ius commune non agnouit.*
- 17 *Quando priuilegium speciale est, et in derogationem iuris, non egreditur personam, et dignitatem illius cui delegatur, licet alia dignitas ei similis sit.*
- 18 *Supremum Consilium Indiarum in maioratibus sitis apud Indos Tenuta cognitionem non habet.*
- 19 *Legum Regiarum dispositio nullatenus conuenire potest Indiarum Consilio.*
- 20 *Tenuta ad quos effectus fuerit inducta.*

21 *Leges*

Caput Trigesimumnonum. 489

- 31 *Leges Tauri condita fuerunt, antequàm apud Indos ullus maioratus institutus fuisset.*
- 32 *Differentia inter legem ordinatorem & decisoriam adnotatur.*
- 33 *Ex Indiarum ordinationibus eadem potestas indulgetur Indiarum Consilio, qua Castella summo Pratorio concessa erat.*
- 34 *Ex aequatorum idem est iudicium.*
- 35 *Dispositio loquens in aliquo simpliciter, locum habet in eo quod est ea lo secundum quid.*
- 36 *Verbum, Regium Consilium, ex interpretatione extenditur ad omnes Prouincias, in quibus cognoscitur ad instar Regij Castellæ Senatus.*
- 37 *Lex generalis vim suam extendit ad omnes terras, Prouincias & Regna, qua sub vnius Principis Corona ac dominio continentur.*
- 38 *Translato Sacerdotio, necesse est ut legis translatio fiat.*
- 39 *Quando Prouincia adijcitur Regno, gubernatur secundum leges illius Regni.*
- 40 *Alia Regna quamuis Regis nostri sint, suamet Corona, & non de Corona Castella sunt.*
- 41 *Regnum de nouo partum quibus legibus gubernetur.*
- 42 *Prouincia qua alteri adiungitur, quibus legibus gubernetur, suis, cum verò illius Prouinciæ cum qua unitur.*
- 43 *Quamuis termini prorogatio vetita sit, non videtur prohiberi illa dilatio, qua sit opus secundum negotij naturam, atque loci distantiam.*
- 44 *Etiam in maioratibus Indorum transfertur possessio sine apprehensione.*
- 45 *Quæ sit ratio translationis possessionis legis Taurinensis.*
- 46 *De Tenuta secundum legem Madriti solum cognoscit Regium Consilium Castella.*
- 47 *Iurisdictio non exercetur absque speciali mandato.*
- 48 *Lex de Tenutis edita, non est generalis, sed specialis, limitata & restricta.*
- 49 *Quando iurisdictio mandatur, & dilationes necessaria mandata videntur, tanquàm antecedens necessarium cognitionis.*
- 50 *Remedium translationis possessionis non cessat, quamuis cesset Tenuta.*
- 51 *Indiarum Consilium de causis possessorijs cognoscere poterit, cum distinctione & declaratione, de qua hic.*

Hh 4

42 Lex

500 De Tenuta, seu remed. possessor.

42. Lex de Tenutis lata non excogitans de maioratibus Indorum, cum in eis ratio legis deficiat.
43. Lex noua Compilationis fuit declaratoria legis Taurinensis.
44. Si per errorem actio Tenuta proponatur, reducitur ad iudicium ordinarium possessorium.
45. Error in nomine, actum non vitiat, nec mutat.
46. Iurisdictio per errorem non prorogatur.
47. Causa ordinaria etiam de consensu partium non potest fieri summaria.
48. Tenuta interdicta in Regio Auditorio Gallæcia, non annullatur, sed iudicatur tanquam de iudicio possessorio ordinario.
49. In Consilio supremo Aragonie & Portugallie Tenuta non proponitur.
50. Interpretatur textus in l. Barbarius, de officio Prætoris.
51. De summa Regij Consilij Castelle authoritate & excellentia tractatur.
52. Exponuntur lex octaua, tit. 20. lib. 4. Compil. & l. 14. prædicti tituli & libri.

R E M E D I I, E T I V.

dicij Tenutæ quod tribunal competens sit,

C A P V T XXXIX.

AD huius questionis veram cognitionem præmittendum est, Regium supremum Consilium iurisdictionem in causis Tenutæ speciatim non habuisse, sed apud alia tribunalia, inferioresque Magistratus, qui ordinariam exercerant iurisdictionem, de causa possessoria maioratuū, ad instar aliarum causarum, fuisse disceptatum, vt satis colligitur ex l. 20. tit. 4. lib. 2. Comp. Et quauis Regius supremus Senatus ab eius creatione summam & vniuersalem haberet potestatem, vt constat

cx

Caput Trigesimumnonum. 501

ex l. 1. d. tit. 4. lib. 2. Compil. & rursus ex l. 29. eodem tit. & libro, in Tenuta verò ius dicere non poterat, cum eius cognitio esset restricta iuxta formam traditam à d. l. 20. Ex lege tamen
 3 9. tit. 7. lib. 5. Compil. quæ promulgata fuit Madriti anno millesimo quingentesimo quadragesimo tertio, Tenutæ cognitio mandata seu delegata fuit prædicto Regio Consilio, ut ex eius verbis patet: delegata enim iurisdictio dicetur respectu aliorum tribunalium: respectu verò concedentis, & respectu perpetuitatis ipsius iurisdictio-
 4 nis, ordinaria dici potest, cum ad nullum casum noua commissio, & delegatio desideretur; vel proprius loquendo, perpetuam delegationem nuncupabimus, ut voluit Bart. in l. Barbarius, nu. 5. 2. lectura. ff. de offic. Prætoris. Quo præmissis, disputandum erit, an hæc iurisdictio, ordinaria cognitio, seu perpetua delegatio, priuatiua sit; an verò accumulatiua. Et
 5 verbis inspectis dict. l. 9. quæ de Tenuta prius loquuta fuit, dicendum videtur, priuatiue Tenutæ cognitionem ad Regium Consilium spectare, ut ostendunt illa verba: *Ocurrieren al nuestro Consejo*, & ibi: *Se trayga ante los del nuestro Consejo*, & ibi: *Que la sentēcia que fuere dada por los*
 6 *del nuestro Consejo*, & alibi sæpe, & in l. 10. sequenti, & in l. 5. tit. 19. lib. 4. nouissimæ Comp. huius vocabuli pluries repetitio fit. Vulgare namque iuris principium est, verbum per se sumptum, in superiori significato accipiendum esse, iuxta l. 1. §. qui in perpetuum, iuncta glos. verb. *domini*, ff. si ager vectigalis. probat textus in §. sed ius quidem ciuile, Instituta, de iure naturali, gentium, & ciuili, & in cap. si quidem, de sententia excommun.
 7 Rursus, ex communi vsu loquendi, hoc verbum, *Regium Consilium*, semper de supremo Castellæ accipitur; & vulgari loquutioni standum est. l. librorum. §. quod tamen. Cassius, de legatis 3. Et confirmatur ex Regijs decisionibus, nempe ex l. 1. tit. 4. lib. 2. Compil. & ex l. 20. & 29. eodem titulo & libro, ubi Regium Consilium nominatur, sine adiectione Castellæ, nec alterius cognomento, & ex Bartoli doctrina in l. Lucius. §. quæsitum, de legat. 3. ubi docet, dispositionem loquentem de aliquo, non verificari in eo quod est tale cum adiuncto: quam doctrinam refert & sequitur Curtius Iunior in l. 1. num. 72. ff. si certum petatur. Rebuffus in l. creditores, vers. *Vel sub conditione*. ff. de verborum signific. inferentes ex
 8
 9
 H h 5 hoc,

502 De Tenuta, seu remed. possessor.

hoc, legem, vel dispositionem
loquentem in creditore, regulariter non habere locum in
10 condicionali creditore. Et conducunt notata per Oldradum
consil. 142. ubi probat, legem
quæ loquitur de qualitate simplici, non extendi ad eam quæ
non sit expressa ab ipsa lege:
docet Socinus consil. 9. ex numero. 2. lib. 3. Ex quo sequitur,
decisionem nostræ legis, quæ
Tenuræ cognitionem, & iurisdictionem Regio Consilio
11 mandat, intelligi non debere
de alijs Consilijs Regijs, neque de alijs tribunalibus, &
Prætorijs, etiamsi in suo districtu suprema essent: quæ
interpretatio deducitur ex
adnotatis à Couarrub. pract. cap. 23. numero. 8. ibi: *Pari sane iure, lege itidem Regia, quæ lata fuit anno M.D.XLIII. hodie l. 9. titul. 7. lib. 5. Comp. decretum est, nō esse admittendā quoad effectum suspensiuum supplicationem à sententia Regij, ac supremi Prætorij, qua fuit pronuntiatum, mortuo possessore primogenij, quis sit in possessionem eius mittendus.* Molina
libr. 3. cap. 13. numero. 1. ibi: *In Regio, ac summo Regnorum Castella Senatu compareat: & hæc opinio satis probatur in l. 1. §. his cunabulis.*
ff. de officio Præfecti prætor. ex
12 qua à sententia lata à Præfecto non admitteretur appellatio, sed tantum supplicatio, cum executione tamen prioris sententiæ, iuxta Authenticam, Quæ supplicatio. C. de precibus Imper. offerendis. l. vnica. C. de sentent. Præfecti prætorio. Et quanuis
verum sit, alios plures præfectos prætorio fuisse, Italiæ nempe, Africæ, & similium, ut probatur in l. 12. titul. 16. libr. 11. C. Theodosiani, &
in toto titulo. C. de officio Præfecti prætorio Africæ tamen
13 lex simpliciter sumpta, quæ de Præfecto prætorio loquebatur, de Romano intelligi debebat: ab alijs enim præfectis appellari poterat quoad
vtrunque effectum, ut prædicta iura ostendunt: quod exemplum omnino conuenit prædictis Regijs decisionibus de
Tenuta loquentibus, ubi verbum *Consilium*, de supremo Castellæ accipiendum est. Si
14 mile enim est Præfecto prætorio Romanorum, quoad exercitium iurisdictionis, ut considerat Ioannes Orosius in Rubrica de offi. Præfecti prætorio, in fin. & colligitur ex l. 8. tit. 18. par. 4. versu. *La tercera manera.*
15 Rursus suadetur, ex vi ipsius iurisdictionis, & delegationis, quæ extra ordinem est, &
iuri

iuri communi contraria, cum specialitatem textus in dict. l. 9. & 10. ius commune in totum non agnouerit, ut superius cap. 7. ostendimus, & ideo prædictum priuilegium & specialitas non potest extendi ad alia tribunaia, quanuis suprema sint. Nam quando priuilegium, iurisdictio, & prærogatiua specialis est, & 7 in derogationem iuris, non 20 egreditur personam, & dignitatem illius, cui indulgetur, licet alia dignitas ei alias similis esset, cum verba in hoc casu semper directò intelligi debeant. Et hanc distinctionem, inter iurisditionem priuatiuam, & cumulatiuam scripsit Bald. consil. 253. numer. 4. lib. 5.

18 Ex quibus inferitur, quod iam disceptari vidimus, summum Regium Consilium Indiarum in maioratibus sitis apud Indos Tenuæ cognitionem non habere, cum leges de Tenua & eius remedio latæ, solum ex supradictis considerationibus in maioratibus Castellæ locum habeant, & Regium tantum Castellæ Consilium supremum de eis cognoscat. Molina libr. 3. cap. 13. numer. 8. Matienzus in l. 9. tit. 7. libr. 5. Compilat. gloss. 2. & in l. 10. sequenti. gloss. 1. numer. 8. Tum 19

etiam & ex eo, nam legum Regiarum dispositio nullatenus conuenire potest Indiarum Consilio, cum ex eis terminus tantum quinquaginta, & octoginta dierum litigatoribus concedatur, intra quam dilationem impossibile est, probationes apud Indos fieri posse: lex autem possibilis debet esse, cap. erit autem lex. 4. distinctione. Quibus accedit, quia Tenua ad hoc inuenta & introducta fuit, ut veri maioratuum successores in possessione à lege translata breuiter tueretur, & rixæ & contentiones inter eos cessarent, argumento l. æquissimum. ff. de usufructu, ut in terminis indiuidualibus Tenuæ, & legum Regiarum interpretatione, docuit Molina de primogenijs, lib. 3. cap. 13. in principio, & in terminis legis vnica. C. si de momentanea possessione, quæ Tenuæ simillima est, adnotauit Baldus ibi, nu. 4. vers. Tu dic quod ratio: quæ ratio non militat in maioratibus apud Indos, cum in sola citatione maior resultaret dilatio, quam in proprietatis examine, si in Regijs Auditorijs, quæ apud Indos sunt, de ea litigatores disceptarent. Ratio itaque decidendi Regiarum legum hic deficiebat, quæ illa est, nempe ne lites protrahantur, & dilatio-

dilationem recipiant. Et prædictis addo, leges Partitarum, quæ de maioratibus mentionem faciunt, & leges Tauri,
 21 quæ frequentius eorum meminerunt, conditas fuisse antiquam apud Indos primogenia
 22 vlla instituta fuissent. Et postremo animaduerto, prædictam legem nonam de Tenuta conditam, esse ordinariam tantum, ut ex ea, & pragmatica sanctione, unde sumpta fuit, satis constat, & non decisoriam, inter quas distinctio datur; nam lex ordinaria localis est, & non potest egredi loca ad quæ lex fertur, decisoria verò est vniuersalis. Cum loquatur itaque prædicta ordinaria lex cum Castellæ supremo Consilio, non potest extendi ad maioratus sitos extra districtum illius Consilij, contra legis ordinariæ naturam.

23 Sed nihilominus contrarium dicendum videtur. Primo ex Regijs Indiarum legibus & ordinationibus, secundum quas de Indorum causis
 25 priuatiuam iurisdictionem habet Consilium Regium Indiarum, & eadem potestas & autoritas à Rege huic Consilio indulgetur, quæ Regio Consilio Castellæ concessa est,
 26 ut ex prædictis ordinationibus constat, præcipue ex or-

dinatione 42. anni septuagesimi primi, ibi: *Que los del Consejo de las Indias, en la forma y manera de proceder en los negocios, guarden y cumplan en todo y por todo las leyes y pragmáticas, cédulas, prouisiones, y ordenanças de estos Reynos, que tratan y disponen lo que han de guardar y cumplir los de los nuestros Consejos.* Consequens itaque erit, ut sicut Consilium Castellæ de huius Regni maioratibus cognitionem habet, eadem ratione Consilium Indiarum de Indorum primogenijs cognoscat, cum
 24 exæquatorum idem iudicium sit, ex regula l. 1. ff. de legatis 1.

Secundò, quia cum Consilium Indiarum, Regium, summumque nuncupetur, iam in eo verificantur omnia verba, quæ ad Consilium Regium & supremum Castellæ diriguntur, ex doctrina Pauli de Castro in l. serui electione. §. 1. num. ultimo, in fine, de legatis 1. ubi docet, dispositionem loquentem in aliquo simpliciter, locum habere in eo quod est tale secundum quid, si modò in eo militet eadem ratio.

26 Tertio, nam quauis illa verba, *Regium Consilium*, ex communi sermone de Castellæ supremo

Caput Trigesimumnonum. 505

premo Senatu intelligantur, ex interpretatione debent extendi ad omnes Prouincias, in quibus cognoscitur ad instar Regij Consilij Castellæ, ex Bar. in l. si conuenerit, in 2. §. si nuda. ff. de pignoratitia actione, bonus textus in l. si fideicommissum. ff. de iudicijs, & in indiuiduo in Indiarum Cōsilio, vt in eius ditione eadē iurisdictio exerceatur, quæ exercetur in Consilio Castellæ, testatur Simancas de Republica, lib. 7. c. 7. in prin. & cōstat ex noua ordinatione Cōsiliij Indiarum, sub folio 5. pagina 2.

27 Quartò, quia lex generalis vim suam extendit ad omnes terras, Prouincias, & Regna, quæ sub vnius Principis Corona ac dominio continentur, teste Iustiniano in l. vnica. §. vlti. C. de nouo Codice faciendo, Cùm expugnata itaque Indorum Regna à Catholicis Regibus Hispaniæ fuerint, & Castellæ Regno adiuncta & vnita, & exacti sint Reges illarum ditionum, & Prouinciarum, & abolitæ quoque eorum leges sint; consequens est, in quibus ordinatio, statutum, & lex specialis deficit, debere iudicari legibus illorum Regnorum, cùm hæ loco illarum abolarum legum subrogatæ censeantur,

iuxta textum in cap. translato, de constitutionibus. Et confirmatur ex eo, quia cùm illa Regna Indorum, Gentilitia essent, & religio mutata esset, & iura quoque fuerunt mutata, nec potuit suis legibus illa Respublica gubernari; nouis itaque legibus opus habuit, & his deficientibus, gubernari necessariò debet legibus Hispanorū, ex tex. in d. c. translato, trāssumpto ex Epistola Apostoli ad Hebræos, ibi: *Translato Sacerdotio, necesse est vt legis trāslatio fiat*, in quò etiā cap. referuntur verba Augustini exponentis verba Apostoli, ibi: *Quia enim simul & ab eodem, & sub eadem spon-sione, vtraque data sunt*, & suadet ex doctrina Bartoli in l. si conuenerit. §. si nuda. ff. de pignoratitia actione, ibi: *Quando Prouincia adijcitur Regno, vel castro, vel villa adijcitur Comitatus accessorie, ita quod sit vnum Regnum cum primo, vel vnus Comitatus, tunc regulatur secundum regulas primi, cui accedit, & eisdem legibus, & eisdem priuilegijs est gubernanda*. Ex quibus Bartoli verbis desumpta videtur ordinatio 14. Consilij Indiarum publicata anno millesimo quingentesimo septuagesimo primo, quæ sic se habet: *Y porque siendo de vna Corona*

506 De Tenuta, seu remed. possessor.

*Corona los Reynos de Castilla, y de las Indias, las leyes, y manera de gouierno de los vnos y de los otros, deue ser lo mas semejante y conforme que ser pueda, los del nuestro Consejo en las leyes y establecimientos que para aquellos Estados ordenarē, procuren de re-
3 2 duzir la forma y gouierno dellos, al estylo y orden con que son regidos y gouernados los Reynos de
3 0 Castilla y de Leon. Secus tamen est in alijs Regnis Christianorum, utpote in Regno Aragoniæ, Valentix, Portugalliæ, vtriusque Siciliæ, & similium. Tūm, quia quauis hæc Regna Regis nostri sint, sunt tamen suæmet Regnorum Coronæ, & non de Corona Castellæ, Tūm etiam, quia leges peculiares prædicta Regna habebant, & hæc remanent in sua firmitate, eisque gubernantur, ex Regum permissione & concessione, & Regnorum pacto & conditione. Vnde Alber in tractat. statutorū, l. p. q. 28. rectè in proposito inquit, quando Rex terras, Prouincias, loca, aut Regna ab ipso debellata, atque de nouo parta expresse cōiunxit Regno hæreditario, eo animo, ut deinceps sit vnū Regnum: tūc
3 1 Regnum de nouo partū debere omnino regi legibus Regni cui adiicitur, etiamsi Regnum de nouo acquisitum habuisset*

*proprias, ac peculiares leges, aut statuta, quibus regeretur: quæ est doctrina indiuidualis ad casum de quo agimus, & eā sequitur Paul. in d. l. si conuenerit. §. si nuda, quem refert Aui-
les in cap. prætorum, in proœmio, verbo, Islas. Quibus suffragatur Romani consilium 218. per totum, vbi dubitat, an Pissæ Florentiæ adiuncta & vnita, gubernaretur legibus, & statutis suis, an verò legibus Florentinis: & distinguit, si casus contingat, in quo nullum sit Pissæ statutum, tunc omnino vigere debere statutum Florentiæ, iuxta tex. in d. c. translato. Alius verò casus sit, quādo concurrant Florentiæ & Pissæ statuta. Pissæ enim statutum, tunc obseruandum erit, secundum communiorē opinionem; licet ipse contrariam defendere conetur. Cū igitur Indiarum Consilium peculiarem legem & ordinationem non habeat circa causas Tenutæ, comper-
tum est, uti debere legibus huius Regni de ea loquentibus, iuxta prædictam resolutionem, quæ quæstioni nostræ prope-
modum conducit: & Iustinianus sanxit in §. ult. Instit. de satisfactio. ibi: *Quam formam non solum in hac Regia urbe, sed etiā in omnibus nostris Prouincijs (si propter imperitiā forte aliter celebra-**

Caput Trigesimumnonum. 507

*celebratur)obtinere censemus, cū
necesse sit, omnes Prouincias ca-
put omnium nostrarum ciuitatū,
id est, hanc Regiam urbem, eius-
que obseruantiam sequi, & in l.
vltim. C. de in integrum resti-
tutione peten. ibi: Superuacuum
differentiam utilis anni in inte-
grum restitutionis à nostra Repu-
blica separantes, sancimus, & in
antiqua Roma, & in hac alma
urbe, & in Italia, & in alijs Pro-
uincijs quadrienium continuum
tantummodò numerari ex die, ex
quo utilis annus currebat, & id
tempus totius loci esse commune,
vbi gloss. verb. Totius, exponit,
id est, omnium locorum, & Accur-
sio suffragatur illa quoque præ-
dictæ legis verba, Ex differen-
tia enim locorum aliquod induci
discrimen, satis nobis absurdum
visum est. Et probatur ex l. 1.
§. sed et si quæ leges. C. de ve-
ter. iure enucle. ibi: Debere om-
nes ciuitates consuetudinem Ro-
mæ sequi, & leges, quæ caput est
orbis terrarum. Ecce ergo iura,
quibus probatur, legem specia-
lem, quæ cum Consilio Regio
Castellæ tantum loquitur, com-
prehendere omnes alias Pro-
uincias, & earum supremos
Magistratus.*

33 Quintò, quia quanuis eni-
xè termini prorogatio in cau-
sis Tenuæ à prædicta lege 9.
prohibeatur, non tamen vide-

tur vetita ea dilatio, qua sit op-
secundum negotij naturam, at-
que locorum distantiam. l. 1.
C. de dilationibus, & ibi Bald.
in princip. versic. Secundo nota,
de quo etiam est textus in l. in-
terdum. ff. de iudicijs, & faciunt
congesta à Prospero Carauita
in ritibus magnæ Curia, ritu
245. à num. 5.

Sextò, nam cū de Tenuta
non possit cognoscere nisi Cō-
siliū Regium Indiarum in
maioratibus Indorum, vt supe-
rius ostendi, ex rei natura neces-
sario sequitur, dilationes præ-
standas ad probandum respectu
qualitatis causæ, & Indiarum
distantiam, ne ius deficiat ex
probationis defectu; alioqui
enim sequeretur, in primoge-
nijs quæ sunt apud Indos, Te-
nutam cessare, quod generalita-
ti tex. in dict. l. 9. satis repugnat;
præsertim quia illa Indorum
Regna ad instar Regnorum
Castellæ gubernantur, vt suprà
docui: nec ex hoc daretur ex-
tensio prædictæ legis nonæ, cū
sub ea videatur comprehensa
omnis necessaria dilatio secun-
dum qualitatem rei, iuxta dictā
l. interdum. ff. de iudicijs, ibi:
*Ex iustis causis, & ex certis per-
sonis sustinendæ sunt cognitiones,
& ibi: Et in similibus causis cog-
nitionem ad aliquem modum susti-
neri.*

Septimò,

508 De Tenuta, seu remed. possessor.

Septimò, nam absurdum re-
sultaret, si, vt ex prædictis ordi-
nationibus deduxi, in decisione
causarum Indiarum Consilij, le-
ges Regni Castellæ essent ob-
seruandæ, & tamen ob termini
defectum obseruantia cessaret,
& prædictæ ordinationes ad ef-
fectum, praxim, & exercitium
non possent perducì, vt optimè
animaduertit Zasius in l. qui
pro tribunali, in principio. ff. de
re iudic.

Octauò, nam lex non desi-
nit esse vniuersalis ratione ter-
mini, si alias eius decisio gene-
ralis sit, vt hîc euenit: nam præ-
dicta lex 9. vniuersalis est respe-
ctu maioratum Castellæ, &
Indiarum; termini tamen non
possunt esse vniformes, & equa-
les, & ideo, quâdo casus contin-
gat, æquum est, vt iudex sup-
pleat id, quod lex dando dilatio-
nem, fortè non cogitauit, quæ
sunt verba Zasij in d. l. qui pro
tribunali, in princip. ff. de re iu-
dic. & in l. 2. ff. de origine iuris,
& Petri Herodij libr. 1. quæst.
ad Thuanum, tit. 1. de iust. & iu-
re, cap. 10.

34 Nonò, nam ex lege quadra-
gesimaquinta Tauri, & eius ge-
neralitate, dubitari nequit, in
maioratibus Indorum & huius
Regni, vnâ & eâdem obser-
uationem esse, & in vtrisque,
mortuo vltimo possessore, trans-

ferri possessionem ciuilem &
naturalem in sequentem in gra-
du, qui secundum institutione
maioratus in eo succedere de-
beat. Ex necessaria ergo conse-
quentia dicendum est, etiam in
vtrisque primogenijs remediũ
possessorium Tenutæ à lege 9.
& à lege 10. tit. 7. lib. 5. Compi.
inductum, locum habere: nam,
vt multoties diximus, prædicta
lex 9. ad declaratione legis 45.
Tauri, quæ est l. 8. dict. tit. 7. lib.
5. Compi. & eius executionem
lata est. Et fuit ratio, nam cum
prædicta lex Taurinensis in ve-
rum successorem ciuilem & na-
turalem possessionem translu-
lisset, & sæpissimè eueniret, vt
mortuo vltimo possessore, alius
quàm verus successor, bonorũ
maioratus possessionem appre-
hendisset, prouidit lex 9. vt præ-
dictus verus successor, in quem
lex possessionem transtulerat,
breuiter & summatim actua-
lem possessionem ab hoc de-
tentam nancisceretur, & eam
cum ciuili & naturali à lege
translata misceret, vt colligi po-
test ex adnotatis à Molina libr.
3. cap. 13. in princip. Prædicta-
rum ergo legum rationem &
decisionem, tam in maiorati-
bus huius Regni, quàm in pri-
mogenijs sitis apud Indos, pro-
cedere absque vlla distinctione
fatendum est.

Sed

36 Sed quauis hæc vrgentissima sint, iuri tamē & rationi cōgruē-
tius puto, de Tenuta cum legis
Madridi attributis solum supre-
mū Consiliū Castellæ cognos-
cere posse, & Consiliū Indiarū,
licet summum nūcupetur, eius
cognitionē non habere, ex con-
siderationibus superius addu-
ctis: quā sententiā amplector,
argumētis, & fundamentis con-
trarijs sigillatim respondendo.
Nō enim obstat primū, secūdū
& tertiū, dum dixi, eandem po-
testatē cōcessam esse Indiarum
Cōsilio, quæ Cōsilio Castellæ
indulta & cōcessa est, & supre-
mū nūcupari, sicut nūcupatur
Regiū Consiliū Castellæ, & le-
gē quæ loquitur cū Castellæ Se-
natus, ex interpretatione extēdi
ad omnes Prouincias, in quib⁹
cognoscitur ad instar prædicti
supremi Castellæ Cōsiliij: hæc
enim tria fundamenta diluun-
tur, si animaduertamus, iuxta
ordinationē 23. Cōsiliij Indiarū
prædictū Regiū Senatū iurisdic-
tionem restrictā & limitatam
habere, & ad certos casus defini-
tam, inter quos Tenuta nō enu-
meratur. Quoad eam itaq; iur-
isdictione caret prædictū Re-
giū Consilium, etsi alias supre-
mū sit: iurisdicatio namque non
exercetur absq; expresso Regū
mādato, text. in c. 1. de his quæ
sunt Regalia. Alex. in l. 1. à n. 1.
ff. de iurisd. omn. iud. Couarru.

præct. c. 1. n. 9. Auend. in capitū-
bus Prætorū, c. 1. n. 7. Specialis
itaq; delegatio & iurisdicatio da-
ta Cōsilio Castellæ, non debet
extendi ad Consiliū Indiarum,
quauis ibi ius dicatur ad in-
star Castellæ Consiliij: debet
enim intelligi in illis causis, in
quibus iurisdicatio competat,
non verò in his, quæ priuati-
uē ad aliud tribunal spectant:
argum. text. in l. 2. C. de inter-
dictis, ibi: *Præses Prouinciæ in eū
qui eiusdē Prouinciæ nō, est neque
ex interdicto cognoscere potest, et*
plicat Cuiacius lib. 5. obseruat.
c. 19. Rursusq; & quod dixim⁹,
ad instar Castellæ Cōsiliij procé-
dendum, accipiendū est secun-
dum prædictam 14. ordinatio-
nē promulgatam anno 1571.
ibi: *Al estylo y orden con q̄ son re-
gidos y gouernados los Reynos de
Castilla, y de Leon, en quanto hu-
uiere lugar, y se sufriere, por la di-
uersidad delas tierras y naciones,*
quæ vltima verba rationes ad-
uersariorum satis refellunt.

Neque obstat quartum fun-
damentum, vbi ostendi, legem
generalem vim suam extendere
ad omnes terras, Prouincias
& Regna, quæ sub vnus Prin-
cipis Corona continentur, ita
vt lex lata quoad Tenuam in
Consilio Castellæ, eadem intel-
ligatur in Consilio Indiarum,
cū ambo suprema sint, & v-
nius Coronæ: Regnū enim In-

Ii dorum

510 De Tenuta, seu remed. possessor.

dorum vnitum & adiunctum fuit Regno Castellæ & Legionis. Rēspōdetur enim, hanc doctrinā accipi debere in suo proprio casu vnionis, & quando eadē ratio militet: diuersa tamen est in Indorū primogenijs, legis enim celeritas, & summarissimū remediū ab ea electū, & legis ratio, sup̄a ad l. equissimū, Indorū maioratib⁹ nō cōuenit, vt sup̄a adnotauim⁹: & ratione legis cessante, eius dispositionē cessare cōpertū est. Rurs⁹, quia prædicta lex de Tenutis edita, nō est generalis, sed specialis, limitata, & restricta ad primogenia huius Regni, in quibus non cognoscit Regiū Cōsiliū Castellæ tanquā Magistratus ordinari⁹, sed ex speciali delegatione, sine qua cognitio ei nō cōpeteret, iuxta l. 20. tit. 4. lib. 2. Cōpil. Quā delegationē, etsi perpetua sit, nō debem⁹ extēdere ad alios Magistratus, quāuis aliās sup̄mi essent, cū diuersa & separata hæc Cōsilia sint, & vnūquodq; cognoscere debet de his quæ ad eius cognitionē speciatim spectāt, iuxta d. Bart. doctrinā in l. Barbarius. 2. lectura, n. 5. ff. de offic. Præst. & ea quæ in principio huius capituli adnotauimus.

39 Neque obest quintū fundamentū, dū dixi, nō videri vetitā à lege dilationē necessariā secū dū negotij naturā, atque locorū distantiam, quantūuis termini

prorogatio prohibeatur. Id nāque verū esset si aliās delegata iurisdictio esset prædicto Consilio Indiarū, tunc enim propter casum emergentē posset dilatio ab eo præstari, tanquā antecedens necessariū ipsius cognitionis, vt arbitratus fuit Budęus in l. 1. de iust. & iur. fol. 1. pag. 1. ad fin. & placuit Iuriscōsulto in l. nonnūquam. ff. de iudicijs, ibi: *Hoc autē æstimare oportet eū qui ius dicit, pro cōditione cause, vel personæ, vel tēporis, & ita ordinē edictorū, & cōpendium moderari,* & in l. oratione. ff. de ferijs, ibi: *Sed utilitatis litigantiū gratia causa cognita, iterū dilatio, tã ex eadem, quā ex alia Prouincia, secundū moderamen locorum impartiri solet, & maximè si aliquid inopinatū emergat,* alioqui enim ius suū litigantes, ob defectū termini amitterent, contra textū in l. scire oportet. §. consequens. 1. & 2. ff. de excusationibus tutorū. Secus verò est, quādo respectu illius rei, de qua disceptatur, nulla iurisdictio cōpetit, c. 1. cū similibus, de his quæ sunt regalia, tunc enim frustra tractaremus de dilatione præstanda.

40 Neque etiā in contrariū mouet sextū fundamentū, in quo docuimus, Regiū Consiliū Castellæ de litibus eorū qui sunt apud Indos, cognoscere nō posse, & sic necessariò Tenutā poni

poni debere in Cōsilio Indiarū, ne litigātes beneficiū legis non amittāt. Respōdemus enim, verū maioratus successorē ius suū alio iudicio consequi posse, possessoriū interdictū intentādo, nō tamen cū attributis Tenutæ, à qua alienum est, vt alibi quā in Regio supremo Castellæ Cōsilio de ea cognoscatur: nec ex hoc remediū translationis possessionis cessabit, cū apud quēlibet iudicē, etiam ordinariū, proponi possit remediū possessoriū prædictæ legis Taurinēsis, quanuis cū illa qualitate & attributis legis Madriti, soli Regio Castellæ Cōsilio cognitio & executio cōpetat. Moli. lib. 3. c. 13. nu. 60. ibi: *A qua facultate exclusus poterit nihilominus ius suum, tam quoad possessionem, quā quoad proprietatē corā iudicibus ordinarijs prosequi.*

41 Nec vltcrius vrget septimum fundamentū, ex quo deduxi, absurdū resultare, si ob termini defectum nō possent Indiarū ordinationes ad praxim & exercitiū reduci: nō enim hic interdictim⁹ cognitionē prædicto Indiarū Senatui, poterit enim eam exercere in omnibus litibus illius ditionis; nō tamen cum attributis iurisdictionis delegatæ speciatim & summatim Regio Cōsilio Castellæ. Distant enim in hoc prædictæ cognitiones; supremum enim Cōsiliū Indiarū cognoscere poterit de possessione ordi-

naria in casibus sibi pēmissis: summus verò Castellæ Senatus de extraordinaria & summaria secundū prædictā legē nonā. Id quod minime dubiū est, cum textum expressum habeamus.

42 Item nec obesse potest octauū fundamentū, in quo diximus, legē vniuersalē, eius naturam non amittere, quāuis terminus vni-formis & æqualis ab ea nō præstituatur; cū iudex, quādo casus cōtingat, supplere possit id quod lex dādo dilationem fortē nō cogitauit. Respōdetur enim, ex Legislatoris mente nūquam maioratus apud Indos cōprehēdi potuisse in decisione legū Regiarū, quæ de Tenuta loquūtur: nam si de eis prædictæ leges excogitassent, terminū cōpetentē statuissent, sicut statuit l. 1. cum duabus seqq. tit. 6. libr. 4. Comp. quæ de litibus, quarum probatio apud Indos faciēda est, tractant, & aptā dilationē cōstituunt. Lex itaq; nona ad illos casus trahi nō potest, qui eius verbis & menti repugnāt, l. nōn omnis, ff. si certū pet. l. si ita quis (quæ indiuidualiter hāc sentētiā probat) in §. si quis cū ignoraret. ff. de testamen. tutel. ibi: *Sed quia de ipso non sensit, dicendū est, cessare in persona eius dationem*, c. secundò requiris, de appellationibus. l. La beo. ff. de supellectili legata. Quapropter verba in iure semper intelligi debent secundū

Ii 2 casum,

512 De Tenuta, seu remed possessor.

casum, in quo possunt cadere, & ut rei, de qua agitur, apta sint. l. pater Seuerinā, in prin. ff. de cōd. & demōst. l. i. in princ. ff. de suis & legitimis hæredibus, glo. in l. & prætor. §. i. ff. fam. creisc. Cū 44 ergo leges de Tenuta editæ, neq; ex verbis, neque ex mente, Indorū maioratibus accommodatæ sint, eos cōprehendere nō possūt.

43 Neque vltimò obstat nonum fundamentū, dum in eo ostēdi, l. 9. fuisse declaratoriam l. 45. Tauri, eius itaq; remediū cōpetere omnibus maioratū successoribus, in quos possessio trāster tur, ut breuiter & summatim possessionē ab alio occupatā cōsequantur; nā verum est, possessionē legis Tauri, in omnes veros primogeniorum successores trāsterri, siue prædicta primogenia in hoc Regno, vel apud Indos sint: cū hac tamen distinctio 45 ne, nā quoad maioratū huius Regni summariū remediū proditū est, ne detetatione in iustus possessor in maioratu persistat, atq; cum violentia defendat: potest itaq; verus successor supremum Castellę Senatū, si malit, adire, & Tenutā proponere: prædicta tamen celeritas & festinatio cessat in supremo Indiarū Cōsilio, propter summam distantia. Ille itaque, qui in maioratu apud Indos succedere cōtendit, ibi remedijs ordinarijs possessorijs vtetur & experietur, nō verò poterit re-

mediū Tenutæ in Indiarū Cōsilio supremo proponere, cessat enim ratio tex. in dict. l. 9. & in l. æquissimū. ff. de vsufructu, ut ad notauit Mol lib. 3. c. 13. in princ.

44 Ex prædictis ergo secure infer tur, si in prædicto supremo Indiarū Cōsilio, vel in alio quolibet Prætorio Regio, etiam huius Regni, extra supremū Castellæ Senatū, remediū Tenutę proponatur, tanquā iudiciū ordinariū possessionis prosequendū esse secundū limites iurisdictionis illius tribunalis, & nō tanquā iudiciū Tenutæ, quanuis litigatores Tenutā nūcupauerint: nō tamen ex hoc dicemus, iudicium etiā possessorium cessare, ut plerisque visum est, ita ut per prædictum errorē lis omnino nulla effecta fuerit. Error enim in nomine, actū non vitiat, nec mutat. l. si insulā, ff. de præscriptis verbis. l. asumptio originis. ff. ad municipale. in iudicijs enim nō attēditur nomē actionis, sed ipsa actio, quę cōpetit, cōsideratur l. vnic. C. de rei vxoriæ actione, tradit Bar. in l. i. n. 19. ff. de edēdo, & est communis sentētia secundū Ias. in l. edita, n. 3. C. de edendo, vbi Ripa n. 9. Abb. in c. dilecti, num. 19. de iudicijs.

46 Deinde infer tur, hunc litigantiū errorē Tenutā appellādo, nullos Tenutæ effectus producere posse, cū iurisdic tio per errorē nō prorogetur. l. 2. ff. de iudicijs, l. si

Caput Trigesimumnonum. 513

l. si per errorē. ff. de iurisd. omni. iud. Accurf. in d. l. 2. verb. *Aliu.* ff. de iudicijs. Sicq; quāuis litiga-
tores iudiciū Tenutē nominaue-
rint, si tribunal, vbi de ea discep-
tatur, incōpetēs sit, litigatorum
cōsensus non potuit mutare iu-
diciū. Sicut si via ordinaria, & nō
47 executiua cōpeteret: nā etsi exe-
cutiua nominetur, nō utiq; actio
cessabit, executionē tamen para-
tam non haberet. Bar. in d. l. 1. n.
19. ff. de edēdō. Rursus, quia cau-
sa ordinaria, etiā de cōsensu par-
tiū, nō potest fieri summaria, vt
notat glo. in c. de causis, vbi Do-
ctores, de offi. deleg. Licet ē con-
trario causa summaria de litiga-
torū consensu ordinaria fieri pos-
sit, cū ex hoc redeatur ad ius cō-
mune, gl. vlt. in Clem. Sæpe, vbi
interpretes, de verb. sig. Vltiū
48 infertur, in Regio Auditorio Gal-
lœciæ, vbi ex partiū consensu, si-
ue errore, aliquandō vidimus Te-
nutæ causas tractari; ad meram
possessionē reducēdas, & perin-
de haberi; ac si iudiciū ordina-
riū possessorium propositū fuisset
in prædicto tribunali, si aliās ei
cognitio cōpetat, & non inde se-
qui, dilationes quinquaginta, vel
octoginta dierū solum præstan-
das, restitutionē minori aduers^o
probationem omissam denegā-
dam, instrumēta; aut testes im-
probari nō posse, publicationem
probationū non fieri, nec in lite
concludi, & omnia ea in hac lite

obseruāda, quæ de Tenutis scrip-
simus in c. 7. suprā. Similes enim
lites in supremo Senatu rescindi
vidimus, & nullas quoad Tenu-
tā pronuntiari, cū eius nanque
attributis, vt diximus, nullibi ni-
si in Regio Cōsilio prædictæ cau-
sæ agitari possunt. Et ex eadem
ratione infertur, in Regio Con-
silio Aragoniæ, & Portugalliæ,
& alijs Regijs Prætorijs, licet su-
prema in suo districtu sint, Tenu-
tā super bonis maioratus nō pos-
se proponi, quāuis ex litigantiū
consensu, vel errore, iurisdictio
prorogetur; nō obstante textu
in l. Barbarius Philippus. ff. de
offic. Præt. Prædicta nanque lex
locū non habet, quādo superior
iurisditionē non concessit, vt in
casu nostro: procedit enim præ-
dicta lex, cū de cōcessione iu-
risditionis non dubitatur, & de
50 defectus personam iudicis respicit:
hic enim error, cū non esset in iu-
risditione, sed in iudice, quia cō-
munis error erat, ius fecit. Cuius
sententiæ in eadem lege rationē
Iurisconsultus reddit, ibi: *Popul^o
Romanus & seruo potuisset decer-
nere hanc potestatem.* Verba itaq;
dictæ legis inspecta mirum in
modum fauent opinioni nostræ,
quorū fundamentū est, populū
Romanū Barbario præturā de-
creuisse. Et ideo, quia non fuit in
iurisditione, sed in persona, erra-
tum, toleratur error ex commu-
ni existimatione. In nostro verō

Ii 3 casu

casu Princeps iurisdictionem & potestatem in causis Tenutæ soli Consilio Regio indulgit: nulum itaque aliud Prætorium prædictam cognitionem usurpare potest, esset enim error in iurisdictione, quæ ex prædicto errore non potest prorogari; ei enim prædicta lex Barbarius resistit; & de vero dictæ legis intellectu c. sequenti agetur. Concluditur itaque, in nullo alio tribunali, nisi in supremo Regio Cōsilio Castellæ, Tenutam proponi posse. Et si in alio proponatur, reduci ad ordinariam possessionem secundum limites iurisdictionis illius tribunalis, non verò cognosci in eis posse de Tenuta secundum legem Madriti: & sic sententia prima non exequetur iuxta forma dictarum Regiarum legum de Tenuta loquentium, nec ex l. vnic. C. si de momentanea posses. cuius decisio non observatur, c. cum ad sedem, de restitut. spoliat. Clem. 1. de sequestratione posses. Clemen. vnic. de causa posses. & propriet. sublata differentia iuris Canonici, & Civilis, secundum veriores opinionem, de qua re, multis omisis, omnino inspiciendus Cæsar Contardus in d. l. vnic. 3. opposit. & 3. limitat. Nec cetera omnia, quæ in iudicio Tenutæ observantur, in hoc ordinario possessorio observanda erunt, ut in c. 7. meminimus. Nam, ut superius prædixi-

mus, prædictæ leges de Tenuta loquentes, de Consilio tantum supremo Castellæ intelligi debent, propter eius summam auctoritatem, & excellentiam, de qua latè Couar. pract. c. 4. n. vlti. Ioan. de Montaigne in suo tractatu de auctoritate magni Cōsiliij, & Parlamenti. Nicol. Boer. in addit. ad illum tractatum, & in tractatu de ordine & præcedentia graduum utriusque fori. Casaneus in Catal. glor. mund. 7. par. confid. 14. & nouissimè Bartholomæus Philippus discursu 7. Disposita ergo quoad prædictum supremum Senatum, nulloatenus in alijs Prætorijs procedere valent. Verissima ergo resolutio est, iudicium possessorium Tenutæ, cum attributis legis Madriti, solum in supremo Cōsilio proponi posse: iudicium verò possessorium ordinarium in alijs Regijs Prætorijs, quando casus Curia sit, & apud alios Magistratus inferiores, super rebus maioratus posse intentari. Ut hinc colligamus diuersitatem quæ versatur inter hæc duo iudicia, & verum intellectum legis 8. tit. 20 libr. 4. Comp. & legis 14. prædicti tituli & libri conijciamus. Dicta enim lex 14. loquitur in specie Tenutæ, & interdicti possessorij, quando propositum fuit in Cōsilio supremo; cum alia nempe tribunalia quoad Tenutam iurisdictione careant; quo casu à senten-

Caput Trigesimumnonum. 515

sententia possessoria nō potest
secundō supplicari cum poena
mille quingētarum duplarum
apud Regiam personam; tota
enim lis possessoria finitur in ip-
so supremo Consilio apud Te-
nutæ iudices, etiam si sententiæ
ab eis prolatae conformes non
sint (nam, vt repetitum extat,
ante nouam sanctionem de Te-
nuta editam, a prima sententia
semel supplicare licebat, quan-
uis executio non suspendere-
tur) dicta verò lex 8. quāquam
loquatur de causa possessoria,
etiam super rebus maioratus,
super quibus, quando senten-
tiæ non sunt conformes, secun-
dam supplicationem prædicta
l. admittit, intelligenda est, quā-
do interdictum possessorium
apud alios Regios Conuentus
propositum fuit, tunc enim in
casu prædicto prima & secun-
da supplicatio nō interdicatur:
& hæc est verà horum iurium
interpretatio & conciliatio, &
secundum eam vltimaverba di-
ctæ legis 14. ibi: *Que no fueren so-
bre la sentencia y posesion de bie-
nes de mayorazgo*, intelligenda
seu legenda sunt: *Que no fueren
sobre la tenencia y posesion, &c.*
hic enim est huius legis sen-
sus, vt principium fini, & finis
legis initio correspondeat, &
multorū lapsus euincatur, qui
ausi sunt dicere, prædictam le-

gem 8. generalem esse respectu
omnis causæ possessoriæ, præ-
terquam super rebus maiora-
tus; quasi hoc declarauerit præ-
dicta lex 14. illis verbis: *Sin em-
bargo de la ley de Madrid, que
es la octaua deste titulo, y quedā-
do aquella en su fuerça y vigor en
los otros pleytos y negocios, que no
fueren sobre la sentencia y poses-
sion de bienes de mayorazgo*, ex
hoc falso elicientes, si apud alia
Regia Prætoria de maioratus
possessione disceptetur, quan-
uis sententiæ sint conformes,
posse ad Regem secundō sup-
plicari: verius enim est, decisio-
nem dictæ legis 8. generalem
esse, & bona quoque restitutio-
ni obnoxia comprehendere, in
quibus si duæ possessoriæ sentē-
tiæ conformes ferantur, secūda
supplicatio sublata erit: quod
euidenter constat ex contextu
præfato legis, & eius æquali
determinatione in omnibus
sententijs latis super quacun-
que possessione, modò sit bono-
rum maioratus, modò aliorum
quorumcunque. l. vni. §. sin au-
tem. C. de caducis tollend. l. iā
hoc iure, cum similibus. ff. de
vulgari, & opinatur in indiui-
duo Rebus. 1. to. ad ll. Gallicas,
in tract. de supplicatione, art. 2.
& 3. glo. vni. vbi interpretando
simile Gallix statutum, ait, in-
definitè esse accipiendum in
sen-

516 De Tenuta, seu remed. possessor.

sententijs super quocunque possessorio latis, & super fidei-
commisso, feudo, siue super be-
neficio, aliave causa Ecclesiasti-
ca, aut qualicunque profana. Et
suadet hic intellectus ex ra-
tione prædicti statuti; ait enim
prædictus auctor, gradum se-
cundæ supplicationis à dua-
bus sententijs conformibus
non admitti super possessione,
quia potest haberi recursus ad
petitorium, & sic ad remediū
ordinarium: cessare itaque de-
bere remedium extraordina-
rium secundæ supplicationis,
argumento l. in causæ, in 2. ff.
de minoribus. Sequitur ergo,
hanc rationem conuenire om-
nibus bonis, siue liberis, vel re-
stitutioni obnoxiijs, sicque dis-
positionem dict. legis 8. ad om-
nia bona trahendam esse con-
tendimus, non obstante dict. l.
14. quæ, vt diximus, accipien-
da est respectu Tenutæ in Re-
gio Consilio propositæ, secun-
dum legem Madriti (cū alibi
proponi nequeat) à qua secun-
da supplicatio prohibetur:
quoad alia verò Regia Præto-
ria, firma manet prædictæ legis

8. dispositio, tam quoad bona li-
bera, quam quoad bona vincu-
lo affecta. Rursus & postremò,
quia prædicta l. 14. dum secun-
dam supplicationem vetat, quā-
do Regium Consilium sum-
matim de Tenutæ possessorio
cognoscit, iuri communi con-
uenit, quo non licebat secundo
supplicare à sententia in sum-
mo Prætorio lata. l. si quis, &
ibi Baldus à nu. 1. & Authenti.
Quæ supplicatio. C. de preci-
bus Imperat. offerend. Maran-
ta de ordine iud. 6. par. 2. actu, n.
21. Quauis hodie, vt supra
ostendi, & latè in cap. 12. tracta-
uimus, etiam prima supplica-
tio in Tenutæ iudicio vetita
sit. Prædicta itaque doctrina mi-
norē habet difficultatem. Hisq;
hanc priorem partem finio,
& ad aliam pergam, in qua pau-
lò diutius immorabor, vt in re
noua, & nondum à quoquam
è nostris, quem sciam, ex pro-
fesso tractata, ingenium exer-
ceam, aliorum quoque ex-
citem: sub Saluatoris, inquam,
præsidio, absque quo certi
quicquam definire non
possumus.

F I N I S.

I N D E X

V E R B O R V M E T

S E N T E N T I A R V M A D

Tractatum de Tenuta priuatim &
peculiariter pertinen-
tium.

A

ABSENS, in
quē legalis pos-
sessio translata
est, si moriatur
ante apprehen-
sionem actualem, & scientiā
vacationis maioratus, an Te-
nuta competere possit sequen-
ti in gradu, cap. 35. num. 5.
ACCEPTATIO, & vo-
luntatis declaratio in maiora-
tus successore, quoad fructus
& emolumenta requiritur, nō
tamen quoad iuris effectus, c.
35. num. 30. Circa quod Ma-
tienci doctrina, & Tiraquel-
li opinio declarantur, ibidem,
num. 31. & 32.
ACCESSIONES directæ

de per se iudicantur, & suam
retinent naturam, cap. 13. nu-
mero 54.

Accessiones quando sunt concre-
tæ, non separantur ab ipsa pos-
sessione, cap. 13. num. 55.

ACTA facta in iudicio pos-
sessorio, non prosunt in iudicio
proprietatis, cap. 32. num. 7.

Acta facta in possessorio, an fi-
dem faciant in petitorio, c. 32.
num. 11.

Acta probatoria causæ civilis al-
terius iudicij, fidem non fa-
ciunt in causa criminali, cap.
32. num. 12.

Acta pertinentia ad decisionem
causæ, non pereunt perempta
instantia, c. 32. num. 13.

a

Acta

I N D E X.

- Acta probatoria Tenuta, produci debent in nouo iudicio proprietatis, cap. 32 nu. 14.*
- Acta causa, illi proficere vel officere debent, cui prodest vel nocet sententia, cap. 32. numero 72.*
- Ex Actis non infertur praiudicium nisi illis cum quibus fuit litigatum, c. 32. n. 100.*
- ACTIO confessoria nulli datur quàm domino fundi domi nantis, c. 6. n. 19.*
- Actio semper debet esse certa, c. 7. num. 14.*
- Actio distat iniure à contestatione & citatione, cap. 16. numero 5.*
- Actio quæ intra sex menses proponitur, apta esse debet, nec petitio inepta attenditur, quanuis in termino producta sit, & post eum alia apta producat, ibidem, numero 7.*
- Actio non præscribitur aduersus dominum maioratus ex longi temporis occupatione, c. 17. num. 31.*
- Inter Actionem & litis prosecutionem diuersitas est, c. 16. num. 6.*
- Actione ad exhibendum, sine Tenuta & insistencia rei, nemo tenetur, cap. 1. numero 46.*
- Actione ad exhibendum, non tenetur civilis possessor, cap. 1. nu. 47.*
- In Actionibus, una proposita, altera tollitur: in remedijs vero ordinarijs & executiuis, unum per aliud non impeditur, cap. 22. nu. 6. & 9.*
- ACTOR in Tenuta dicitur, qui ad iudicium prouocat, c. 24. n. 6.*
- Actor qui in Tenuta victus fuit, an in petitorio possit producere probationes Tenutæ; an vero reprobate maneant, cum in Tenuta fuisset victus, c. 32. n. 28.*
- ACTVS perfectus non vitatur, etiamsi deueniat ad casum, à quo incipere non potuit, cap. 34. numero 10.*
- ÆGIDIANA constitutio localis est, non vero generalis, c. 12. n. 12.*
- Ægidiana constitutio non habet locum nisi in terris Apostolica Sedi immediatè subiectis, ibidem, numero 24.*
- Ægidiana constitutio in possessorio tantum rei profana recepta est, cap. 12 numero 25.*
- Ægidiana constitutio in omni possessorio procedit, intra limites tamen iurisdictionis*

I N D E X.

- nis Ecclesie , ex extensione Pauli Tertij , ibidem , numero 20.
- AEgidiana constitutio locum non habet inter personas Ecclesiasticas* , cap. 12. numero 27.
- AEgidiana constitutio solum appellationem vetat quoad effectum suspensuum : dissimilis itaque est nostra pragmatica sanctioni* , ibid. numero 29.
- AEgidiana constitutio , & lex unica . C. si de momentanea poss. an similes sint noue pragmaticae* , cap. 12. numero 39.
- AEgidiana constitutio quando procedat* , ibidem , numero 91.
- Ex AEgidiana constitutione appellatio prohibita fuit à iudicio possessorio* , cap. 12. numero 21.
- In AEgidiana ad ius civile facultas appellandi coarctatur* , cap. 12. nu. 86.
- AEQUIPOLLENS* semper subaudiendum est , c. 23. nu. 22.
- AEquipollens semper comprehenditur ab statuto , licet strictam interpretationem recipiat* , cap. 23. numero 23.
- AEquipollentium eadem est disciplina* , cap. 23. numero 20.
- AEquipollentium idem est iudicium* c. 23. n. 21.
- AFFECTIO* inter filios & filias non consideratur , c. 34. n. 112.
- AFRICA* omnis olim Christianorum erat , cap. 32. numero 95.
- AGNATIONIS* maioratus nunquam introduci-
tur , nisi in casibus à iure expressis , cap. 34. numero 136.
- ALIENARE* qui non potest , nec tradendo , possessionem transfert , cap. 28. numero 45.
- ALIENATIO* extinguitur , saltem post mortem alienantis , re maioratus alienata , & dominium reuocatur , quando alienationis prohibitio est tacita , c. 28. nu. 4.
- Alienatio rerum maioratus si ab eius institutore tam in proprietate , quam in possessione prohibeatur , an in emptorem transeat possessio* . c. 28. n. 34.
- Alienatio & traditio rei si ex statuto prohibetur , non censetur prohibita translatio possessionis , sed tantum dominij* , cap. 28. numero

I N D E X.

ro 35.

Alienatio possessionis & proprietatis quando prohibita est ab institutore, possessio civilis & naturalis transfertur contra possidentem cum titulo, cap. 28. numero 54.

Alienationis prohibitio si sit expressa, alienatione facta, dominium, neque per momentum transfertur in emptorem, cap. 28. numero 5.

Alienationis prohibitionis clausula si in primigenio deficiat, haberi debet pro expressa, cap. 28. numero 6.

Alienatione facta, dominium transfertur in eum cui competit ius reuocandi talem alienationem, cap. 28. numero 7.

Alienationem si Regia facultas, vel alia iusta causa praecessit, tunc tam dominium, quam possessio transfertur in emptorem, c. 28. numero 21.

Alienatione aduersus prohibitionem testatoris facta praecedente titulo, licet per eam non transferatur dominium in emptorem, aduersus eum tamen non remedijs possessorijs, sed

rei vendicatione agendum est, c. 28. n. 22.

ALTERNATIVAM sufficit verificari in una ex suis partibus, cap. 34. numero 98.

Alternatiua quando ponitur inter personas, in quibus cadit affectio, tunc non satis erit alteram partem esse veram, sed ordo scripturae inspiciendus est, c. 34. num. 99.

APPELLARI quando possit in possessorijs, c. 12. n. 43. 44. 45. 46. & 49.

Appellare qui nequit in possessorio, an censeatur prohibitus in detentatorio, c. 12. num. 48.

Appellari potest ab interlocutoria, quae grauamen infert, c. 12. n. 51.

Appellari potest à sententia possessoria, quando quis probandi dominium difficultatem habeat, cap. 12. num. 52.

Appellari an possit à sententia possessoria, à qua vetita appellatio erat, si alias proprietatis victo non posset competere, cap. 12. numero 95.

Appellari de iure communi in iudicio possessorio à fructuum condensatione poterat, quantis

uis ab ipso possessorio iudicio non appellatur, cap. 12. numero 29.
APPELLATIO in iudicio possessorio quare prohibita cap. 12. n. 9.
Appellatio an interdicta sit à lege unica. C. si de momentanea possessione fuerit appellatum, quoad utrumque effectum suspensivum, et devolutivum, cap. 12. numero 18.
Appellatio ex quibus causis de iure non admittatur, cap. 12. numero 31.
Appellatio quanvis à lege prohibeatur, non ex eo dicitur defensio tolli, cap. 12. numero 32.
Appellatio locum habet, quando per sententiam possessoriam infertur tale præiudicium, quod non possit reparari in petitorio. Idemque est, quando gravamen illatum non sine difficultate refici potest, cap. 12. numero 42.
Appellatio non interdictur adversus nudum tantum bonorum detentatorem, cum is in petitorio expariri non possit, cap. 12. numero 47.
Appellatio in iudicio possessorio debet esse facilis, cap.

12. n. 53.
Appellatio victo non est deneganda, quomodocunque sit desperata recuperatio possessionis, cap. 12. numero 56.
Appellatio semper permessa est, nisi expresse prohibeatur, cap. 13. n. 7.
Appellatio in quibus casibus devolvit, sed non suspendit, cap. 13. n. 28.
Appellatio et nullitas duo iuris remedia diversa sunt, cap. 14. numero 3.
Appellatio et nullitas quarvis prohibita sint, et alia quoque iuris remedia prohibeantur, non tamen adversarii circumventionis allegatio prohibetur, cap. 14. numero 12.
Appellatione prohibita quoad rem, an prohibita quoque sit quoad fructus, controversum est de iure communi, cap. 13. n. 51.
Appellationi non est deferendum, quando aliqua causa coniunctim tractatur super possessorio et petitorio, si super possessione tantum sententia feratur, cap. 13. numero 62.
Appellationi in dubio deferendum est, cap. 14. numero 9.
ARBI

I N D E X.

ARBITRI iure communi non habebant iurisdictionem, c. 32. nu. 23.

Inter *ARBITRVM* & iudicem ordinarium diuersitatis ratio assignatur, cap. 32. numer. 21.

Ex Arbitri sententia non nascebatur actio, neque exceptio, c. 32. num. 23.

Ex Arbitri sententia iure nouiori nostri Regni nascitur actio & exceptio, c. 32. n. 25.

Arbitri sententia quando actionem & exceptionem producit, in nihilo differt à sententia iudicis ordinarij, cap. 32. numero 26.

In Arbitris statuarijs, cum à statuto iurisdictionem habeant, idem quod in iudice ordinario obseruatur, c. 32. n. 24.

ARBITRIVM liberum iudicis non extenditur ad probationem reprobata, cap. 32. num. 62.

Arbitrium iudicis non debet opponi legis presumptioni, cap. 32. num. 64. Et in quibus hoc procedat, numero 65. 66. & 67.

Arbitrium secundum ius regulari debet, c. 33. n. 135.

Arbitrium liberum quid importet, & verbum, Videbitur, Placuerit, & similia, qualiter exponi debeant, c. 34. n. 137.

Arbitrium boni viri continet id

quod est de iure, vel de consuetudine, c. 34. n. 140.

Arbitrium octo modis redigitur ad arbitrium boni viri, cap. 34. n. 141.

ATTESTATIONES in iudicio summario receptæ fidei non faciunt in plenario, c. 32. num. 2.

B

BENEFICIALIS causa possessoria habet admixtā proprietatem, c. 14. n. 30.

BENEFICIUM quando lex confert, non est necessaria scientia illius in quē confertur, c. 17. nu. 11.

Beneficium Ecclesiasticum ante vacationem nec tribui, nec promitti potuit, cap. 34. numero 71.

Beneficium vacat per mortem, non autem per renuntiationē, c. 36. num. 12.

In Beneficijs Ecclesiasticis possessio & titulus, & consuetudo conferendi, afficit beneficium, ita ut mutet eius naturam, c. 27. num. 13.

In Beneficijs non continuatur possessio, sicut in maioratibus, c. 34. nu. 70.

BONORVM POSSESSIO contra tabulas ab intestato locum non habet, cap. 37. numero 18.

C A M E-

I N D E X.

C

- C**AMERALIS obligatio-
tionis formula, Tenuta exe-
cutiuo remedio equiparatur,
cap. 27. num. 22.
- C**ARBONI ANVM edictū
solum competit legitimis filijs
pro hereditate patris, quoties
status quaestio eis mouetur, c.
37. num. 1.
- Carbonianum eis datur, quibus
datur contra tabulas, cap. 37.
num. 2.
- Carbonianum non competit pro
hereditate matris, cap. 37. nu-
mer. 3.
- Carboniana bonorum possessio ho-
die datur in bonis matris, cap.
37. num. 5.
- Carbonianum duplex est; unum
quod vocatur directū; aliud
verò ex interpretatione, cap.
37. num. 6.
- Carbonianū directum duos ha-
bet effectus; unum, ut statim
minor in possessionem bonorū
patris mittatur; alium, ut
status quaestio suspendatur
usque ad pubertatem, c. 37.
num. 7.
- Carbonianum in primogenijs lo-
cum obtinet, cap. 37. num. 8.
- Carbonianum non competit, etsi
testamento instituaturs primo-
geniū, nisi institutionis titulo
relictum sit, cap. 37. n. 13.
- Carbonianum quare non compe-
tat in maioratu, cap. 37. nu-
mer. 14.
- Carboniana bonorum possessio di-
citur illa, quae datur filio im-
puberi non instituto, nec ex ha-
redato, sed praeerito, cap. 37.
num. 15.
- Carbonianum non datur de maio-
ratu ex contractu, cum ex eo
non oriatur praeeritio, cap. 37.
num. 16.
- Carboniano edicto locus est, etiā-
si ab intestato ad bonorum pos-
sessionem veniant liberi, cap.
37. num. 17.
- Carbonianam bonorum possessio-
nem in omnibus maioratibus,
vel ex contractu, vel ex te-
stamento institutis, praestan-
dam, verius est, cap. 37. n. 20.
- Carbonianae suspensionis ratio, c.
37. num. 21.
- Carbonianum directum, et Carbonianum ex constitutionibus,
in quo differant, cap. 37. n. 22.
23. et 24.
- Carboniana bonorū possessio im-
puberi non competit, quando
actor est, et Tenuta actionē
proponit aduersus possessore,
cap. 37. num. 25.
- Carbonianum directum in maio-
ratibus locum habere non po-
test, cap. 37. num. 28.
- Carbonianum filio heredi insti-
tuto non competit, cap. 37. nu-
mer. 30.
- Ex Carboniano cum petitur bo-
a 4 norum

I N D E X.

- norum possessio, debet cognosci summatum, an petens filius sit, cap. 37. num. 31.*
Carboniano non est locus quoad proprietatem, cap. 37. nu. 25.
A Carboniani decreto supplicari potest, non obstante noua sanctione, qua supplicari vetat, cap. 37. num. 41.
CASVS similes sub legis generalitate comprehenduntur, c. 25. num. 7.
Casus mortis extenditur ad alios casus eadem vacationem inducentes, c. 34. num. 14.
Casus similes mortis equiparantur, cap. 34. num. 15.
Casus incompatibilitatis pro morte habetur, cap. 34. n. 47.
CAVSÆ STATUS cognitio ad solum Præsidentem pertinebat, c. 6. num. 14.
Causa si expressa non sit, et alia reddi potest, nunquam concludit illa, in qua actor fundatur, cap. 11. num. 26.
Causa ordinaria etiam de consensu partium non potest fieri summaria, cap. 39. n. 47.
Causa appellabilis an trahat ad se non appellabilem, cap. 18. num. 61.
CIRCUMVENIENDI legem occasio dari non debet, cap. 12. num. 96.
CITATIO ad traductionem instrumenti adhuc effectum fit, ut iuria, et defectus instrumenti inspicere possint, et contra eos opponi, cap. 26. numero 65.
CLAVSULA apponi solita, Ius & iustitiam ministrari, &c. quid operetur, cap. 16. num. 11.
Clausula, Ex iuris remedio, quo magis expediat, & eo meliori modo, &c. quid operetur, cap. 16. n. 12.
COMMISSARIVS ad instituendum maioratum, solum habet meram executionem, cap. 34. num. 87. absque arbitrio extensiuo, ibid. n. 118.
Commissarius si maioratum non instituit, lex pro instituto habet, et pro regulari, ita ut nulla insolita in eo insint, cap. 34. num. 88.
Commissario si data sit facultas eligendi unum ex filiis vel filiabus, an pratermisso filio, possit eligere filiam, cap. 34. num. 97.
Commissarius, cui facultas data est instituendi maioratum, si cum de facto irregularem faciat, an vitietur dispositio: an vero redigatur ad regulare primogenium, cap. 34. nu. 142. cum sequentibus. usque ad 54.
COMMISSARIVS in causa puritatis sanguinis, non potest animum instruere ex testimonijs alterius iudicij, cap. 32. num. 81.

Com-

I N D E X.

Commissarius non potest uti probationibus contrarijs alterius iudicij, nisi utatur quoque probationibus Vincentis, cap. 32. num. 86.

COMMODOVM quis consequi non potest ex actu quem impugnat, cap. 33. nu. 23.

COMPENSATIONIS exceptio non intelligitur reprobata per sententiam, etsi contra eam opponentem sit iudicatum, c. 32. num. 45.

CONDICERE rem à se re quare possim, ab alio non possim, c. 18. num. 12.

CONDITIO apposita à testatore, etià absentes, minores, & ignorantes comprehendit, cap. 17. nu. mer. 7.

Conditio in maioratu apposita, si non impleatur, primogenium amittitur, c. 36. num. 3.

Conditionem quæ inducunt, etià inducunt formam, cap. 33. nu. mer. 18.

Conditionem per testatorem appositam, an & quando sufficiat momento impleri, vel semper existere, c. 34. nu. 36.

Sub conditione datum, sub contraria censetur ademptum, c. 12. num. 8.

Conditiones, aut in dando consistunt, aut in faciendo; & quæ sint conditiones iuris, & quæ facti, cap. 18. num. 14.

Conditiones in maioratibus regu-

lariter observanda sunt, alioqui maioratus amittitur, cap. 34. num. 11.

Conditiones sufficit impleri secundum voluntatem disponētis, cap. 34. num. 17.

Per Conditionis contrauentionem an transferatur dominium & possessio in sequentem in gradu, c. 36. n. 5.

Per Conditionis contrauentionem possessio ipso iure non transferatur; & ideo Tenuta non est locus, c. 36. num. 17.

CONDITIONALIA verba plenè adimplenda sunt, cap. 31. nu. 20.

CONFESSIO omnes probationes superat, cap. 31. nu. mer. 31.

CONIECTURA & præsumptio semper denotat improprietatem & fictionem, c. 29. num. 17.

Coniectura, quæ desumitur ex substantia rei, est potentior illa quæ desumitur ex solennitate, c. 29. num. 24.

Coniectura in Tenuta iudicio possessorio locus est, & de exclusionem quoque in eo tractatur, c. 39. num. 19.

Ex Coniecturis vocatus & substitutus non amittit ius suum, sed solum facultatem proponendi Tenute remedium in Consilio Regio, c. 29. n. 17.

Ex Coniecturis deductum, per
a 4 euiden-

I N D E X.

evidentiam constare dicitur,
c. 29. num. 22.

CONIECTURATA mēs
defuncti pro expressa habe-
tur, c. 29. num. 24.

CONIUX si facultatem con-
cedat coniugi meliorandi unū
ex filiis, an semel electione fa-
cta, possit coniux variare, c.
34. nu. 73.

Coniux qui facultatem habet in-
stituendi maioratum, an de-
beat eum regularem facere,
an verò maioratum agnatio-
nis possit instituere, cap. 34. nu-
mer. 116.

Coniux cum faciendi maioratū
facultatem concesserit, ordine
successivo videtur eum insti-
tuere, c. 34. n. 120.

Coniux quando electionem com-
mittit inter filios primi gra-
dus, facta electione, manda-
tum expirat, c. 34. n. 125.

Coniux si facultatem habeat eli-
gendi filium, non potest elige-
re descendentes, cap. 34. nume-
ro 122.

CONSANGVINEI iux-
ta ius Pontificium, qui pro-
prie dicantur: & qui de iure ci-
uili, c. 27. num. 25.

Cōsanguinei, linearis, vocantur,
cap. 27. numer. 29.

CONSILIVM supremum
de possessione cognoscit cum
legis Madriti a tributis: alia
verò inferiora tribunalia de

ordinaria tantum possessione
cognoscunt, c. 21. n. 8.

Consilium Regium ordinariæ co-
gnitionis in causa Tenute iu-
risdictionem non habet, sed tā-
tum remedium summarissi-
mum in eo agitari potest, cap.
22. num. 4.

Consilium supremum iurisdictio-
nem in causis Tenute specia-
tim non habebat, sed apud iu-
dices inferiores antiquitus
causæ possessoriæ maioratuum
disceptabantur, cap. 39. n. 1.

Consilium Regium, quanvis nihil
aliud adijciatur, semper de su-
premo Castella accipitur, cap.
39. num. 7.

Consilium supremum Castella si-
mile est Prefecto Prætorio Ro-
manorum, quoad exercitium
iurisditionis, c. 39. num. 14.

Consilium Regium Ordinum mi-
litarium, quanvis summam
& extra ordinem procedere
possit, intelligitur quoad or-
dinationem causæ, non verò
quoad decisionem, c. 32. n. 59.

Consilium supremum Indiarum
in maioratibus sitis apud In-
dos Tenute cognitionem non
habet, cap. 39. nu. 18.

Consilium Indiarum de causis
possessorijs cognoscere poterit,
cum distinctione tamen, c. 39.
num. 41.

Consilium supremum Aragoniæ
& Portugalliæ, & cetera id
genus,

INDEX.

- genus, de Tenuta non cognoscunt, c. 39. num. 49.
- Consilium Regium Castelle summam auctoritatem, & peculiarem excellentiam habet, c. 39. nu. 11.
- Consilio Regio Supremo à lege Regni recentiori Tenet. & cognitio mandata, seu delegata fuit priuatiue, c. 39. nu. 3.
- Consilio Regio an Tenuta cognitio competat ex ordinaria iurisdictione, aut ex perpetua delegatione, cap. 39. numero 4. & 5.
- Consilio Regio si simpliciter commissum sit, accipitur de Consilio Castelle, licet alia in suo districtu etiam suprema sint, c. 39. nu. 11.
- Consilio Indiarum nullatenus conuenire possunt legum Regiarum verba, quæ de Tenuta loquuntur, c. 39. num. 19.
- Consilio Indiarum eadem potestas indulgetur ex Indiarum ordinationibus, quæ Castella Supremo Prætorio concessa erat, c. 39. nu. 23.
- CONSVETUDO non solum inducit subiectum succedendi, sed etiam qualitatem successionis, c. 27. n. 15.
- Consuetudo & statutum in solos capaces hereditate transfert, & quomodo hoc intelligendum sit, c. 30. n. 21.
- Consuetudo & statutum transferendo possessionem, non habet locum in eo, in quem non concurrat voluntas ultimi morientis, c. 30. n. 24.
- CONTINUATIO non causatur, nisi sit eiusdem possessionis, quam defunctus habebat, c. 33. nu. 20.
- Continuatio dominij vel possessionis ubi datur, non datur hereditas iacens, c. 34. n. 91.
- CONTRACTVS quanuis nullus & inutilis sit, in accipiente tamen transit possessio, tam civilis, quam naturalis, c. 28. num. 9.
- Ex Contractu nullo possessio transferitur, si tamen vera traditio interueniat, cap. 28. n. 11.
- Ex Contractu non acquiritur possessio, tanquam ex causa immediata, sed ex facto naturali, & traditione ipsius rei, c. 28. n. 12.
- Ex Contractu nullo non solum dominium, sed & acquisitio possessionis irritatur, quando lex prohibet, c. 28. n. 46.
- Ex Contractu nullo non transferatur possessio per precarium, vel constitutum, & quæ sit ratio, c. 28. n. 57.
- Contractu quando institutum est primogenium, & in eo fuit concessa facultas eligendi unum ex maioratibus, licet electio facta sit, variari potest, c. 34. num. 60.

In

INDEX.

In Contractibus ante executionem
& traditionem dominium
non acquiritur, cap. 34. numero
61.

COPULATIVA quando
ponitur inter personas, in qui-
bus consideratur affectio, tunc
non coniungit, aduersus eius
naturam, c. 34. nu. 101.

D

DECENNII lapsus legis
45. beneficium auferre non po-
test à vero maioratus succes-
sore, licet negligens fuerit, c.

Post DECRETUM prohi-
bitum interpositum non li-
cet alicui bona ingredi, nec pu-
blice, nec priuatum, cap. 12. nu-
mer. 20.

DILATIO unica duxa-
ta danda est in summario in
iudicio, cap. 7. nu. 19.

Dilatio secunda datur in iudicio
summario, quando differtur
dolosè testimonium productio, cap.

DIRECTO quando aliquid
ius prohibet, etiam per aequi-
pollens videtur prohibere, c.

DISIUNCTIVA non ve-
rificatur in una parte, quan-
do militat diuersa ratio, licet
esset affectio, cap. 34. numero

103.

DISPOSITIO non potest
pendere quoad substantiam,
secus quoad effectum, cap. 101.
num. 34.

Dispositio hominis & legis à pa-
ri procedunt, c. 22. nu. 47.

Dispositiones non solum à volun-
tate expressa pendent, sed etiam
ab animo disponentis, cap. 29.
num. 33.

DISPOSITIO quando fun-
datur in aliquo antecedenti,
prius debet de eo constare, c.
33. nu. 5.

Dispositionis substantia si in alte-
rius arbitrium non conferatur,
sed solum electio personæ, va-
let dispositio, cap. 34. nu. 79.

Dispositio, quæ disponit de
aliquo, non verificatur in eo
quod est tale cum adiuncto,
c. 39. nu. 8.

Dispositio, vel lex, loquens de cre-
ditore, regulariter non habet
locum in creditore conditiona-
li, c. 39. nu. 9.

Dispositio loquens in aliquo sim-
pliciter, locum habet in eo quod
est tale secundum quid, c. 39.
num. 25.

DOMINI duo & possessio-
nes in solidum esse non possunt,
c. 34. nu. 66.

DOMINIUM absque fra-
ctibus non consistit, c. 8. nume-
ro 23.

Dominium fundi quando in aliū
transfertur ipsa iure, accipitur
cum

INDEX.

- cum fructibus pendentibus, c.
13. nu. 48.

Dominium ipso iure sine traditio-
ne transit in legatarium, age-
reque potest actione reali &
personali, c. 18. nu. 11.

Dominium favore testatoris trans-
fertur in heredem ab adita he-
reditate, & in legatarium à
morte testatoris, cap. 30. nume-
ro 9.

Dominij probatio inducitur ex
probatione possessionis, cap. 6.
nu. 21.

De Dominio si tractetur, exacte
debet probari, cap. 6. numero
22.

DOMINVS qui possessione
adipisci neglexit, & ab alio oc-
cupari fuit, an civilem amit-
tat, c. 17. n. 25.

Dominus rem propriam condice-
re non potest, praterquam à su-
re, c. 18. n. 9.

Dominus qui est ex legali tantum
translatione, à quocunque rem
suam condicere potest, & quæ
sit ratio, c. 18. n. 10.

Ex DONATIONE Ec-
clesiæ facta, absque traditio-
ne, dominium transfertur: quod
locum habet etiam in implici-
ta & tacita donatione, c. 29.
nu. 30.

Ex Donationis pacto nudo actio
datur: quod etiam locum sibi
vendicat in donatione præ-
sumpta, c. 29. n. 31.

De DONATI & Cæciliani
Episcoporum Africa propo-
sitionibus, & discepcionibus,
c. 32. n. 94.

DONATISTAE in suis er-
roribus perstiterunt usque ad
Imperatoris Honorij tempe-
statem, c. 32. n. 97.

De DOTIS lucro statutum lo-
quens, & in dote tacita locum
habet, c. 29. nu. 32.

E

EDICTVM diui Hadriani
latum fuit ad summariam exe-
cutionem voluntatis defun-
cti, c. 2. n. 13.

Edictum diui Hadriani non ad-
mittit fructuum petitionem, c.
8. nu. 13.

Edictum diui Hadriani posses-
sionem tantum confert eorum
rerum, quas defunctus posse-
dit, c. 8. n. 14. & 51.

Edictum diui Hadriani solum
competit ex testamento, c. 26.
num. 46.

Edictum diui Hadriani heredi
tantum uniuersali competit,
c. 26. n. 47.

Edictum diui Hadriani legata-
rio non competit, cap. 26. nu-
mer. 49.

Edictum diui Hadriani compe-
tit instituto in testamento, in
quo specialis nominatio here-
dis contineatur: in maiorata
verò,

INDEX!

- Verò, & quoad Tenuta remedium, satis est ex coniecturis probare se vocatum ad successionem, cap. 26. n. 52.
- Edictum diui Hadriani est remedium possessorium merum, absque admixtione proprietatis, cap. 26. numer. 56. & cap. 38. num. 6.
- Edicti diui Hadriani, & Tenute discrimen, cap. 8. n. 50.
- Edicto diui Hadriani non potitur institutus in recerta, dato coherede vniuersali, c. 26. num. 48.
- Ex Edicto diui Hadriani noua possessio adipiscitur, cum illa que apud defunctum fuit, omnino vacauerit, cap. 26. numero 33.
- Ex Edicto diui Hadriani solum competit interdictum adipiscende pro possessione consequenda: successori Verò maioratus in Tenuta omnia interdicta possessoria competunt contra quoscunque occupatores, c. 26. n. 55.
- Ex Edicto diui Hadriani solum succurritur heredi, non Verò illi qui ex coniecturis institutionem prætendit, cap. 29. numer. 3.
- In Edicto diui Hadriani exceptiones admittuntur vitiij inuisibilis, dummodò incontinenti probentur, c. 26. nu. 30.
- In Edicto diui Hadriani, cum sit merè possessorium, prima tantum figura & inspectio nominatorum consideratur, cap. 29. num. 26.
- In Edicto diui Hadriani appellationi non deferitur, ut scriptus heres in possessionem mittatur, c. 30. n. 7.
- In Edicto diui Hadriani exceptiones proprietatis admittuntur, dummodò incontinenti probentur, c. 30. n. 38.
- In Edicto diui Hadriani, quantum eius remedium summarium sit, plena requiritur probatio, c. 31. n. 17.
- EDITIO quando fit ipsi iudici, omnia integre edenda sunt, c. 32. n. 87.
- ELECTIO vnius ex contrarijs, presupponit dimissionem alterius, c. 34. n. 26.
- Electio cui committitur eligendi propinquum, non adstringitur eligere proximiorum, c. 34. nu. 107.
- Electio siue competat ex contractu, siue ex testamento, semel vno ex maioratibus electo, ad alium rediri non potest: siue in testamento, vel in contractu electio facta sit, c. 34. num. 64.
- Electio semel facta maioratus titulo, non potest reuocari, siue ius eligendi ex testamento, vel ex contractu competat: siue in contractu, vel in testamento electio

I N D E X

- electio sit facta, &) siue res sit tradita, nec ne, cap. 34. numero 74.*
- Electiōem qui habet inter pauperes, ut inter eos distribuat, an possit unum alij substituere, c. 34. n. 119.*
- Electiōe secūdi maioratus, vacat primus, &) in sequētem in gradu transfertur legis ministerio, c. 34. n. 43.*
- Ex electiōe &) acceptatione secūdi beneficij, vacat primum ipso iure: ita tamen accipitur, si possessio secundi beneficij apprehendatur, &) non aliter, c. 34. n. 68.*
- In Electiōe fratrum, indignior potest eligi, cap. 34. numero 109.*
- In Electiōibus, etsi eligens variare queat, de unico actū accipiendum est, cap. 34. numero 63.*
- ELIGENDI &) optandi facultas consumitur in primo actū valido, cap. 34. numero 51.*
- Eligendi facultatem qui habet ex testamento, variare non potest, c. 34. n. 50.*
- Eligendi facultas quando conceditur cum relatione ad tempus mortis electoris, &) ad eligendum incertum de certis, variari potest: &) quæ sit ratio, c. 34. n. 53.*
- Eligendi facultas si conceditur simpliciter &) absolute, electiōne semel facta, non variatur, c. 34. n. 54.*
- Eligendi ius quando ex testamento competit, electiōe &) optiōne facta, statim transfertur domino in accipientem, c. 34. nu. 55.*
- Eligendi ius si ex testamento competit, &) ex contractu electiō fiat, irrevocabilis &) incōmutabilis est, cap. 34. numero 56.*
- Eligendi facultate si in testamento usus fuerit ille, cui optio ex testamento competit, tunc variare poterit, cap. 34. numero 57.*
- EMPTOR cuius nomine venditor constituit se possidere, &) ita possessionem iuris nactus, petere nihilominus potest, ut sibi tradatur actualis &) corporalis facti possessio: idemq; in constituto statutum est, cap. 13. n. 8.*
- ERROR in nomine, actum non mutat, cap. 5. n. 16. nec vitiat, c. 39. n. 45.*
- Per Errorem si actio Tenuta proponatur, reducitur ad iudiciū ordinariū possessoriū, cap. 39. n. 44.*
- EXAEQUATORVM idē est iudiciū, cap. 39. numer. 24.*
- EXAMEN testium est quid industriale, &) facultas recipiendi*

INDEX

- piendi iuramentum, persona-
lis est, c. 32. n. 84.
- EXCEPTIO** de impotentia
testandi, praeiudicialis est ad
intentionem agentis, c. 30. nu-
mer. 31.
- Exceptio nunquam a sententia ma-
net reprobata, quando subsiste-
re potest absque exceptionis re-
probatione, cap. 32. n. 46.
- Exceptio altioris questionis, siue
indaginis, quae dicatur, c. 38.
num. 5.
- Exceptio altioris questionis quae
sit, arbitrio ius dicentis relin-
quitur, c. 38. n. 26.
- De Exceptione altioris indaginis
controuersa questio refertur,
cap. 38. n. 24. ff. 25.
- Exceptiones altioris questionis in
iudicio Tenuae controuersi pos-
sunt ante sententiam, sed post
sententiam non opponuntur, nisi in
iudicio proprietatis, c. 14. n. 27.
- Exceptiones in iudicio Tenuae
quae admittantur, c. 32. nu. 36.
c. 38. n. 1.
- Exceptiones altioris questionis re-
pellebantur in Tenua, quan-
do in ea de facto solum cognos-
cebatur, c. 32. n. 37.
- Exceptiones omnes, quae, Tenuae
initio inspecto, alij iudicio re-
seruabantur, iam in Tenua
iudicio opponi poterunt, cum
possessorium sit, ff. admixtio-
nem habeat, c. 38. n. 27.
- EXCLUSVS** ab institutore,
non potest intentare Tenuam,
c. 38. n. 10.
- Exclusus semel, perpetuo cense-
tur exclusus, c. 32. n. 91.
- EXECVTIO** sententiae Tenu-
ae an impediatur, quando vi-
ctus incontinenti ostendit, ex
falso instrumento maioratus,
sententiam fuisse latam, c. 14.
num. 16.
- Executionem non impedit omnis
oppositio facta post sententiam
quae transiit in rem iudicatam,
c. 14. n. 34.
- EXECVTIVA** causa fit or-
dinaria, quoties termini prae-
stituti ad viam executiuam
non seruantur, cap. 22. nume-
ro 3.
- Ex **EXEMPLARI**, prae-
ferim in factis antiquis, Tenu-
a proponi potest, cap. 26. nu-
mer. 11.
- EXEMPLVM** etsi reperia-
tur in archiuo publico, fidem
non facit, nisi antiquissimum
sit, c. 26. n. 4.
- Exemplum testatoris manu scrip-
tum non prodest ad adipiscen-
dam possessionem ex edicto di-
ui Hadriani, cap. 26. nume-
ro 5.
- Exemplum regulariter fidem non
facit, c. 26. n. 12.
- Exemplum quauis auctoritate
habeat plurimum tabellionum,
qui asserant originale vidi-
se, nihilominus fidem non
facit,

INDEX.

facit, cap. 26. numer. 13.
Exemplum probat, quando trans-
 sumptum est ab ipso notario,
 ante quem originale fuit confe-
 ctum, c. 26. n. 15.
Exemplum fidem facit, quando
 iudicis auctoritate, & parte
 citata, transcriptum est, c. 26.
 num. 16.
Exemplum si citato aduersario ex-
 trahatur de aliqua lite, in qua
 instrumentum originale esset pro-
 ductum, fide facit, ac si ex proto-
 colo notarij extraheretur, c. 26.
 num. 60.
Exemplum traductum aduersarijs
 citatis, an vim habeat contra
 alios qui citati non fuerunt, cap.
 26. n. 64.
Exemplum si parte citata tradu-
 ctum sit, in lite Tenute, & ma-
 ioratus successione, ius facit
 quoad omnes, c. 26. n. 66.
Exemplo ut credatur, nec Prin-
 cept de potestate ordinaria effi-
 cere potest, c. 26. n. 14.
EXTINCTVM semel per
 sententiam qua transijt in rem
 iudicatam, instaurari non po-
 test, c. 32. n. 91.
EXTREMA duo concurre-
 re debent in petitione translati-
 ua, à quo, & ad quem, cap. 33.
 n. 10.
Extremum à quo, debet concurre-
 re cum habilitate in essentia, &
 non sufficit, si interueniat in po-
 tentia, c. 33. n. 11.

F
FACTVM legis & hominis si
 concurrāt, citius operatur lex, c.
 10. nu. 21.
Factum & negligentia successo-
 ris, non potest intermissionem cō-
 tinuationis possessionis causare,
 c. 17. n. 28.
Factum quod est, à legis, vel ho-
 minis prouisione infirmari non
 potest, c. 28. n. 40.
Facti possessio à lege non trāsfer-
 tur, licet iuris trāsferri possit,
 c. 28. n. 41.
Ad Facti possessionem petendam
 quartum interdictum introdu-
 ctum fuit, c. 28. n. 42.
Factum legis quando operatur,
 non est opus facto hominis, c.
 34. n. 69.
Factum commissarij reputatur
 factum d'functi, & tanquā
 eius dispositio habetur, c. 34.
 num. 76.
FACULTAS si à Rege con-
 cedatur instituendi primoge-
 nitū in uno ex filijs vel filia-
 bus, an necessario debeat præ-
 ferri filius, c. 34. n. 104.
Facultas concessa ad eligendum
 filium, vel filiam, liberam
 voluntatem denotat, c. 34. nu-
 mer. 106.
Facultas si data sit eligendi uno
 ex filijs, nec additum sit, & si
 liabus, an possit filia eligi, c.
 34. n. 115.

b Facul-

INDEX.

Facultas quando datur eligendi
num ex filiis, non extenditur
ad nepotem nōdum natū tēpore
mortis testantis, c. 34. n. 123.

Facultas si data sit eligendi vnū
ex filiis vel nepotibus, an possit
eligi nepos extante filio, c. 34. nu-
mer. 124.

Facultas substituendi quauis de-
tur, accipitur quoad substitutio-
nes nominatas, c. 34. n. 131.

Facultas Regia non potest impug-
nari in *Tenuta* iudicio, c. 38. n. 13.

FALSITAS etsi proueniat
ex errore tabellionis, & non ex
dolo, nihilominus instrumentū
falsum remanet, & sentētia ex
colata, nullius est effectus, c. 14.
num. 22.

Falsitas non solum rescindit liē
principalē quoad proprietatem,
sed etiam quoad possessionem,
c. 14. n. 23.

De Falsitate instrumenti non po-
test cognosci post *Tenuta* senten-
tiam, c. 14. n. 24.

Falsitatis questio non impedit
missionem in possessionem, c. 14.
num. 28.

Falsitas instrumenti etiā post rē iu-
dicatā potest allegari, quādo de
falso nunquam fuit disceptatū,
c. 32. n. 35.

In *FEVDALI* re, & alienari
prohibita, possessio transit, licet
non transeat dominium, cap. 28.
num. 13.

FEVDVM non constituitur

nisi in rebus immobilibus, cap. 4.
numer. 4.

FICTVM ex ficto non admit-
titur, c. 8. n. 5.

Fictum non operatur plusquam
verum, c. 8. n. 7.

FIDEICOMMISSARIVS
beneficio diui *Hadriani* non
gaudet, nisi ex persona hare-
dis, c. 26. n. 50.

FIDEICOMMISSVM
an relictum sit familiae, vel in-
ter personas familiae, multum
interest, c. 34. n. 121.

Fideicommissum si nō restituatur,
ipso iure actiones *fideicommissa-
riae* transferuntur, c. 36. n. 10.

FILIA quando eligitur, solum
offenditur sexus, non tamen li-
nea & gradus, & sic sustinetur
electio, c. 34. n. 108.

Filiā eligi posse, filio praetermisso,
qui auctores tenuerint, c. 34. n. 113.

Filia non potest eligi, quando con-
iectura colligi potest filii pra-
ferendi, c. 34. n. 114.

FORMA omnino seruanda
est, c. 23. n. 26.

Formā censetur inducere lex, qua
certū tempus praefixit, c. 23. n. 27.

FRVCTVS an in *Tenuta* ve-
niant, c. 8. n. 2.

Fructus nō sunt pars maioratus,
sed quiddā distinctū ab eo, c. 8. n. 12.

Fructus veniunt de natura indi-
cij proprietatis, c. 8. n. 15.

Fructus collecti & separati a so-
lo nō veniunt in *Tenuta*, c. 8. n. 17.

Fructus

I N D E X.

- Fructus pertinent ad iustum pos-
sessorem, c. 8. n. 21.*
- Fructus veniunt in interdictis pos-
sessorijs, c. 8. n. 26.*
- Fructus sunt ipsius uniuersi
pars, c. 8. n. 37.*
- Fructus non percipit qui non est ci-
uilis possessor, c. 8. n. 40.*
- Fructus à possessione non separa-
tur, c. 8. n. 44. ff) 46.*
- Fructus possessori competunt ex
natura interdicti, c. 8. n. 47.*
- Fructus an sint pars maioratus
disputatur, c. 8. n. 49.*
- Fructus quando veniant in edi-
cto diui Hadriani, c. 8. n. 53.*
- Fructus sine possessione consistere
non possunt, c. 11. n. 13.*
- Fructus veniunt in sequestro à die
sententiae, c. 11. n. 18.*
- Fructus diuersi, nondum vero
percepti, an in sequestro compre-
hendantur, c. 11. n. 30.*
- Fructus pendentes pars rei sunt,
cap. 11. n. 31.*
- Fructus quando naturales sunt,
in eis consideratur tempus sepa-
rationis à solo, c. 11. n. 33.*
- Fructus si civiles sint, attenditur in
eis tempus quo deberi incipiunt,
c. 11. n. 34.*
- Fructuum petito in iudicio Tenu-
ta admittitur, ff) eorum condē-
natio vel absolutio fieri potest,
c. 13. n. 1. ff) quoad eos supplica-
tio admittenda est, ibid. n. 2.*
- Fructuum causa potius pertinet ad
proprietatem, quam ad possessio-
nem, c. 13. n. 13.*
- Fructus non sunt de natura trans-
lationis possessionis, sed à pos-
sessione distincti, c. 13. n. 15.*
- Fructus à die translationis posse-
sionis, ei adherent, c. 13. nu. 18.*
- Fructus in casu Tenuta non sunt
quid diuersum ab ipsa possessio-
ne, imò ipsius pars, c. 13. nu. 39.*
- Fructus veniunt in quocunque
interdicto possessorio, etiam ab
alio percepti, saltem à tempore
litis contestatae, c. 13. n. 40.*
- Fructus ex sua qualitate re prius
cipalem sequuntur, c. 13. n. 53.*
- Fructus quando sunt inseparabi-
les ab ipsa possessione, una ff)
eandem actionem efficiunt, non
diuersam, c. 13. n. 56.*
- Fructus quando in ipsa actione Te-
nuta petuntur, tunc eorum abso-
lutio vel condemnatio supplica-
tionem non admittit, c. 13. n. 68.*
- Fructus quando noua actione, post
sententiam petuntur, eorum ab-
olutio vel condēnatio supplica-
tionem recipit, c. 13. n. 70.*
- Fructus quando à Tenuta sepa-
ratur, tunc propria natura sequi-
tur, ff) non Tenuta, c. 13. n. 71.*
- Fructus quando sunt sequestrati,
iuxta decreto adjudicantur vin-
centi, absque supplicatione, c. 13.
num. 72.*
- Fructus ad eum ex necessaria cō-
sequētia pertinent, qui possessor
ff) successor per sententiam de-
claratur, c. 13. n. 74.*

I N D E X.

Fruetus nō veniunt in edicto di-
ui Hadriani, neque eorum con-
demnatio, vel absolutio in hoc
sumario iudicio fieri potest,
c. 26. n. 42.

Fruetus post mortē testatoris per-
cepti, ex diui Hadr. beneficio
hæredi non cōpetūt, c. 26. n. 43.

Fruetus veniunt in Tenuta ex
eius natura, & ab ea non sepa-
rantur, c. 26. n. 44.

Fruetuum petitio ad iudiciū pro-
prietatis remittenda, c. 8. n. 9.

Fruetuum petitio nō admittitur in
edicto diui Hadr. c. 8. 14.

Fruetuum petitio in Tenuta ad-
mittitur, c. 8. n. 18.

Fruetuum acquisitio, est effectus
possessionis, cap. 8. num. 20.

Fruetuum ratio habetur in inter-
dictis possessorijs à die litis cō-
testationis, cap. 8. numer. 33.

Fruetuum diuisio quomodo fiat,
c. 11. n. 35.

Fruetuum condemnatio in inter-
dicto possessorio Tenuta intro-
ducta fuit à lege 10. titul. 7.
lib. 5. Compil. cap. 13. nu. 37.

Fruetuum condemnatio appella-
bilis est in causa possessionis
momentanea, cap. 13. nu. 64.

Fruetuum condemnatio si omissa
sit in sententia, an à declara-
tione ex postfacto facta possit
supplicari, cap. 13. numero. 69.

G.

GESTA dicuntur illa, quæ in
publico lata sunt, c. 32. n. 23.

Gestorum quorundam publica-
tio commissæ fuit Marcellino
Iuriconsulto, cap. 32. nu. 28.

GRADVM non facit insitu-
tor; ideo sequens in gradu dici-
tur, quē ali⁹ præcessit, c. 25. 3.

GRATIANS an habuerit
potestatem legis cōdēda, c. 15. n. 6.

Gratiani lapsus adnotantur, cap.
15. n. 13.

Gratianidicta, approbata nō sūt,
sed exemplarium autoritate
custodiuntur, cap. 15. nu. 15.

H.

HAEREDES primi, om-
nium ceterorum fauorabilissi-
mi sūt, atq; etiā dilectissimi à
maiorat⁹ institutore, c. 25. n. 5.

Hæredi solū scripto, iure com-
muni inspecto, competit bene-
ficiū diui Hadriani, & iu-
re Regio venientibus quoq; ab
intestato præstatur, c. 27. n. 3.

HAERES virtute statuti
transferentis possessionem, so-
lū eā acquirit earū rerū quæ
fuerunt possesse per defunctū
tempore mortis, c. 8. n. 45.

Hæres institutus ex parte, &
ex alia substitutus, si pro
hærede gesserit, ad substitu-
tionem etiam extenditur, quā
uis sibi delatam ignoret, c. 17.
num. 13.

Hæres autequā apprehendat
rerum hereditariarum posses-
sionem, possidere non dicitur,
c. 24. n. 20.

Hæres

INDEX.

Heres dicitur, qui in testamento scriptus & nominatus est, non vero qui ex interpretatione succedere contendit, cap. 29. num. 4.

Heres scriptus in possessione mittitur, quanvis quis falsam institutionem alleget, vel defunctum testari non potuisse, c. 30. num. 4.

HAEREDITAS iacens non possidet, cap. 26. numero 34.

Ex hereditatis aditione dominium & cetera iura testatoris transferuntur, praterquam possessio, quae factum requirit, & apprehensionem heredis, c. 26. n. 35.

HONORIS causa equiparatur criminali, c. 32. n. 58.

IDENTITAS causa requiritur, ut sententia faciat rem iudicatam, cap. 4. numero 12.

IGNORANTIA instituti non praedicit dispositioni, c. 17. n. 8.

Ignoranti etiam portionem defunctam, accrescit portio defunctae, c. 17. n. 9.

Ignorantia in conditione personae aduentis hereditatem, eius aditionem non impedit, cap. 17. numero 2.

ILLEGITIMITATIS causa per modum incidentiae an tractari possit apud iudicem saecularem, c. 12. n. 64.

De Illegitimitatis causa in matrimonij radice, cum spiritualis sit, iudices saeculares cognoscere non possunt, sed iudicibus Ecclesiasticis debet remitti, ibid. n. 69.

Illegitimitatis quaestio quanvis non sit super iure matrimonij, sed super facto, eius cognitio, non spectat ad saecularem: & quomodo hoc intelligendum sit, ibid. n. 76.

Illegitimitatis exceptio opponi potest in Tenuta cognitione, & facultas Regia impugnari, c. 38. n. 21.

INCAPACITATEM qui opponit, in possessione debet esse, c. 30. n. 22.

INCIDENS si est quaestio, non pronuntiatur super ea, c. 4. n. 19.

Incidens quaestio non requirit plenam probationem, c. 6. n. 25.

INCOMPATIBILITATIS ratione dominium maioratus amittitur, & absque alio actu in sequentem in gradu transfertur, c. 34. n. 12. & etiam possessio, n. 13.

Incompatibilitatis ratione, per receptionem secundi beneficii vacat primum, cap. 34. numero 39.

b s

Ex

I N D E X.

- Ex Incompatibilitate, vel ex alia causa successorem exclu- di, &) non esse in rerum natu- ra, paria sunt, cap. 34. n. 18.*
- INCONTINENTI**, di- ctio, id est, intra terminum in- stantia exponenda est, cap. 20. num. 16. &) cap. 23. num. 39. &) cap. 30. nu. 39.
- Incontinenti quod fit, pro eo repu- tatur, ac si prius actum fuis- set, c. 23. n. 36.*
- Incontinenti illud dicitur, quod intra terminum probatorium fit, c. 23. n. 37.*
- Incontinenti, dictio, usque ad quod tempus extendatur, cap. 23. n. 38.*
- Incontinenti, dictio, arbitrio iudi- cis committitur, cap. 26. nu. 31.*
- INDUSTRIA** personæ quæ do eligitur, testibus ab alio cõ- missario examinatis, &) eo- rum depositionibus uti non po- test, c. 32. n. 83.
- INSIGNIA** ob benemerita tribuuntur, &) sic causa onero- sa naturam habent, c. 32. nu- mer. 56.
- INSTITVENDI** &) sub- stituendi actus, diuersi sunt, &) ad diuersos effectus, c. 34. n. 126.
- Instituere filiũ cui cõcessum est, nõ poterit ei substituere, c. 34. nu- mer. 127.*
- INSTRUMENTA** non impugnantur in Tenuta, cap. 2. num. 31.
- Instrumenta falsa, etiamsi absque dolo aduersarij producta sint, &) ex eis sententia feratur, nõ sustinetur, c. 14. n. 21.*
- De Instrumenti falsitate non cog- noscitur in iudicio Tenute, cap. 38. n. 14.*
- De Instrumenti falsitate post le- gem decimam tit. 7. lib. 5. Com- pil. agi potest in Tenuta iudi- cio, cap. 38. n. 21.*
- Ex instrumento falso lata senten- tia ipso iure valet, donec ope- restitutionis rescindatur, c. 14. num. 25.*
- Instrumentorum improbatio &) contradictio an in Tenuta fie- ri possit, c. 7. n. 24.*
- Instrumentũ publicũ exequi potest, etsi ex eo prius in via ordinaria debitũ fuisset petitũ, c. 22. n. 7.*
- Instrumentũ quod in lite produci- tur, pro protocollo habetur, &) quod ex eo deducitur, pro origi- nali reputatur, c. 26. n. 61.*
- Instrumenti copia producti apud acta, sufficit, ut heres mittatur in possessione, licet originalis scri- ptura non appareat, c. 26. nu. 62.*
- Instrumentũ exequitur in his quæ in eo scripta pparent &) legi pos- sunt; nõ verò in his quæ ex cõte- cturis deducuntur, c. 29. n. 5.*
- Instrumentũ exequibile intelli- gitur, etiam in eo quod tacite inest; ut in hypotheca tacita, &) simi- libus, c. 29. n. 33.*

Instru-

I N D I E X.

*Instrumentum productum in pos-
sessorio, iterum produci nequit
in petitorio; & quæ sit ratio, c.
32. nu. 33.*

INTERDICTA possessoria, quæ directò respiciunt pro-
prietatem, & ea, in quibus de
proprietate incidenter tantum
tractatur, differunt, cap. 6. nu-
mer. 11.

*Interdicta omnia possessoria an
competant successori maiora-
tus, c. 1. n. 28.*

*Interdicta adipiscenda non dan-
tur ei qui possidet: quod Ue-
rum est in eo qui plenè & de
iure communi possidet, c. 24.
num. 27.*

*Interdicti Tenuta & aliorum In-
terdictorum differentia adno-
tatur, c. 8. n. 35.*

*Interdicti Interim quæ iura me-
minerint, c. 9. n. 2.*

*In Interdicto Vti possidetis, actor
est bone fidei possessor, & sa-
cit fructus suos, cap. 13. nume-
ro 41.*

*Interdictum recuperanda an suc-
cessori maioratus competat,
si res maioratus sint penes ter-
tium possessorem, cap. 1. nume-
ro 26.*

*Interdictum adipiscenda an suc-
cessori maioratus competat, c.
1. nu. 27.*

*Interdictum Vti possidetis Uti-
lius est maioratum successo-
ribus, c. 1. n. 29.*

*Interdictum Interim ad quid in-
troducitur fuerit, cap. 2. nume-
ro 16.*

*Interdictum Interim summa-
rium est, cap. 2. numero
17.*

*Interdictum Interim Unde ori-
ginem traxerit, cap. 2. nume-
ro 18.*

*Interdictum Interim, & Vti
possidetis, differunt, cap. 2. nu-
mer. 20.*

*Interdictum Vti possidetis inten-
tans, satis est si possideat tem-
poreurbationis, cap. 2. nu-
mer. 22.*

*Interdictum Interim cessat in Te-
nuta, c. 2. n. 24.*

*Interdictum Interim & Ten-
te conueniunt, cap. 2. nume-
ro 25.*

*Interdictum Interim & Tenu-
te, summariam cognitionem
exposcunt, cap. 2. numero
26.*

*Interdictum Tenuta & Interdi-
ctum Interim non sunt de pos-
sessorijs mixtis, cap. 2. numero
32.*

*Interdictum Interim ad quem ef-
fectum introduitur fuerit, c.
2. nu. 33.*

*Interdictum possessorium & Te-
nuta differunt, cap. 2. numero
34.*

*Interdicto Quorum benorum pro-
prietas discutitur, cap. 6. nu-
mer. 5.*

I N D E X.

- Interdictum possessorium continuaticnis possessionis in heredem, non habet connexionem proprietatis, cap. 6. numero 6.*
- Interdictum Tenuta an habeat integram naturam aliorum interdictorum, cap. 6. numero 8.*
- Interdictum Interim quando locum habeat, c. 9. n. 1.*
- Interdictum etiam summarissimum aliquid proprietatis habet, c. 9. n. 11.*
- Interdictum Vti possidetis causat restitutionem fructuum perceptorum, etiam ante litem contestatam, cap. 11. numero 8.*
- In Interdictis possessorijs prouocatio admittitur, c. 12. numero 12.*
- In Interdictis possessorijs ratio fructuum habetur à die litis contestationis, ibidem, numero 14.*
- In Interdictis mixtis de iure communi locum habebat appellatio, c. 13. n. 32.*
- Interdictum possessorium quando cum fructibus proponitur, prout actio habetur, c. 13. n. 58.*
- Interdictum recuperanda ei tantum competit, qui in possessione deictus est, cap. 24. numero 29.*
- Interdictum recuperanda competit maioratus successor, quando*
- uis non apprehenderit actua-*
lem possessionem; et) quæ sit ra-
tio, c. 24. n. 30.
- In Interdicto Quorum bonorum,*
non solum quis debet probare
ad hereditatem esse vocatum,
sed legitime vocatum esse, c.
26. n. 28.
- Interdictum Quorum bonorum,*
et) edictum diui Hadriani,
competit aduersus possessore
titulatum, cap. 28. nume-
ro 31.
- In Interdictis meris et) simplici-*
cibus non cognoscebatur de iu-
re illius qui pretendebat non
potuisse excludi, cap. 30. nume-
ro 41.
- Interdictum Tenuta mixtum est,*
omnesq; altiores quæstiones in
eo disceptantur, cap. 30. nume-
ro 42.
- Interdicta possessoria Tenuta, et)*
legum Regiarum remedium,
tam neminatis, quàm exclu-
sis competunt, cap. 30. nume-
ro 44.
- In Interdicto prapparatorio suffi-*
cit semiplena probatio, c. 31.
nu. 27.
- In Interdicto Interim sufficit*
imperfecta probatio, c. 31. nu-
mer. 28.
- In Interdicto Quorum bonorum,*
diui Hadriani, et) similium,
quacunque exceptiones admit-
tebantur, licet altiores essent,
dummodo de eis incontinenti
consta-

I N D E X.

- constaret, cap. 38. num. 28.*
- INTERIM** Interdictum quando locum habeat, cap. 9. num. 1.
- Interim Interdicti quæ iura meminerint, c. 9. n. 2.*
- Interim Interdictum an in Tenu-
ta locum habeat, cap. 9. nume-
ro 3.*
- Interim Interdictum coloratam
tantum detentationem exposcit, c. 9. n. 4.*
- Interim Interdictum non respicit
legalem translationem maio-
ratus, sed eius manutentionem,
c. 9. n. 5.*
- Interim Interdictum iuste propo-
nit, qui auctoritate iudiciali
possidet, c. 9. n. 6.*
- Interim Interdictum cõpetit pos-
sessori maioratus lite Tenu-
pendente, c. 9. n. 8.*
- Interim Interdictum non compe-
tit, quando nemo est in actua-
li possessione, cap. 9. nume-
ro 9.*
- Interim Interdictum ut compe-
tat, opus est actualiter posside-
re, et non per legalem transla-
tionem, c. 9. n. 10.*
- Interim Interdictum ad quos effe-
ctus fuerit introductum. c. 9.
nu. 15.*
- Interim Interdictum nec praiu-
dicat possessioni, nec proprie-
tati, c. 9. n. 16.*
- Interim Interdictum ordinem iu-
diciarium non admittit, cap.*
- 9. nume. 17.*
- Interim Interdictum prius dis-
cutitur, quàm lis possessoria
prosequatur, cap. 9. nume-
ro 19.*
- Interim Interdictum plurimum
distat ab Interdicto Tenu-
c. 9. n. 20.*
- Interim Interdicti natura et ef-
fentia quæ sit, cap. 9. nume-
ro 21.*
- Interim Interdictum ut compe-
tat, sufficit color veri possesso-
ris, c. 9. n. 23.*
- INTERPRETATIO** in
dubio illa sumenda est, quam
stylus admisit, cap. 7. nume-
ro 18.
- Interpretatio in casu dubio sem-
per facienda est in favorem
Unionis, quando aliqua res
aliq̃ adiungitur, et cum ea
unitur, c. 13. n. 60.*
- INTRVSVS** non efficitur
ultimus possessor, sed detenta-
tor dicitur, et gradum præce-
dentis facere nequit, c. 33. nu-
mer. 51.
- IRREGVLARES** substi-
tutiones odiosæ sunt, et aduer-
sus ius commune, et non ha-
bent locum, nisi in speciatim
commisissis, cap. 34. nume-
ro 132.
- Irregularis substitutio est contra
naturam maioratus, cap. 34.
nu. 133.*
- Irregulares substitutiones conti-
nent*

I N D E X.

- nent speciem exheredationis, c. 34. n. 134.*
Irregulari maioratui an possint filij consensum prestare, c. 34. num. 155.
I N D E X *incompetens, ratione incidentia sit competens, c. 5. num. 13.*
Iudex qui summariam cognitionem habet, an possit via ordinaria procedere, cap. 7. numero 23.
Iudex contra voluntatem unius ex litigatoribus nequit iudicium ordinarium introducere in iudicio summano, cap. 9. numero 18.
Iudex ex causa ingressum bonorum litigatoribus prohibere potest, et quid effectus ex hac prohibitionem resultet, cap. 10. num. 40.
Iudex quando timet rixam et contentionem, in se possessionem assumere potest, et ea litigatores priuare, cap. 10. numero 41.
Iudex quando expresse pronuntiat super aliquo articulo, ex necessaria consequentia pronuntiare quoque videtur super antecedenti, sine quo sententia non consistit, cap. 11. numero 15.
Iudex secularis si praeueniat causam spirituales, an competens sit ratione incidentiae, cap. 12. num. 68.
Iudex secularis competens est ratione incidentiae, quoties tractatur de facto matrimonij: secus, si de fœdere et iure matrimonij, ibid. n. 67.
Iudex secularis etiam incidenter non cognoscit de causa spirituali, c. 12. n. 70.
Iudex secularis supersedere debet in causa qua ad eum principaliter spectat, donec à iudice Ecclesiastico causa spiritualis decisa fuerit, cap. 12. numero 72.
Iudex secularis incapax est super causa spirituali, tam principaliter, quam incidenter, c. 12. num. 73.
Iudex secularis de facto matrimonij incidenter cognoscere potest, quando est abstractum ab omni spiritualitate, cap. 12. numero 77.
Iudex secularis cause spiritualis cognitionem habet, respectu iudicij possessorij, cap. 12. numero 78. et 79.
Iudex quilibet ordinarius, executor est legis 45. Tauri, et quodlibet aliud superius tribunal, si casus Curia sit, sicut ipsummet supremum Consilium, cap. 21. num. 2.
Iudex cognoscens de causa principali, de questione incidenti cognoscit, etiam si alias non spectaret ad eius cognitionem, c. 20. n. 28.

Iudici

I N D E X.

Iudici etiam si concedatur libera potestas procedendi, semper intelligitur, ut ius observare debeat, c. 32. n. 59.

Iudicis auctoritate qui possessionem nanciscitur, ius acquisitum habet ad manutentionem, ut in ea conservetur, cap. 10. numer. 24.

IVDICIORVM differentia adnotatur, c. 11. n. 37.

Iudicium ordinarium et plenarium dicitur, in quo admittuntur testium defectus, et improbantur instrumenta, cap. 3. num. 4.

Iudicium summarium et momentarium, idem est, et unde dicatur, c. 3. n. 6.

Iudicium à l. Tauri dependens, recidit in titulum Vti possidetis, c. 11. n. 7.

Ad iudicio possessorio an supplicari possit, si lis dilationem habeat, ita ut probationes petitorij in promptu non sint, c. 12. num. 83.

De iudicio rescindenti non potest cognosci apud iudices Tenute, postquam sententiam tulerint, c. 14. n. 26.

Ex iudicio uno aliud non impeditur, nisi ex illo alterius dependeat determinatio, cap. 14. numer. 32.

In iudicio possessorio summarissimo an sententia lata, sit interlocutoria, c. 15. n. 7.

Inter sententiam diffinitivam et interlocutoriam diversitas constituitur, c. 15. n. 8.

Inter iudicium possessorium actionis iure propositum, vel incidenter et iure exceptionis, diversitas constituitur, cap. 15. num. 18.

Iudicium incipit à citatione, c. 16. num. 3.

In iudicio possessorio Tenute solum admittuntur ij qui pretendunt succedere ex scriptura institutionis, non vero ij qui in maioratus instrumento exclusi sunt, et aduersus institutoris voluntatem succedere conantur, c. 30. n. 2.

In iudicio Tenute solum inspicitur debet, quis sit institutus, nominatus et substitutus; nec inquirendum de potentia disponentis, c. 30. n. 5.

Iudicium Tenute habet admixtionem proprietatis, et in eo cognosci potest de omni exceptione qua proprietatem concernat, c. 30. n. 32.

Iudicium adipiscende summarium est, et in eo plena desideratur probatio, c. 31. n. 19.

In iudicio spoliij debet superesse probatio, c. 31. n. 23.

Iudicium non dicitur summarium respectu probationum, sed respectu solennitatum et dilationum, c. 31. n. 25.

In iudicio ad exhibendum, semiplena

INDEX.

plena sufficit probatio, c. 31.
num. 29.

Iudicium summarium informati-
uum non subiicitur iuris regu-
lis, c. 32. n. 53.

In Iudicio informatiuo, licet defi-
ciat sollemnitas, secundum ius
iudicandum est, cap. 32. nume-
ro 54.

Iudicium rescindens & rescisso-
rium in Tenuta iudicio nō ac-
cumulantur, cap. 38. nume-
ro 15.

IUS ACCRESCENDI
in cuius fauorem inductū sit,
c. 17. n. 19.

Ius strictum id dicitur, cui nihil
addi, nec detrahi potest, nisi
quod scriptura loquitur, c. 23.
num. 32.

Ius commune specialitatem tex-
tus in l. 9. tit. 7. libr. 5. Compil.
quæ de Tenuta loquitur, non
agnouit, cap. 39. n. 16.

Iura etiam incorporalia consequi
mur per remedia possessoria,
c. 8. n. 62.

De iure quarendo & quesito tra-
ctatur, c. 32. n. 68.

Iuri communi in dubio inherēdū
est, c. 32. n. 60.

IURISDICTIO nūquam
prorogatur illi iudici, cui ius re-
sistit, c. 21. n. 7.

Iurisdictio non exercetur absque
speciali mandato, cap. 39. nu-
mer. 37.

Iurisdictio si mandatur, & dila-

tiones necessariae mandat. & vi-
dentur, tanquam antecedens
necessarium cognitionis, c. 39.
nu. 39.

Iurisdictio per errorem non proro-
gatur, c. 39. n. 46.

L.

LEGATARIVS heredem
adiuuare potest, cap. 23. nume-
ro 5.

Legatario & fideicommissario
fructus debentur, cum in eos à
lege sit translatum dominium,
c. 8. n. 24.

LEGES Partitarum Rex
Ferdinandus incepit, & Rex
Alfonſus perfecit, cap. 2. nu-
mer. 4.

Leges Tauri quo anno sint condi-
ta, c. 2. n. 5.

Leges Tauri congeruntur, quæ de
maioratibus tractant, cap. 2.
num. 8.

Leges Partitarum solum tractat
de primigenio Regio, cap. 2. nu-
mer. 7.

Leges in Decretis insertæ, an ap-
probatae sint, cap. 15. nume-
ro 14.

Leges nostri Regni quanuis posses-
soriae sunt, concernūt tamē pro-
prietatem, c. 12. n. 40.

Leges correctoriae strictè interpre-
tantur, c. 13. n. 5.

Ex lege 45. apud iudicem ordi-
narium attentatum locum
habet,

I N D E X.

- habet, cap. 28. numer. 56.*
In lege solum videtur comprehē-
sus ad ius succedendi, qui vo-
cationem habet, cap. 30. nume-
ro 11.
Ex lege 45. proprietas examina-
tur, habita ratione illius qui
succedere debet, siue ex ver-
bis, siue ex mente substitutio-
nem habeat, cap. 29. numero
27.
Sub lege correctoria tacitum non
comprehenditur, cap. 29. nume-
ro 16.
Inter Legem ordinariam, & de-
cisoriam differentia adnota-
tur, c. 39. n. 22.
Legis unica. C. si de momēanea,
limitationes an locum habeāt
in terminis noue pragmatice,
c. 12. n. 41.
Legis unica. C. si de moment. pos-
ses. decisio abrogata est de iu-
re Canonico, cap. 13. numero
5.
Legis ultima. C. de edict. diui
Hadrian. beneficium dunta-
xat competit ex iure heredita-
rio, cum detur heredi scripto
intestamento, possessionemque
petat eorum bonorum, qua de-
functus possedit tempore mor-
tis, c. 26. n. 24.
Legis ultima beneficium non cō-
petit aduersus eum, qui possi-
debat bona testatoris tempore
mortis eius: remedium verò
Tenusa competit successoribus
maioratus, etiam contra eum qui
qui res maioratus possidebat
tempore mortis ultimi posse-
foris, c. 26. n. 53.
Legis 45. remedium ad hoc ut cō-
petat, an ad instar diui Ha-
driani, scriptura requiratur,
c. 27. n. 2.
Legis 45. verus intellectus est,
ut eius decisio non procedat in
alienatione rei particularis ex
titulo singulari: solum enim de
bet intelligi in occupante bona
maioratus ex titulo vniuersa
li, c. 28. n. 25.
Legis 45. remedium potest propo-
ni apud quemlibet iudicem or-
dinarium: & quomodo hoc
accipiendum, cap. 28. numero
55.
Legis Taurinensis remedijs uti-
tur, qui habet institutoris vo-
luntatem; quibus non potitur
qui aduersus voluntatem suc-
cedere conatur, cap. 30. nume-
ro 10.
Legis Tauri beneficio non iuuat-
tur, qui suam prætensionem
fundat in iure succedendi, &
non in iure vocationis, c. 30. nu-
mer. 23.
Legis Taurinensis remedium
etiam sibi locum vindicat in
maioratu meliorationis tertij,
c. 34. n. 94.
A Legis literalis sensu nunquam
recedendum est, cap. 33. nume-
ro 6.

LEX

I N D E X.

LEX Tauri transfert possessionem civilem & naturalem in verum maioratus successorē, c. 2. n. 9.

Lex municipalis apud exteros edita fuit ad eundem effectū ad quem lata fuit *lex Taurinensis*, c. 2. n. 14.

Lex decima de Tenuis edita quibus legibus equiparetur de iure communi, c. 5. n. 21.

Lex noua si aliquid addit vel detrahit iuri gentium, non dicitur ius gentium, sed civile, c. 7. num. 10.

Lex partim potest esse declaratoria, partim correctoria, & partim noui iuris decisiva, cap. 7. num. 17.

Lex Tauri non solum transfert possessionem, sed etiam dominium, c. 8. n. 22.

Lex unica, C. si de momentanea, an permiserit appellationem quoad effectum deuolutiuum, c. 8. n. 31.

Lex Tauri magis aduersatur iuri cōmuni, quā Gallie statutum transferens possessionē in heredem, c. 8. n. 58.

Lex Tauri similis est statuto *Mediolanensi*, c. 8. n. 59.

Lex AEquisimum. ff. de usufructu, interpretatur, c. 10. numero 16.

Lex Tauri non potuit transferre naturalem & actualem possessionem quoad insistentiam

maioratus, c. 10. n. 32.

Lex 45. Tauri interpretatur, cap. 10. n. 33.

Lex semper est certa, c. 10. numero 36.

Lex nona Compilationis ad exequendam legem 45. *Tauri* lata fuit, c. 12. n. 10.

Lex unica. C. si de momentanea posses. similis est noua *pragmatica*, c. 12. n. 15.

Dicta Lex unica loquitur in sententia lata in iudicio possessorio, & ita etiam *lex nouissima Compilationis* in interdicto possessorio accipienda est, ibid. num. 16.

Lex unica, & *lex quinta* correctoriae sunt, ibidem, nu. 17.

Lex unica solum loquitur in possessorio mero, sine admixtione proprietatis, ibid. num. 39. & c. 13. n. 30.

Lex noua, quae antiquae equiparatur, à veteri lege interpretationem recipit, cap. 12. n. 61. & n. 87. & 88.

Lex 45. Tauri, & l. 9. & 10. *Cōpil.* aduersus ius cōmune sunt, c. 13. n. 4.

Lex Tauri possessionem civilem, naturalem, & dominium transfert, c. 13. n. 43.

Lex 9. quae de Tenuis remedio loquitur, & ad actionem proponendam tempus constituit, solum respexit possessoris beneficium, c. 17. n. 5.

Lex

I N D I E X.

- Lex 9. ¶* eius forma circa ordinē procedendi in Tenutis, non fuit statuta in fauorem publicum, sed litigatorum, cap. 22. numero 10.
- Lex* quando ius strictum continet, ab eius literalī intellectu nullo modo recedi potest, c. 23. num. 31.
- Lex 41.* Tauri condita est in fauorem successorum maioratus, c. 24. n. 26.
- Lex Tauri* non de institutore in primū institutū, sed de substituto in substitutum possessionem transfert, cap. 25. numero 2.
- Lex Tauri*, quæ scribit probandi modos per scripturam, alios similes non excludit, c. 29. numero 34.
- Lex 45.* Tauri institutoris voluntatem solum considerat, ut possessio transferatur, c. 30. numer. 6.
- Lex Tauri* transferēdo possessionem ciuilem ¶ naturalem, nō respexit fauorem instituti, sed institutoris, cuius contemplatione possessio in substitutum ¶ nominatum transfertur, c. 30. n. 8.
- Lex* non simpliciter omnem sequentem in gradu admittit, sed eū qui ex maioratus dispositione succedere debeat, cap. 30. numer. 12.
- Lex 45.* Tauri in transferendo possessionem, non respexit successionis ius ad possessionem transferendam, sed illā qualitatem, ut quis nominatus inniatur, c. 30. n. 19.
- Lex* quando resistit, voluntas testatoris seruanda non est, c. 30. num. 34.
- Lex* possessionem non transfert in eum, cui obstat proprietas, c. 30. n. 37.
- Lex Tauri* de præcedenti mortuo in sequentem transfert possessionem, c. 33. n. 12.
- Lex* aut statutum loquens de herede, de directo intelligi debet, c. 33. n. 29.
- Lex* non simpliciter sequentem in gradu admittit, sed eum qui habeat qualitatem veri successoris ex maioratus institutione, c. 33. n. 34.
- Lex* loquens de qualitate simplici, non extenditur ad eam quæ non sit expressa ab ipsa lege, c. 39. n. 10.
- Lex* simpliciter sumpta, quæ de Præfecto Prætorio loquebatur de Romano intelligi debebat, ab alijs enim Præfectis appellari poterat, c. 39. n. 13.
- Lex* generalis vim suam extendit ad omnes terras, Prouincias, ¶ Regna, quæ sub Vnius Principis Corona ac dominio continentur, c. 39. n. 27.
- Lex* quanuis loquatur de scriptura publica, intelligi debet non solum

I N D E X.

*folium de scriptura originali,
sed de quacunque fide facie
te, c. 26. n. 10.*

*Lex 45. Tauri, quæ possessionem
transfert, etiam tertio posside-
re, debet accipi, quando tertius
propria auctoritate possidet,
vel possessor maioratus tradi-
dit possessionem, cap. 28. nume-
ro 19.*

*Lex de Tenutis edita, non est ge-
neralis, sed specialis, limitata
& restricta, cap. 39. numero
38.*

*Lex de Tenutis lata non excogi-
tauit de maioratibus Indorū,
cum in eis ratio legis deficiat,
c. 39. n. 42.*

*Lex noua Compilationis fuit de-
claratoria legis Taurinensis,
c. 39. n. 43.*

*LIBELLVS, ineptus inter-
pretandus est eo modo, quo actō
ri utilior, & fauorabilior sit,
c. 16. n. 13.*

*LINEA ad acquisitionem iu-
ris primogenituræ, & linea
ultimi possessoris, ad aliquæ
iuris effectum differunt, c. 35.
num. 11.*

*Linea nunquam incipit nisi ab il-
lo qui successionem occupat:
& occupatio dicitur per suc-
cessionem actualement, & nō per
legale nomen successoris, c. 35.
num. 14.*

*Lineam non efficit, nisi qui actu
successit, c. 35. n. 13.*

*LITIS CONTESTATIO
constituit possessorem in n. o. a,
c. 13. n. 67.*

M.

*MAIORATVVM men-
tio non habetur in legibus Fo-
ri, Ordinamenti, & Styli. c. 1.
num. 2.*

*Maioratuum mentio habetur in
nonnullis legibus Partita-
rum, cap. 1. numero
3.*

*Maioratuum inferiorum men-
tio ante leges Tauri nulla fa-
cta est, c. 5. n. 6.*

*Maioratuum successio ex titulo
vniuersali est, cap. 8. nume-
ro 26.*

*In Maioratuum materia, quæ
moritur, videtur dare posses-
sionē viuo successorī; non enim
continuatur possessio de viuo
in viuum, sed de mortuo in
viuentem, c. 36. nume. 13, 14.
& 15.*

*In Maioratibus nec per moment-
um possessio vacat, sed de v-
no successore in alium conti-
nuatur, c. 13. n. 10.*

*In Maioratibus succeditur insti-
tutori, & non ultimo possesso-
ri, eius itaque actum appro-
bat, qui possessionem præcedē-
tis intrusi impugnatur, c. 33. nu-
mer. 50.*

In

I N D E X.

In Maioribus receptum est, scripturam authenticam requiri, nec sat esse transsumptum, et si à litigatore nihil opponatur, c. 26. n. 6.

In Maioribus eodē ordine quo ab intestato succeditur, c. 27. num. 5.

In Maioribus iure sanguinis succeditur, c. 27. n. 6.

In Maioribus potius sanguis consideratur, quàm in successione ab intestato, cap. 27. n. 9.

In Maioribus consuetudo naturam bonorum mutat, c. 27. numer. 14.

In maioribus etiam Indorum possessio sine apprehensione transfertur, cap. 39. numero 34.

Ex maioribus uno electo, aliud vacat, et pro mortuo possessor habetur, c. 34. n. 65.

MAIORATUS consistit tam in bonis mobilibus, quàm in mobilibus, et incorporalibus, c. 4. n. 2.

Maioratus successor omnia interdicta possessoria potest cumulare, cap. 5. numero 11.

Maioratus successor non dicitur novus possessor per sententiam et à tempore eius, sed retro videtur possedisse, cap. 8. numer. 19.

Maioratus successor ab instanti

mortis defuncti possidet, c. 8. nu. 32.

Maioratus successor utranque possessionem à lege acquirit, etsi occupatam inueniat, c. 8. n. 39.

Maioratus actualis possessor regulariter tuendus est in sua possessione, c. 9. n. 12.

Maioratus successor, qui per decennium permisit, ut alius actuale possessionem occuparet, an civilem et naturalem à lege translatam amittat, et tantummodo petitorium possit intentare, c. 17. nu. 27.

Maioratus successor post triginta annos remedium possessorium non competit, cap. 17. numer. 35.

Maioratus in rebus nunquam prescribens acquirit dominium utile, nec directum, c. 17. n. 36.

Maioratus possessor in vita, respectu eius quod sua interest, maioratus possessionem alteri tradere potest; non tamen hac traditio præiudicium infert successoribus, quoad possessionem, nec quoad proprietatem, cap. 18. num. 4.

Maioratus ultimo possessore mortuo, an possessio quæ ab eo tradita fuerat, ad non possessionem reducat; an vero post

I N D E X.

- post mortem continetur in eo,
qui virtute dicta traditionis
possederat, c. 18. n. 5.
- Maioratus bona quando seque-
strantur, non eo quia incer-
tum sit quis possideat, non se-
questri, sed turbato vel spolia-
to remedia possessoria compe-
tunt, c. 19. n. 32.*
- Maioratus successor propter trās-
lationem legalem nō priuatur
remedijs à iure communi indu-
ctis, c. 24. n. 38.*
- Maioratus secundi electione fa-
cta, an possit successor varia-
re, & ad primum redire, c. 34.
n. 48.*
- Maioratus testamento, aut con-
tractu institutus quomodo dif-
ferant, c. 34. n. 49.*
- Maioratus an vacet per nō ad-
implementum conditionis, &
dominium transferatur in se-
quentem in gradu, cap. 36. nu-
mer. 1.*
- Maioratus possessor quando non
paruit conditionibus, dominiū
& possessio in sequentem suc-
cessorem transfertur, & ideo
Tenuta remedium proponi po-
test, c. 36. n. 9.*
- Maioratus quando instituitur
ex vniuersa hereditate, vel
certa portione, iure heredita-
rio succedit primò vocatus, c.
37. n. 29.*
- Maioratus etiam dicitur in vi-
ta primi institutoris, præcipuè
cū irrenocabilis eo viuentē
fuit effectus, cap. 25. nume-
ro 6.*
- Maioratus successio regulariter
competit iure sanguinis, c. 26.
num. 20.*
- Maioratus successor non dicitur
capere ab immediato prædeces-
sore, sed à primo institutore, c.
26. n. 21.*
- Maioratus successores non succe-
dunt sicut hæredes, sed sicut
cōsanguinei, cap. 26. numero
22.*
- Maioratus instrumentum quā-
uis non producat, Tenuta
competit, c. 27. n. 4.*
- In Maioratus instrumento non
cōsistit ius succedēdi, sed illud
tantū requiritur, ut maio-
ratus titulo bona possessa suis-
sent, c. 27. n. 16.*
- Maioratū potest inducere vna
progenies, & consuetudinem
succedendi iure primogenitu-
ræ, absque institutione & fun-
datione, c. 27. n. 12.*
- Maioratus inducitur per testes
qui deponunt de immemoria-
li, c. 27. n. 16.*
- Maioratum probandi modi quā-
uis à lege Tauri statuuntur,
non videntur alij exclusi, c.
27. n. 17.*
- Ex Maioratu, quod ex sola tem-
poris antiquitate constat, Te-
nuta proponi potest, cap. 27. nu-
mer. 23.*

Maio-

I N D E X.

Maioratus vis $\&$ substantia, $\&$ eius institutio non deriuatur à commissario, sed ab eo qui commisit, c. 34. n. 83.

Maioratus si non fiat à commissario, pro facto habetur à lege, c. 34. n. 85.

Maioratus Verbum, primogenium inducit regulare, c. 34. n. 89.

Maioratus semel translatus $\&$ radicans, non auocatur ab electo, etiamsi eius voluntas concurrat, c. 34. n. 92.

Maioratus rem si quis tanquam liberam vendidisset, impedit translationem possessionis in sequentem in gradu, licet non impediat translationem domini, c. 28. n. 27.

In *Maioratu* qui succedere contendit, $\&$ translatione possessionis intentat, an pretendere debeat tanquam immediatus substitutus huius ultimi possessoris, c. 33. n. 1.

Maioratus propter delictum amittitur, cum pro mortuo habeatur delinquens, $\&$ Tenuta proponi potest, c. 34. n. 24.

Per *Maioratus* secundi acceptationem vacat primus incompatibilis, c. 34. n. 25, $\&$ 38.

Maioratus quando vacans dicitur, ut actioni Tenuta in vita possessoris locus sit, c. 34. n. 37.

Maiorat an ipso iure vacet per

acceptationem secundi, vel an sit necessaria sententia declaratoria, c. 34. n. 41.

Maioratus quando in vita vacat, intra quod tempus Tenuta in Regio Senatu proponenda sit, c. 34. n. 45.

Maioratus potius conseruatur per masculos, quam per feminas, c. 34. n. 100.

Maioratus successor legis respectu semper est certus, cum sine possessore nec per momentum consistere possit, c. 35. n. 4.

MAIORIA est ius praeipuum primogeniti, cap. 1. numer. 4.

MANDATI natura restrictissima est, c. 34. n. 117.

In *Mandato* generali tantum veniunt specialiter expressa, c. 34. n. 130.

In *Mandato*, quantumvis generale sit, tantum continentur quae mandari queunt, cap. 34. numer. 139.

MANVTENTIO à iure non est cognita, sed Doctores eam introduxerunt, cap. 1. numer. 71.

Manutentio $\&$ interdictum Vti possidetis, in idem conueniunt, c. 1. numer. 72.

Manutentione summarissime ius consequitur, cap. 1. numero 73.

MASCVLVS praefertur in successione Regni $\&$ aliorum
c 2 maiora-

I N D E X

- maioratum, ex Hispania consuetudine, c. 34. n. 102.*
- Masculo extante, femina eligi potest, facultate concessa ad eligendum unum ex filiis vel filiabus, c. 34. n. 105.*
- MEDIOLANI statutum transferens possessionem, simile est legi 45. Tauri, c. 8. n. 59.*
- Mediolani statutum in bonis quoque feudalibus locum habet, c. 8. n. 60.*
- MELCHIADES, seu Melthiades Fapa, Concilio Romæ conuocato doctrinam Cæciliani approbavit, et Donati propositiones damnavit, cap. 32. n. 96.*
- MELIORANDI facultas à coniuge data, in primo actu perficitur, absque variatione, c. 34. n. 81.*
- MELIORATIO unde dicatur, c. 1. n. 5.*
- Melioratione facta maioratus titulo, statim dominium et possessio transfertur in electum et nominatum, c. 34. numer. 82.*
- Melioratio quando fit absque maioratus grauamine, ex electione non transit possessio, c. 34. n. 96.*
- MELIORATVS ex causa irrevocabili, à die mortis meliorantis acquirit fructus, cap. 8. n. 25.*
- MINOR non restituitur in iudicio summario, cap. 3. numero 5.*
- Minor an restituatur in iudicio Tenuta, cap. 7. numero 25.*
- Minor an restituatur aduersus lapsum temporis legalis, c. 7. n. 26.*
- Minor in retractu non restituitur aduersus lapsum temporis, c. 17. n. 2.*
- Minores in Tenuta ius suum non amittunt per lapsum sex mensium, sed tantum facultatem proponendi interdictum possessorium in supremo Senatu, c. 17. n. 4.*
- Minori cui agendo Carbonianum non competit; quando reus est, Carbonianum non interdicitur, c. 37. n. 36.*
- Minor, qui in possessione tuetur propter Carbonianum, an debeat satisfacere, cap. 37. numer. 38.*
- MIXTA utrumque simplicium non dominatur, cap. 6. numero 28.*
- Mixtum illud praeualeat quod peculiare nomen habet, c. 6. numero 29.*
- Mixtum possessorium nominatur, quia iuris adminicula requirit, cap. 6. numero 30.*
- Mixtum dicitur iudicium possessorium iurisdictionis, c. 6. numer. 31.*

MOLI-

I N D E X.

MOLINAE lapsus adnotatur, c. 28. n. 28.

Molina doctrina declaratur, c. 28. n. 33.

MOMENTANEAE possessio, à Iurisconsultis vocatur temporaria, cap. 12. numero 59.

Momentanea possessio non est sufficiens ad acquisitionem fructuum, c. 13. n. 38.

Momentaneum iudicium dicitur, ad differentiam petitorij, quod est perpetuum, ibid. numer. 58.

Momentaneum, vel momentarium verbum, apud Iurisconsultos etiam reperitur, ibid. numer. 60.

Momentaneum iudicium quare dicatur, c. 31. n. 4.

In *Momentaneo* actu, qui semel perficitur, sufficit habilitas tempore quo acquiritur: secus in actu continuo, cuius obligatio semper durat, cap. 34. numero 33.

MORS naturalis ultimi possessoris an necessario requiratur, ut Tenet locus sit, c. 34. nu. 1.

Mors apud Iurisconsultos semper intelligitur naturalis, nec mors civilis reperitur apud eos: est enim nomen Iurisconsultorum recentiorum, c. 34. num. 3.

Mors civilis non equiparatur na-

turali, nisi in casibus à iure expressis, cap. 34. numero 4.

Ante Mortem naturalem non dicitur primogenium vacans, c. 34. n. 8.

Mors civilis equiparatur naturali, quando militat eadem ratio, etiam in materia odiosa et correctoria, cap. 34. numer. 28.

Per Mortem vacat beneficium, per renuntiationem non vacat, nisi prouisum fuerit in fauorem illius cui renuntiatio fit, c. 34. n. 29.

Mortis effectus an et quando ex impedimento vel incapacitate sequantur, cap. 36. numer. 8.

Mors civilis quibus casibus equiparatur naturali, cap. 36. numer. 19.

N.

NAVFRAGIO quod expulsum est, non potest usucapi, c. 1. n. 50.

NEPOS ante legem Tauri meliorari poterat viuente eius patre, c. 34. n. 110.

Nepos an eligi possit extante filio, si facultas data sit eligendi vni ex filiis vel nepotibus, c. 34. n. 124.

Nepos non succedit in maioratui patris premortui, sed in maioratui sui, per representationem, c. 35. n. 17.

63 In

I N D E X.

- N**OBILITATIS causa, si nobilis eam probauerit maiori testiū numero, & Fiscalis Regius aliquibus testibus probet, actorem esse plebeium & Iudaeum ex parte illa quae nobilitatem tangit, & hac probatione non obstante, in fauorem nobilis sit pronuntiatiū, an tūc praedicta sententia, quae in rem iudicatam transijt, reprobet testes, non solum deponentes contra nobilitatem, sed & dum deponunt de sanguinis macula, c. 32. n. 48.
- N**OVA res dicitur, & non antiqua, quando antiquae aliquid additur vel detrahitur, c. 7. num. 11.
- N**ULLITAS post sententiā Tenuta an opponi possit, c. 14. num. 1.
- Nullitatis remedium non excludit lex quae prohibet appellationem, ibid. n. 2.
- Nullitas non interdicitur in terminis l. unica. C. si de momen. poss. et si prouocatio vetita sit, ibid. n. 4.
- Nullitatis allegatio prohibita est ex legibus Regni aduersus Tenuta sententiā, sicut ab ea supplicatio, ibid. n. 5.
- Nullitas quando absolute prohibita est, non videtur prohibita nullitates quae illico probari possunt, nec etiam nullitas notoria, nec ea quae respicit iurisdictionis defectum, ibid. n. 6.
- Nullitas qualiscūque exclusa est ex lege Compilationis, ibid. n. 7.
- Nullitas quae prouenit ex defectu citationis, excludi non potest; cum iuris naturalis sit citatio, ibid. n. 9.
- Nullitas quando perpetua est, opponi potest, non obstante lege Regia, ibid. n. 10.
- De Nullitate ex defectu iurisdictionis opponi potest, si in alio tribunali extra Consilium de Tenuta sit cognitum, ibidem n. 11.
- De Nullitate dici potest, quando tribunal incapax est, non obstante lege Regni, ibidem, nu. 12.
- Nullitas quauis opponi non possit; allegari tamen potest, effectum ipsius sententiae cessare; cum diuersa remedia sint, c. 14. n. 18.
- O.
- O**BTINERE quis potest ex causa probata, licet non deducta specialiter, sed generaliter, c. 16. n. 14.
- O**Ccupatio actualis & insistentia rerum maioratus, distat in iure à ciuili & naturali possessione à lege translata, c. 18. n. 6.
- In Odiosis, prohibitio in principali, non comprehendit accessorium & emergens, c. 13. n. 8.

In

I N D E X.

*In ORDINIBVS militari-
bus, vel Ecclesijs habentibus
puritatem sanguinis, an pos-
sint produci testes alias repro-
bati per sententiam nobilita-
tis, c. 32. n. 50.*

*ORIGINAL E maioratus
instrumentum qui nō ostendit,
an Tenu tam proponere possit
c. 26. n. 1. ¶ c. 38. n. 11.*

*Originalis scriptura in remedio
possessorio executiuo requiri-
tur, c. 26. n. 2.*

*Originalis scriptura sicut in bonis
allodialibus ¶ hereditarijs
requiritur ad missionem in
possessionem, eadem obserua-
tio est in bonis restitutioni ob-
noxys, c. 26. n. 8.*

*Originale instrumentum ad Te-
nutam non requiritur, sed tan-
tū illud quod fidem faciat,
c. 26. n. 9.*

*Originalis scriptura si lite finita
producenti tradatur, exemplo
in lite manente, an exemplum
ex hoc exemplo traductum fi-
dem faciat, cap. 26. numero
63.*

*OTRO, dictio, non de quacun-
que persona intelligitur in l.
45. Tauri, sed de alia simili. c.
28. n. 26.*

*PERVENIRE non dici-
tur, nisi manutentione ¶ ap-*

*prehensione, cap. 35. numero
15.*

*PETITIO quanuis inepta
proponatur in Consilio Regio,
admittenda est, ¶ ad Tenu-
tam reducenda. cap. 16. nume-
ro 8.*

*Petitio semper intelligitur secun-
dum limites tribunalis ubi
producitur, c. 16. n. 9. ¶ c. 21.
n. 6.*

*PETITIO HAEREDITA-
tis datur contra possiden-
tem cum titulo vniuersali, c.
28. n. 30. ¶ 32.*

*PLENARIUM possesso-
rium, ordinarium dicitur: sum-
mariumq; possessorium, ordi-
narium nuncupatur, c. 31. nu-
mer. 31.*

*In Plenario possessorio perfecta
¶ legitima probationes requi-
runtur. c. 31. n. 30.*

*POENA damnationis in me-
tallum, morti equiparatur, c.
34. n. 21.*

*Pæna priuationis licet apposta
sit, sententia tamen declarato-
ria requiritur, cap. 36. n. 11.*

*POSSESSIO transfertur
etiam tertio possidente; cum
duo in solidum non possideant,
c. 11. n. 11.*

*Possessio annullatur, quando de-
cernitur sequestratio, c. 11. n. 12.*

*Possessio apprehensa propria au-
toritate, non impedit seque-
strationem, c. 11. n. 10.*

c 4 Posses-

I N D E X.

- Possessio quando in sequestrem transferatur, c. 10. n. 42.*
- Possessio retrahitur ad mortē ultimi possessoris, cap. 10. nu. 38.*
- Possessio in quibus casibus vacās dicatur, c. 10. n. 37.*
- Possessio transfertur etiam in absentem & ignorantem, c. 10. n. 31.*
- Possessio in maioratibus non vacat, nec in pendenti esse potest, c. 10. n. 30.*
- Possessio si propria auctoritate occupetur, præsumptio resultat quoad litem principalem, cap. 10. n. 23.*
- Possessio sex mensium sufficit, ut Tenuta locus non sit, cap. 10. n. 14.*
- Possessio facilius retinetur, quàm de nouo acquiritur, cap. 9. nu. 13. & 14.*
- Possessio ficta non præbet remedium recuperandæ, cap. 5. numer. 12.*
- Possessio semper iusta & civilis intelligitur, cap. 1. n. 53.*
- Possessio civilis & naturalis, quæ transfertur in successorem maioratus, vera est, c. 5. numero 2.*
- Possessio naturalis & corporalis idem sunt, c. 1. n. 58.*
- Possessio actualis non transfert fructus non natos, cap. 8. numero 6.*
- Possessio naturalis quæ sit, cap. 1. num. 59.*
- Possessio transfertur per constitutum & precarium, cap. 4. numer. 3.*
- Possessio civilis quæ sit, cap. 1. numer. 60.*
- Possessio continuatur in successorem maioratus cū omni qualitate, c. 8. n. 41.*
- Possessio naturalis nanciscitur per Tenutam, cap. 1. numero 61.*
- Possessio à tertio occupata non transfertur in heredem virtute statuti, cap. 8. n. 57.*
- Possessio naturalis iustitia caret, c. 1. n. 67.*
- Possessio civilis & naturalis ab instanti mortis transfertur in verum successorem, cap. 10. n. 20.*
- Possessio civilis est mixta cum dominio, c. 1. n. 70.*
- Possessio legalis semper est prior in ordine, c. 10. n. 22.*
- Possessio civilissima quæ dicatur; natiua datiuæ, & artificialis, & quæ sit plusquàm civilis, & quæ naturalissima, c. 1. numer. 74.*
- Possessio naturalis verè ac propriè non est possessio, cap. 1. numero 76.*
- Possessio naturalis pro iniusta possessione accipitur, cap. 1. numero 77.*
- Possessio naturalis & civilis differunt, c. 1. n. 78.*

Posses-

I N D E X.

- Possessione qui abutitur, eam non conseruat, c. 10. n. 25.*
- Possessionis species duæ sunt, facti & iuris, c. 1. n. 80.*
- Possessionis civilis & naturalis discrimen, c. 1. n. 51.*
- Possessionis transferenda modus fictus est, licet possessio postquam est trās lata, sit vera, c. 8. n. 3.*
- Possessionis civilis translatio absque naturali sufficit ad fructuum acquisitionem, cap. 8. n. 56.*
- Possessionis detentor ius quasiū habet ex sola detentatione, c. 9. n. 22.*
- In Possessione victo, de iure communi & Regio ius proprietatis reseruabatur, cap. 12. numero 19.*
- Possessio quando non est momentanea, appellabilis est, cap. 12. n. 44.*
- Possessio quando cum fructibus proponitur, duæ sunt actiones, una de re, alia vero de fructibus, c. 13. n. 9.*
- Possessionis effectus est fructuum acquisitio, c. 13. n. 22.*
- Possessionem quando lex transfert, etiam fructus transferre videtur, cap. 13. n. 23.*
- Possessionis & fructuum eadem ratio habetur ex iure Regio, c. 13. n. 36.*
- Possessio etiam civilis sufficiens est ad fructuum acquisitionē, cap. 13. n. 42.*
- Possessionem momentaneam qui obtinet per sententiam, à tempore sententiæ incipit possidere. in Tenuta vero non confer tur possessio à tempore sententiæ, sed à tempore mortis vltimi possessoris maioratus, c. 13. n. 44.*
- Possessionem non confert supremū Consilium, sicut in cæteris interdicitis euenit, sed solum pronuntiat, in quem lex prædictā possessionem trāstulerit. c. 13. n. 45.*
- Possessio non potest in vnum transferri, & fructus in alium, ratione vniionis, cap. 13. numero 46.*
- Possessio quando à lege vel statuto transfertur in heredem ipso iure, intelligitur de vero heredē; alioqui ingressus possessionis, nullius momenti est, nec fructuum perceptionem inducit, c. 13. n. 50.*
- Possessio & fructus eiusdē naturæ sunt in materia Tenute, c. 13. n. 63.*
- In possessionem beneficij mittendus est qui titulum habet, cap. 14. n. 29.*
- Possessio momentaria quæ sit, & quæ temporaria, cap. 15. numero 10.*
- Possessio civilis amittitur per obliuionem decennij, & naturali iungitur, c. 17. n. 26.*
- c 5 Posses-

INDEX.

- Possessio civilis & naturalis omnino separata est ab actuali possessione & insistentia rei, c. 17. n. 29.*
- Possessio actualis vacans dicitur, quando bona apud sequestrum sunt, c. 19. n. 3.*
- Possessio actualis consideratur quoad lapsum sex mensium, & non legalis translatio, c. 19. n. 5. & 6.*
- Possessio civilis an retineatur, quando deficit actualis & corporalis, & e conuerso, c. 19. numer. 12.*
- Possessio civilis & naturalis apud unum esse potest, & actualis occupatio apud alium, c. 19. n. 15.*
- Possessio ab alio occupata post sequestrationem, nullius momenti est, & ad non possessionem reducitur, c. 19. n. 22.*
- Possessio acquisita legis ministerio, eosdem habet effectus, ac si actualiter acquisita esset, cap. 20. n. 14.*
- Possessio quæ non durat, non attenditur, c. 24. n. 15.*
- Possessio quando transfertur ex vi statuti, qui semel actu eam acquisiuit, remedium adipiscende non potest proponere, si possessionem amiserit: aliud vero statutum est in maioratus successione: & quæ sit ratio differrentia, c. 24. n. 22.*
- Possessio naturalis ex statuto non transfertur in heredem, etiam per fictionem, c. 24. n. 25.*
- Possessio apprehensa ex edicto diui Hadriani, noua est, & non vetus, quæ apud defunctum fuit, c. 26. n. 36.*
- Possessio ex exterorum statutis continuatur de defuncto in heredem, c. 26. n. 39.*
- Possessio eadem ex consuetudine, & statuto exterorum transmittitur, quæ apud defunctum fuit, & non noua, cap. 26. numer. 40.*
- Possessio eadem ex lege 45. non continuatur de mortuo in sequentem in gradu, sed alia noua, diuersa & distincta, & non vetus, quæ apud defunctum erat, c. 26. n. 41.*
- Possessio à tertio occupata an transferatur ex statuto, & consuetudine exterorum, c. 26. numer. 54.*
- Possessio non datur testamenti scripturam non ostendenti, quam testibus se esse legitimum heredem probet, cap. 27. numero 1.*
- Possessio in heredem transfunditur ex statutis exterorum, & executiuum remedium competit, absque aliqua scriptura, c. 27. n. 24.*
- Possessio tantum civilis transfertur ex statuto & consuetudine exterorum: ex lege vero Taurinensi civilis & naturalis,*

I N D E X.

- ralis, cap. 27. num. 25.
- Possessio civilis & naturalis transfertur in verum successorem, etiam tertio possidente, c. 28. nu. 1.*
- Possessio retrahitur à possessore, si res alienetur sine decreto, c. 28. n. 10.*
- Possessionis à lege translata continuatio non impeditur ex alterius actuali possessione, quantum per longum tempus in ea steterit, c. 17. n. 33.*
- Possessionis continuationes dantur: alia iuris, & alia facti, c. 18. n. 15.*
- Possessionis commoda magna considerationis sunt, cap. 20. numer. 7.*
- Possessionis via ordinaria semel electa, nullatenus rediri potest ad iudicium summarium & executivum Tenuæ, cap. 22. n. 1.*
- Possessionem rei meæ si alius habeat, an condicam eam ab eo qui fur non est, cap. 18. numero 13.*
- Possessionem quando iudex in se advocat, etiam litigatoribus non citatis potest id facere, c. 19. n. 21.*
- Post Possessionem ab hærede occupatâ virtute statuti, si ab ea cadat, an ad statuti beneficiû iterum admittatur, cap. 24. numer. 3.*
- In Possessionem beneficio divi Hadriani semel missus, an & quando, si ab ea cadat, possit iterum uti prædicto beneficio, c. 24. n. 11. & 16.*
- À Possessione maioratus deiectus, iterum legali beneficio gaudet, & Tenuam intentare potest, dummodò id fiat intra sex menses à prima possessione computandos, cap. 24. numero 12.*
- Possessionem honorû maioratus qui petit, solum prætereundere debet succedere tamquam cõsanguineus, quantumvis hæres ultimi possessoris non sit: poteritque, si instituitur, hereditatem repudiare, maioratum vero agnoscere, c. 26. n. 25.*
- Ad Possessionem amittendam, sufficit animus eam amittendi, c. 28. n. 37.*
- Possessio civilis & naturalis an transferatur in verum maioratus successorem, etiam contra tertium cum titulo, quando institutor maioratus hoc prouidit, c. 28. n. 48.*
- Possessionem tradere non potest, qui non potest administrare, c. 28. n. 49.*
- Possessionis translatio impeditur; cum deficit animus & intellectus, c. 28. n. 50.*
- Ad possessionis missionem requiritur figura & inspectio institutionis, nec sufficit implicita & coniecturata substitutio, cap.*

I N D E X.

cap. 29. num. 7.

Possessio hereditatis non datur ei qui non ostendit scripturam testamenti, quanuis probet se esse legitimum heredem, cap. 29. n. 8.

Possessio quæ ex lege Tauri in vocatos transfertur, non aucllitur ab eis, nisi in iudicio proprietatis, c. 30. n. 16.

Possessionem bonorum ex edicto diui Hadriani, non impedit obiectio aduersus testam. eiu, testatorem, vel heredem: & quæ sit ratio, cap. 30. numero 35.

De Possessione plena si docetur, plena requiritur probatio, c. 31 num. 36.

Inter Possessione & proprietate diuersitas constituitur, c. 32. num. 6.

Possessio quæ transfertur in sequentem successorem, non noua possessio est, sed illamet quæ penes defunctum erat, c. 33. n. 13.

Possessio vltimi possessoris si negatur, nihil est quod in sequentem transferri possit, c. 33. numer. 14.

Possessio non abdicatur ab vltimo possessore, etsi ipse in vita alij tradiderit, cap. 33. numero 21.

Possessionem quæ ex lege 45. transfertur, verius est, nouam, & distinctam esse à possessione

vltimi possessoris, cap. 33. numer. 44.

Possessionis actualis substantia & effectus mortuo possessore finitur, c. 33. n. 46.

Possessio quæ ex statuto transfertur in heredem, eadem est quæ defunctus habebat, quia eadē persona cum defuncto est, cap. 33. n. 49.

Possessio in ignorantem transfertur, c. 34. n. 30.

Possessio secundi beneficij debet adipisci, ut vacet primum, c. 34. n. 40.

Possessio ne vacet, ea transfertur electione facta, & ius quæritur electo: variari itaq; nequit, c. 34. n. 90.

Possessio civilis & naturalis transfertur quoque in primum nominatum ad maioratum, c. 34. num. 95.

Possessio maioratus, mortuo vltimo possessore, in sequentem in gradu transfertur legis ministerio, quanuis infans sit, furiosus, absens, ignorans, & in vtero, c. 35. n. 1.

Possessio quando ex legali prouisione transfertur, nec ad eam acquirendam requiratur actus acquirentis, non est necessaria scientia illius, in quem transfertur, c. 35. num. 2.

Possessio legis Taurinensis data, na est legis factio, & non hominis, estq; realis & vera possessio,

I N D E X.

- sio, cap. 35. num. 3.*
Possessio qua transfertur, absque
ulla diminutione transfundi-
tur, licet diuersa sit ab ea quæ
penes defunctum fuit, c. 35. nu-
mer. 20.
- Possessio magis est facti, quàm iu-*
ris, c. 35. n. 21.
- Possessio ex lege 45. Tauri, iuris*
potius, quàm facti est, cap. 35.
num. 22.
- Possessio qua transfertur, an ea-*
dem sit, quam habebat Ulti-
mus possessor; an verò diuer-
sa, c. 35. n. 26.
- Possessio qua transfertur ex sta-*
tuto, requirit voluntatem ac-
quirentis, c. 35. n. 28.
- Possessio civilis tantum ex statu-*
to & consuetudine exterorum
transfertur, non verò natura-
lis, c. 35. n. 29.
- P O S S E S S O R** *tuendus est*
in sua possessione, etiamsi vio-
lenter possideat, & quia me-
tum intulit, c. 9. n. 7.
- Possessor legitimus tuendus est in*
sua possessione, Tenute interdi-
cto pendente, cap. 10. nume-
ro 1.
- Possessor actualis manutenendus*
est, & ad sequestrationem non
deueniendum, cap. 10. nume-
ro 8.
- Possessor actualis spoliandus non*
est; & si contra fiat, attenta-
tum locum habet, cap. 10. nu-
mer. 9.
- Possessor rei in quocunque litis sta-*
tu se opponat, audiendus est, &
liti super sedendum, cap. 20. nu-
mer. 13.
- Possessor iniustus gradum non fa-*
cit, c. 33. n. 32.
- Possessor ultimus verè ille est,*
qui iuste & ciuilitè possedit,
c. 33. n. 43.
- Possessor ultimus si in vita, bo-*
norum primogenij possessione
alijs tradiderit, an uiuente ul-
timo possessore, possit intenta-
ri remedium Tenute, c. 34. nu-
mer. 2.
- Possessor maioratus quauis post*
mortem tantum teneatur resti-
tuere, inhabilis tamè effectus,
statim restituit, cap. 34. nume-
ro 19.
- Possessor quando unum ex pri-*
mogenijs incompatilibus nò
elegerit, moneri debet, ut unum
eligat: quo casu terminus ar-
bitrarius est, cap. 34. numero
44.
- Possessori quod minus orerosum*
sit, semper eligere debemus, c.
11. n. 24.
- Possessoris ultimi figura non est*
attendenda, sed vera succe-
sio à maioratus proueniens in-
stitutione, c. 33. n. 28.
- Possessorem iuris lex quem consti-*
tuere potest, & in eum ciuilem
& naturalem possessionem
transferre: eum tamen facti
possessorem constituere nequit,
cap.

I N D E X.

- cap. 18. num. 7.
- POSSESSORIA** causa
per se sumpta, erat momenta-
nea; quando vero continebat
sententia fructuum condena-
tionem, erat mixta, & ratio-
ne admixtionis prouocari po-
terat, c. 13. n. 34.
- Possessoria omnia remedia potest
proponere Verus successor ma-
ioratus, quanuis non apprehē-
derit possessionem, aduersus
tertium actualem possessorem
c. 2. n. 23.
- Possessoria remedia ad quem ef-
fectum inducta fuerint, c. 5.
num. 10.
- Possessoria duo in iure constituu-
tur, c. 31. n. 5.
- Possessorium iudicium non insert
plenum præiudicium, sed repa-
rabile in iudicio proprietatis,
c. 6. n. 18.
- Possessorio agere, consultius est,
quàm petitorio, c. 8. n. 61. & c.
33. n. 52.
- In possessorio cur prouocatio dene-
getur, c. 12. n. 30.
- In Possessorio iuris communis, fi-
deiussio præstat de re resti-
tuenda cum fructibus: secus
vero in possessorio Tenuta, ibi
dem, n. 33.
- In Possessorijs iudicijs, extra Te-
nutam, executio non fit absque
fideiussoribus, cap. 12. nume-
ro 37.
- A Possessorio extraordinario &
summarissimo nõ appellatur.
c. 15. n. 9.
- Possessorium diui Hadriani mul-
tum differt à possessorio Tenu-
ta, c. 14. n. 31.
- Possessorium omne potest dici in-
terlocutorium & momenta-
neum, c. 15. n. 22.
- Possessorium remedium summa-
rissimum vi statuti & con-
suetudinis, tam scriptis, quàm
legitimis heredibus competit,
c. 27. n. 26.
- Possessorium statuti & consuetu-
dinis merum est, sicut edictum
diui Hadriani, cap. 30. nume-
ro 43.
- Possessorium Tenuta ex iure no-
uissimo prima sententia fini-
tur, absque ulla prouocatione,
& proprietas remittitur ad
Regia Pratoria, cap. 12. nume-
ro 13.
- Ad Possessorium Tenuta ex iure
nouissimo octoginta dies præ-
stantur, c. 12. n. 14.
- Possessorium ordinarium est, in
quo iuris ordine seruato proce-
ditur, & quia plenum & per-
petuum præiudicium insert in
iudicio possessorio, cap. 31. nu-
mer. 6.
- Possessorium iudicium preparato-
rium differt à iudicio plenario
possessorio, cap. 31. numero
26.
- Possessorium summarium ex na-
tura plenarij iudicij est, si in eo
plene

I N D E X:

- plenè & perfectè probari debeat, c. 31. n. 32.*
- In Possessorio Tenuta an requirantur plena & legitima probationes, & cum qua distinctione, c. 31. n. 33.*
- In Possessorio Tenuta, cum iuris sit, omnes exceptiones admittuntur, quanuis concernant proprietatem, cap. 32. numero 38.*
- POSSIDERE**, & in possessione esse, differunt, cap. 3. num. 12.
- Possidere, aliud est, aliud, in possessione esse, cap. 10. numero 12.*
- Possidere duo in solidū nequeunt, c. 10. n. 13.*
- Possidere incipit verus successor à die mortis, non à die sententiae, c. 13. n. 21.*
- POTENTIA** testandi prius probari debet, quàm tractetur de petitione hereditatis, c. 30. n. 30.
- POTENTIVS** attenditur, quando aliquid potest iudicari secundum minus potens, & magis potens, cap. 7. numero 16.
- POTEST**, verbum, non inducit necessitatem, nisi referatur ad heredem, cap. 34. numero 84.
- POTESTAS** & voluntas in omni actu est necessaria, c. 30. n. 29.
- PRÆCEPTIO** quid sit, c. 1. n. 6.
- PRÆFECTI** Prætorio sententia exequebatur supplicatione non obstante, cap. 5. numero 19.
- Præfetti Prætorio sententia vnam duntaxat patiebatur supplicationem, cap. 5. numero 20.*
- PRÆIUDICIUM** sequenti in gradu non infertur ex culpa illius qui primo succedere debebat, cap. 17. numero 37.
- PRÆSCRIPTIO** longi temporis aduersus minorem currere non potest, c. 17. numero 19.
- Præscriptio omnis aduersus minorem compleri potest, si cum prædecessore cæperat, c. 17. numero 20.*
- Præscriptio conventionalis si inceperit contra maiorem, contra minorem currere & perfici potest, absque spe restitutionis, c. 17. n. 21.*
- Præscriptio legalis si inceperit aduersus maiorem, potest compleri contra minorem; in integrum tamen restituitur, c. 17. num. 22.*
- Præscriptio longissimi temporis potest incipere contra puberem, cum spe tamen restitutionis, c. 17. n. 23.*
- Præscriptio sex mensium in Tenu*
ta

I N D E X.

ta, incipit & perficitur contra
minorem, impuberem, infantē,
& eum qui in utero est, abs-
que restitutionis auxilio, c. 17.
n. 24.

Præscriptio impeditur, etsi solum
retineatur possessio civilis, quā
uis naturalis sit apud alium,
c. 17. n. 32.

Præscriptio longissima absque pos-
sessione locum habet, cum con-
tra actionem præscribi possit,
licet non præscribatur maiora
tus, c. 17. n. 34.

PRAETENSOR ut quis
dicatur, sufficit quilibet color,
absque titulo & causa legiti-
ma, c. 28. n. 24.

PRAETERITIO matris
pro exheredatione habetur, c.
37. n. 4.

PRAEVENTIO non cau-
satur nisi à citatione, c. 12. nu-
mer. 65.

PRECARIO retinetur na-
turalis possessio, & transfer-
tur civilis, c. 1. n. 54.

PRIMOGENIVM, he-
reditas non dicitur, c. 37. nume-
ro 26.

Primogenium, vide Maioratus.

PRIVILEGIUM quan-
do speciale est, & in derogatio-
nem iuris, non egreditur perso-
nam & dignitatem illius cui
delegatur, licet alia dignitas
ei similis sit, cap. 39. numero
17.

PROBATIO quæ ad animū
reducitur, debet omnino carere
affectu veritati contrario, c.
32. n. 77.

Probationem liquidam quando
lex requirit, sufficit illa quæ sic
per legitimas coniecturas, cap.
29. n. 21.

Probationes factæ in Tenuta, fidē
non faciunt in proprietate, c.
32. n. 1.

Probationes factæ in iudicio pos-
sessorio summarissimo, non pro-
ficiunt in iudicio possessorio
plenario, c. 32. n. 8.

Probationes factæ in proprietate,
nihil prosunt in iudicio posses-
sorio, c. 32. n. 9.

Probationes factas ex partium
confessionibus, reprobata per
sententiam possessorij mane-
re, defenditur, cap. 32. nu. 30.

Probationes Tenutæ in iudicio pro-
prietatis produci possunt, etiā
ab eo qui victus fuit, secundū
veriorē opinionē, c. 32. n. 39.

Probatio si secundū ius non reci-
pitur, aufertur ius quæsitum
adversus iuris præcepta, c. 32.
n. 55.

Ex Probatione qualicunque ani-
mus instruitur, cap. 32. n. 78.

Probationes non admittuntur cō-
tra rem iudicatam, nisi per cō-
fessionem partis, c. 32. nu. 70.

Probationes sunt arbitrariæ, præ-
sertim in causa nobilitatis &
puritatis sanguinis, c. 32. n. 76.

Proba-

INDEX.

*Probationes extincta & reproba-
ta per sententiam, iterum susci-
tari non possunt, cap. 32. nume-
ro 85.*

PROCLAMA interuenire
debet loco citationis, quando li-
tigatorū citatione non est opus,
vel ignoretur quis sit citan-
dus, c. 19. n. 27.

PROFESSVS non reuocat
maioratum, quanuis reuoca-
tio permissa sit ei usque ad
mortem, c. 34. n. 20.

PROHIBITA mulier à
successione hereditatis, si nup-
serit extero, non priuatur here-
ditate, in qua iam successerat,
etiamsi ei nubat, cap. 34. nu-
mer. 9.

Prohibitio institutoris, tam in pro-
prietate, quam in possessione,
quid operetur, cap. 28. num.

**Prohibitum una uia, alia per in-
directum non censetur permis-
sum, c. 23. n. 25.**

**Prohibitus ex contractu sibi ac-
quirere dominium, acquirere
possessionem non est pro-
hibitus, cap. 28. numero**

**Prohibitus succedere, non uide-
tur prohibitus successionem co-
sequi, c. 34. n. 7.**

PRONUNTIATIO im-
plicita non minus transit in
rem iudicatam, quam explici-
ta, c. 11. n. 16.

PROPRIETAS etsi sit
admixta in iudicio possesso-
rio, de ea non requiritur
exacta probatio, cap. 6. nume-
mer. 17.

Proprietas intelligitur reserva-
ta conditionaliter, cap. 12. nu-
mer. 97.

**Proprietas cui obstat, non potest
obtinere in possessario Tenuta,**
cap. 30. numer. 40.

**Proprietatis cognitio quando om-
nino cessat, defenditur con-
tra Salicetum, appellari posse
à sententia possessoria quauis
ab ea uetita appellatio sit, c.**
12. nu. 98.

**Proprietatis cognitio quando dis-
fertur, non supplicatur,
etiamsi ex dilatione graue in-
commodum litigatorum resul-
tet, c. 12. n. 99.**

**Proprietatis ius potest probari ex
intrinsecis etiam probationi-
bus, c. 33. n. 33.**

PROKINGIA quando adij-
citur Regno, gubernatur secun-
du leges illi Regni, c. 39. n. 29.

**Prouincia quæ alteri adiungitur,
quib' legibus gubernetur, suis,
an uero illius Prouincia, cum
qua unitur, c. 39. n. 32.**

PROXIMTOR, uerbum, in
maioratum materia ad suc-
cessorem legitimum patius re-
fertur, c. 27. n. 27.

PROXIMITAS quanuis
ab ultimo possessore regule-
tur,

INDEX.

tur, qui tamen institutoris con-
sanguineus nō sit, succedere nō
potest, c. 26. n. 23.

Proximitas regulatur ab electo,
etsi moriatur ante actuale
apprehensionem, c. 34. n. 93.

PVPILLVS in possessionem
bonorum maioratus missus à
iudice inferiori, an de Carbo-
niano in iudicio Tenuta excipe-
re possit, petereq, ut determi-
natio Tenute suspendatur us-
que ad pubertatem, cap. 37. nu-
mer. 10.

Q.

QUALISCVNQUE, di-
ctio, propter eius generalitatē
ad casus improprios trahitur,
c. 14. n. 35.

Qualiscunque, dictio, nullam,
etiam imperfectam, probatio-
nem excludit, c. 32. n. 79.

QUALITAS adiecta actui
de presenti disponenti, quali-
ter differat à qualitate adie-
cta actui de futuro, cap. 34. nu-
mer. 34.

Qualitas quando habet tractum
successuum, semper requiritur
existentia predictæ qualita-
tis, c. 34. n. 37.

RATIO qua sola presumptio-
ne fundatur, actum neque am-
pliat, neque restringit, c. 11. nu-
mer. 29.

REGNA alia quamvis Re-

gis nostri sunt, suæ mei Coronæ,
& non de Corona Castellæ
sunt, c. 39. n. 30.

Regnum de nouo partum quibus
legibus gubernetur, cap. 39. nu-
mer. 31.

REIVENDICATIO nō
competit nisi vero domino, c.
36. n. 2.

RELATIVVM Quæ, posi-
tum sine copula, significat &
inducit præcisam limitationē,
c. 33. n. 37.

Relativum positum futuro tempo-
ri, inducit conditionem, c. 33. n.
38.

Relativum quando refertur ad
tertium, producit effectum con-
ditionalem, siue adiiciatur
præsenti, siue futuro tempori,
c. 33. n. 39.

RELIGIONE in ca-
pacem bonorum si maioratus
possessor ingrediatur, sequuta
professione, statim Tenuta pro-
poni potest, cap. 34. nume-
ro 16.

REMEDIUM possessorium
proveniens à lege Tauri, apud
quemlibet iudicem ordinariū
intentari potest, non tamen cū
aliis attributis Tenute, c. 12. num.

In Remedijs summarijs & ex-
traordinarijs, quoad effectum
suspensuum regulariter pro-
vocatio vetita est, cap. 12. nu-
mer. 6.

Reme-

I N D E X.

Remedium adipiscende an proponere possit, qui possessionem actualem apprehendit, à qua deicitur, c. 24. n. 8.

Remedia adipiscende an competant, postquam heres semel nactus est possessionem, c. 24. n. 18.

Remedium adipiscende introductum fuit in fauorem eorum qui possessionem non apprehenderant, respectu possessionis vacantis: secus vero est in successore maioratus, cap. 24. num. 21.

Remedium adipiscende quare competat maioratus successoribus, cum iustus et civilis possessor sit, interdictumque adipiscende non dicitur qui possidet, c. 24. numer. 23.

Remedium diui Hadriani non datur nisi heredi scripto, c. 26. num. 3.

Remedium executiuum non praestatur nisi ei, qui exemplum originale producit, c. 26. numero 7.

Remedium diui Hadriani, et remedium Tenutæ, valde distant, licet ambo summaria, possessoria et executiua sint, c. 26. n. 19.

Remedium diui Hadriani non prodest ostendenti qualemcunque scripturam: debet enim ostendi absque vitio visibili, c. 26. n. 26.

Remedium possessorium Tenutæ exceptiones admittit ad impediendam bonorum maioratus possessionem, quauis concernant etiam vitia inuisibilia, c. 26. n. 27.

Remedium Tenutæ an aduersus possidentem cum titulo intentari possit, c. 28. n. 2.

Remedia possessoria de iure communi non competunt contra titulo possidentem, cap. 28. numer. 16.

Remedia possessoria ex quo titulo non impediuntur contra tertium, c. 28. n. 17.

Remedium possessorium Tenutæ proponere nequit, nisi ille qui ex instrumento substitutione ostenderit, c. 29. n. 6.

Remedium supremi Consilij summarium est, et prima sententia exequibile, cap. 29. numero 37.

Remedium possessorium introductum in fauorem preteritorum, non prodest institutis, vocatis et substitutis, cap. 30. numero 14.

Remedium possessorium introductum à lege Tauri, preteritis vel exclusis non datur, c. 30. n. 15.

Remedium possessorium an competat filiae instituta, si statuto sit cautum, ut femina non succedant stantibus masculis, c. 30. n. 20.

d 2 In

I N D E X.

*In Remedio recuperanda, & in
interdicto Vnde vi, licet posses-
soria & summaria sint, plena
requiritur probatio, c. 31. n. 24*
*Remedium rescindens & rescis-
sorium accumulari posse in Te-
nuta, Verius est, cap. 33. nume-
ro 23.*

*Remedio possessorio Tenuta agen-
ti, omnia remedia possessoria,
adipiscenda, retinenda, & re-
cuperanda competunt, cap. 8.
nu. 42.*

*REMITTERE, Verbum,
quid significet, c. 6. n. 26.*

*Remittere litem apud iudices,
quid sit, c. 6. n. 27.*

*RENVNTIANS maiora
tui, eius fructibus priuatur, nō
tamen desinet esse successor,
& eius personae ratio habetur,
& ab eo proximitas regula-
tur, c. 35. n. 37.*

*RESCRIPTVM Principis si probationem exposcat, in-
terpretatur de plena & perse-
cta, c. 31. n. 22.*

*RESTITVTIO non conce-
ditur in Tenuta, c. 2. n. 28.*

*Restitutio arbitraria est, c. 7. nu-
mer. 28.*

*Restitutionem habet qui priua-
tur ipso iure ob lapsum tempo-
ris, c. 17. n. 3.*

*Restitutio in integrum, an censea-
tur exclusa, nullitate reiecta,
& omni alio remedio excluso,
c. 14. n. 14.*

*Restitutio locum nō habet in sum-
marissimis iudicijs, c. 14. nu-
mer. 15.*

*REVS in Tenuta dicitur, qui
petit tuitionem, & conserva-
tionem suae possessionis, c. 24.
nu. 5.*

*Reus & possessor, aduersus quem
actio proprietatis proponitur,
actis probatorijs in Tenuta fa-
ctis uti poterit, ea producen-
do in petitorio, cap. 32. numero
27.*

S.

*SACERDOTIO translato,
necesse est ut legis translatio
fiat, c. 39. n. 28.*

*SALVIANVM interdi-
ctum summarium est, & ta-
men plena probationes in eo re-
quiruntur, c. 31. n. 18.*

*In Saluiano interdicto quod me-
rum est, exceptiones altiore
questionem requirentes non
admittuntur, c. 38. n. 3.*

*Saluianum interdictum mere pos-
sessorium est, & non mixtum,
c. 12. n. 92.*

*SATIS DATIONE M
non desiderant leges quae de
Tenuta loquuntur, c. 37. n. 40.*

*SCANDALVM quando
timet iudex, rixam vel contē-
tionem, potest prohibere acces-
sum ad possessionem, quando
eam vacantem inuenit, c. 19.
num.*

INDEX.

- num. 23. &) an id debeat fieri
causa cognita, n. 24.
- SCRIPTURA** non requiri-
tur ad summarium iudicium
Tenuta: &) in quibus casibus
scriptura requiratur, remissi-
ue, c. 27. n. 19.
- SEMESTRE** sicut apud
nos constituitur, apud externos
statuitur annus, &) eo elapso,
remedia possessoria interdicta
sunt, &) solum remanet petito-
rium; cum interdicta posses-
soria anno finiantur, c. 17. nume-
ro 14.
- Semestre etiam si lapsum sit in Te-
nuta, proponi potest remedium
possessorium apud alia tribu-
nalia, c. 17. n. 15.
- Semestre ad Tenutam proponen-
dam, incipit &) finitur aduer-
sus minorem, &) eum qui in
utero est, c. 17. n. 18.
- Semestre post mortem ultimi pos-
sessoris, &) non in vita inci-
pit, nec eius renunciatio consi-
deranda est, c. 18. n. 2. &) c. 19.
n. 10.
- Ad Semestris lapsum duo copu-
latiue requiruntur: primum,
ut ultimus possessor sit mor-
tuus; secundum, ut post eius
mortem possessio actu appre-
hendatur, cap. 18. numero
3.
- Semestre ad Tenutam proponen-
dam, à qua die incipiat, quan-
do bona maioratus sequestra-
- ri decretum est, c. 19. n. 1.
- Semestre currit à die corporalis
&) actualis possessionis appre-
hensionis, c. 19. nu. 1.
- Semestre currit à die occupatio-
nis sequestri, sicut labi incipie-
bat à die occupationis &) ap-
prehensionis &) nius ex conten-
dentibus, c. 19. n. 13.
- Semestri transacto, Tenuta actio
non admittitur, etsi intra ter-
minum in alio tribunali propo-
sita per errorem esset, c. 21. nu-
mer. 1.
- Semestri elapso, Consilio Regio
præcipitur, ut se exoneret à li-
tis Tenuta cognitione, c. 23. nu-
mer. 30.
- Semestre Tenuta, loco ordinaria
prescriptionis subrogatū fuit,
&) in omnibus naturam illius
imitatur, c. 23. n. 33.
- Semestri elapso à die occupatio-
nis maioratus, à Tenuta actio-
ne verus successor excluditur,
c. 28. n. 23.
- Semestre à lege præstitutum cur-
rit contra ignorantem, c. 34. n.
31.
- Semestre à lege præstitutū currit
à die acceptationis secūdi maio-
ratus, &) occupationis prioris pri-
mogenij ab eo facta, qui in eo suc-
cedere contendit, c. 34. n. 46.
- SENATORES** supremi
Consilij cui dignitati de iure
communi equiparentur, c. 5. n.
22.

d 3.

Sena-

I N D E X.

*Senatores nostri temporis, similes
Decurionibus, cap. 5. nume-
ro 25.*

*SENATORIVS ordo, erat
dumtaxat ordo nobilium, c. 5.
num. 24.*

*SENATVS supremus citra
ius &) nomen maioratus iuris-
dictionem non habet, c. 24. nu-
mer. 10.*

*Senatus Regius non potest aduo-
care causam ad se per viam
Tenuta, &) aliud tribunal il-
lius cognitione priuare: cum
illius cognitio priuatiuè ad so-
lum supremum Senatum perti-
neat, cap. 25. nume. 9. &) Vide
Consilium Regium.*

*Senatus supremus ab eius creatio-
ne summam &) vniuersalem
habebat potestatem, c. 39. nu-
mer. 2.*

*SENTENTIA prima exe-
quitur in Tenuta, cap. 2. nume-
ro 30.*

*Sententia Tenuta non pronuntiat
quem possidere, sed quis de-
beat esse in possessione lite pos-
sessionis &) proprietatis pen-
dente, c. 3. n. 13.*

*Sententia lata à Regijs supremis
Senatoribus pronuntiando su-
per aliquo articulo, an super
eodem faciat rem iudicatam
in iudicio proprietatis, c. 4. nu-
mer. 20.*

*Sententia non solum facit rem
iudicatam in eo quod deter-*

*minat, sed etiam in necessa-
rio præsupposito determinatio-
nis, c. 4. n. 11.*

*Sententia rem iudicatam facit
etiam in eo quod precise ex
ea infertur, cap. 4. nume-
ro 14.*

*Sententia assignationis alimen-
torum inducit rem iudica-
tam in filiatione, cap. 4. nu-
mer. 15.*

Sententia lata in vno iudicio, &) in alio, si ad eundem finem tendat, facit rem iudicatam, c. 4. n. 16.

*Sententia super articulo posses-
sorio, non inducit rem iudi-
catam in petitorio, cap. 4. nu-
mer. 18.*

*Sententia lata in principali, non
præiudicat in incidenti, de quo
summariè tantum est cognitum,
c. 4. n. 20.*

*Sententia nihil operatur ultra
limites illius tribunalis, in
quo lata est, cap. 4. numero
21.*

*Sententia possessorij mixti an fa-
ciat rem iudicatam in petito-
rio, c. 6. n. 9.*

*Sententia Tenuta solam posses-
sionem determinat, cap. 6. nume-
ro 10.*

*Sententia possessoria non resoluit
dominij questionem, c. 6. nu. 12.*

*Sententia in Tenuta lata propriè
ac verè interlocutoria est, c. 7.
num. 1.*

Senten-

I N D E X.

Sententia lata in iudicio possessorio ordinario, non est exequibilis, c. 8. n. 28.

Sententia Tenuta semper fuit exequibilis, c. 8. n. 29.

Sententia Tenuta non facit possessorem de nouo, sed eum tueri in possessione à lege translata c. 8. nu. 33. ff) cap. 11. numero 4.

Sententia sequestrationis, ff) possessionis quoque annullatiua est, c. 11. n. 17.

Sententia stricti iuris est, ff) extensionem non patitur, c. 11. numero 19.

Sententia dubia semper interpretatur contra eum in cuius fauorem lata est, cap. 11. numero 20.

Sententia semper futurum tempus respicit, cap. 11. numero 21.

Sententia non comprehendit, nisi id quod in ea continetur, vel aliam interpretationem admittere non potest, cap. 11. numero 25.

Sententia pluribus rationibus nititur, cap. 11. numero 27.

Sententia semper praesumitur lata ex causa, quae minus noceat ei contra quem lata est, c. 11. n. 28.

Sententia in Tenuta lata interlocutoria est, cap. 12. numero 2.

A Sententia interlocutoria non appellatur, cap. 12. numer. 2. Nisi quando grauamen infert, cui non possit provide-ri nisi per appellationem, ibidem nu. 4. ff) 101. ff) cap. 15. n. 21.

A Sententia interlocutoria lex Regia supplicationem admittit, ibidem, nu. 5.

Sententia lata in iudicio possessorio, diffinitiuu est, cap. c. 12. numer. 11.

Sententia Praefecti Praetorio, propter summam eius auctoritatem, supplicatione non obstant, executioni mandabatur; ita tamen, si fideiussio praestita fuisset, ibidem, numero 35.

Sententia reuisionis non exequitur, quando secundae supplicationi est locus, absque fideiussoria cautione, ibid. numero 38.

A Sententia possessoria de iure Casareo non appellatur: secus de iure Pontificio, c. 12. numero 85.

A Sententia lata in iudicijs mixtis appellari potest, cap. 12. n. 93.

A Sententia Tenuta in casu legis Regni, ex nulla causa, quanuis urgentissima sit, supplicari potest, ibidem, numero 94.

I N D E X.

Sententia non potest esse diuidua, ut respectu possessionis transeat in rem iudicatam, & respectu fructuum admittatur supplicatio, cap. 13. numero 24.

Ex sententia possessoria sine fructibus, modicum resultabat praiudicium; quando vero in fructibus quis condemnabatur, maius praiudicium versabatur, & sic locus erat appellationi, cap. 13. numero 33.

Sententia quæ rem adiudicat, de fructibus quoque intelligitur, etsi in sententia non exprimatur, cap. 13. numero 47.

Post Sententiam primam Tenuitæ à supremo Senatu latam, nullus recursus sperari potest ad impediendam possessionem c. 14. n. 13.

Sententiam latam fuisse ex falsis instrumentis qui allegat, eam nec iniustam, nec nullam dicit, c. 14. n. 17.

Sententia lata ex falso instrumento, quanuis transierit in rem iudicatam, in irritum recidit, c. 14. n. 20.

Sententia in Tenuita lata, an interlocutoria, vel diffinitiva sit, c. 15. n. 1.

Sententia lata in interdicto possessorio, diffinitiva est, c. 15. nu. 3. & 19.

Sententia quæ in iudicio possessorio profertur, si id principaliter in iudicium deducatur, diffinitiva est, & ab ea quoad utrumque effectum prouocatur, quanuis summarissimum & extraordinariū iudicium possessorium sit, cap. 15. numero 11.

Sententia diffinitiva quare appellatur, c. 15. n. 12.

Sententia lata cū legitimo contradicte, semper est diffinitiva, quanuis summatim processu sit: secus vero, si de possessione tractetur absque contradicte; tunc enim sententia erit interlocutoria, cap. 15. numero 17.

Sententia Tenuita in eius origine an interlocutoria esset, c. 15. numero 20.

A Sententia interlocutoria potest appellari, quando grauamē infert irreparabile per diffinitiuam, c. 15. n. 21.

Sententia lata in iudicio possessorio, licet diffinitiva sit, naturam tamen habet interlocutoria, & quomodo hoc accipitur, c. 15. n. 23.

Post Sententiam, & in eius executione volens quis de iure suo incontinenti docere, admitendus est, & causa super sedendum, quanuis ius quod incontinenti docetur, non sit certum, sed apparens & dubium, cap.

I N D E X.

- cap. 20. num. 15.
Sententia lata in possessorio petitorio non praeiudicat, c. 32. numer. 4.
Sententia lata in possessorio summario, non nocet plenario possessorio, c. 32. n. 5.
Sententia quando incompatibilis est cum probationibus, tunc dictae probationes reprobata manent per dictam sententiam, c. 32. n. 47.
Sententia lata super principali, quando non potest subsistere, nisi intelligatur super incidenti, tunc et id comprehensum videtur, c. 32. n. 49.
Sententia indiuidua est; una itaque sola iuris praesumptio ex ea resultat, c. 32. n. 71.
Sententia lata super nobilitate, ius uniuersale inducit contra omnes, ad instar causae status, c. 32. n. 73.
A Sententia lata à Praefecto Praetorio non admittebatur appellatio, sed tantum supplicatio, cum executione prioris sententiae, c. 39. n. 12.
SEQUENS in gradu quis dicitur, c. 33. n. 2.
Sequens in gradu, debet pretendere bona maioratus cum illa qualitate, quae fuit apud defunctum possessorem, cap. 33. numer. 3.
Sequens in gradu, debet esse proximus successor ipsius praedecessoris, c. 33. n. 4.
Sequens dicitur respectu praecedentis, c. 33. n. 7.
Sequens in gradu, computandus est respectu praecedentis praedecessoris, c. 33. n. 9.
Sequens non semper est qui post ultimum sequatur, cap. 33. numer. 35.
Sequens in gradu, quomodo interpretandus sit, ad intellectum legis 45. Tauri, cap. 33. numero 42.
Sequens in gradu ut quis dicatur ultimi praedecessoris, non solum debuit possidere ex legali facto, sed etiam ex eius facto et apprehensione, cap. 35. numero 8.
Sequens in gradu, licet recuset acceptare maioratus, non utique potest, cap. 35. numero 24.
SEQUESTER non possidet, c. 19. n. 9.
Sequester non possidet; in possessione tamen bonorum maioratus est, donec possessor declaretur: cum diuersa sint, possidere, et in possessione esse, cap. 19. numer. 14.
Sequester occupat, apprehendit, et manutinet, cap. 19. numero 16.
Sequester poterit remedijs possessorijs agere, quando dubium est, quis maioratus verus possessor sit: cum in hoc casu bonorum maior

I N D E X.

- maioratus possessio translata sit in sequestrum, cap. 19. numero 30.
- Sequester bonorum maioratus, cui annexum est ius patronatus, presentare potest, siue possideat ipse sequester, siue tantum custos sit, cap. 19. numero 33.
- Sequestris possessio nullius considerationis est, ut ab ea semestre computetur, cap. 19. numero 7.
- SEQUESTRATIO** facienda non est nisi ex urgente causa, c. 10. n. 2.
- Sequestratio facienda non est, quāvis timor scandali resultaret, c. 10. n. 3.
- Sequestratio facienda non est, etiā ad petitionem fisci, cap. 10. numero 4.
- Sequestratio facienda non est, etiamsi usufructuarius satisfacere nequeat, sed res detinenda est apud proprietarium, c. 10. n. 5.
- Sequestratio facienda non est, etiamsi rixa, vel contentiones oriantur inter litigatores, c. 10. numero 6.
- Sequestratio excludenda est, quāvis quis detineat et non possideat, c. 10. n. 7.
- Sequestratio facienda non est, etsi metus armorum, et aduersarii potentia suadeat, ut sequestratio fiat, c. 10. n. 10.
- Sequestratio impeditur ex qualicunque occupatione bonorum, c. 10. n. 11.
- Sequestratio fit, quando nemo ex litigatoribus actualiter possidet, vel ambo in possessione sunt, c. 10. n. 15.
- Sequestratio fit de bonis litigio affectis, quando intentatur inter dictum retinenda, cap. 10. numero 17. et 18.
- Sequestratio fit, quando quis propria auctoritate possessionem bonorum ingreditur, c. 10. numero 19.
- Sequestratio fit, quando quis possidet bona extra Regnum, cap. 10. n. 26.
- Sequestratio fit iudicis arbitrio, et sine urgente causa ad eam non deuenitur, c. 10. n. 28.
- Sequestratio ad quem finem dirigatur, c. 10. n. 29.
- Sequestratio ex mero iudicis officio fieri potest, c. 10. n. 39.
- Sequestratio si decernatur, à die decreti nullus ex litigatoribus bona ingredi debet, et si contra fiat, nullus est ingressus, c. 10. n. 43.
- Sequestratio an à tempore mortis possessoris maioratus, an vero à die decreti facienda sit, c. 11. n. 1.
- Sequestratio fructuum fit propter incertitudinem successoris, c. 11. n. 3.
- Sequestrationis effectus adnotatur,

I N D E X.

- tur, cap. 11. num. 5.*
Sequestratio fit, quando plures possidere contendunt, c. 11. numer. 9.
Sequestratio non extenditur, cum odiosa semper sit, cap. 11. numer. 22.
Sequestratio ad hoc decernitur, ut fructus ad eum spectent, qui in possessione vicerit, licet eorum mentio in sententia facta non fuerit, c. 13. n. 73.
Sequestratio quando est facta ex partium voluntate, possessio amittitur: secus si magistratus imperio facta sit, c. 19. numero 11.
Sequestratio locum non habet, nisi quando neuter in possessione est, c. 19. n. 17.
Per Sequestrationem qua fit à iudice, non interueniente consensu litigatorum, non transfertur possessio ad sequestrum: quando tamen iudex advocauit in se possessionem, tunc perinde habetur, ac si unus ex litigatoribus eam actualiter apprehendisset, c. 19. numer. 18.
Sequestratio facta quando quis possidet, et sequestratio que fit possessione actuali vacante, valde distant, c. 19. numero 19.
Sequestrationem an possit decernere iudex ex mero eius officio, c. 19. n. 25. et 26.
Sequestrationem si facit iudex eo animo, ut possessionem transferret, et non solum custodiam, tunc in sequestrum transfertur possessio, c. 19. n. 31.
Sequestratione maioratus facta, si contingat, bonorum administratorem turbare, an ei interdicta possessoria competat, c. 19. n. 28.
Per SEQUESTRUM actualis et corporalis possessio amittitur, c. 19. nu. 8.
Per Sequestrum necessarium non transfertur possessio, c. 19. numer. 29.
SERVITVS, ut in ea obtineatur, an sufficiat probare prædij possessionem, c. 6. numero 20.
Servitutis actio habet admixtam proprietatem, cap. 6. numero 23.
Servitutis actio confessoria soli domino competit, c. 6. numero 24.
SERVVS an rectè in suam personam concipiat stipulationem, c. 1. n. 38.
Servus etiam si fugiat, retinetur à domino ciuile eius possessio, c. 1. n. 49.
SOLENNITAS etiam si esset extrinseca, ex temporis antiquitate præsumenda est, c. 26. n. 17.
SPECIALITATVM duarum concursus non admittitur,

INDEX.

titur, c. 29. n. 10.
SPOLIATIVS non restitui-
 tur, quando recuperatio est dif-
 ficilis, c. 10. n. 27.
Spoliatus quanuis ante litis ini-
 tium restituendus sit; attamen
 restitutio impeditur, quando
 tertius liti se opponit, c. 20. nu-
 mer. 3.
STATVS quaestio, & illegiti-
 mitatis exceptio in iudicio pos-
 sessorio Tenetæ opponi potest,
 c. 37. n. 9.
STATVTVM ut in causis
 arduis credatur uni testi, non
 valet, c. 32. n. 63.
 Statuti beneficium non confertur
 in inuitum; sicut beneficium le-
 gis Tauri, c. 35. n. 36.
 Statuto quanuis cautum sit, ut
 qualiscunque probatio recipia-
 tur, debet intelligi de ea quæ
 non sit reprobata per contra-
 riam probationem, c. 32. nume-
 ro 61.
SVBROGATVM loco al-
 terius, illius qualitatem sequi-
 tur, c. 23. n. 34.
SVBSTITVTIO concepta
 ad certum tempus, non porrigi-
 tur ad aliud, etiam ex verosi-
 milimente testatoris, c. 23. nu-
 mer. 29.
 Substitutio & nominatio explici-
 ta potentior est tacita & im-
 plicita, c. 29. n. 11.
 Substitutio expressa vulgaris tol-
 lit suitatatem, c. 29. n. 12.

Substitutio pupillaris expressa
 excludit matrem pupilli; taci-
 ta vero eam non repellit, c. 29.
 nu. 14.
 Substitutio ficta & interpretati-
 ua, quæ procedit solum de mē-
 te iuris, si tacita sit, non idem
 operatur ac expressa, c. 29. nu-
 mer. 35.
 Substitutio tacita, quæ elicitur ex
 mente disponentis, non dicitur
 ficta, sed vera; hacq; idem
 quod expressa operatur, c. 29.
 n. 36.
 Substitutio in casu commissæ insti-
 tutionis tantum, dicitur euer-
 sio voluntatis committentis,
 c. 34. n. 128.
SVBSTITVTVS tacitus nō
 iuuatur legis beneficio; expres-
 se tamen substituto remedium
 diui Hadriani competit, c. 29.
 nu. 9.
 Substitutus tacitus diui Hadria-
 ni remedio iuuari potest, c. 29.
 n. 28.
 Substitutus & nominatus unus-
 quisque suam specialem sub-
 stitutionem habet, ab alio di-
 stinctam, c. 33. n. 45.
 Substitutus censetur per se quili-
 bet ex substitutis, nec ab alio
 dependens est, cap. 33. numero
 48.
SVCCEDERE, verbum,
 & Pertinere, ad causam san-
 guinis spectat, cap. 27. nume-
 ro 30.

Succede.

I N D E X.

Succedere, verbum, latissimè patet, & comprehendit omnem succedendi modum, c. 27. numero 32.

Succedere quanuis quis cõtendat non tanquàm substitutus vltimi possessoris, Tenutam proponere potest, c. 33. n. 25.

SUCCESSIO non potest pendere quoad institutorem: potest tamen pendere respectu successoris, c. 10. n. 35.

Successio sanguinis quæ dicatur, c. 27. n. 7.

Successio ab intestato, à sanguine pendet, c. 27. n. 8.

Successio sanguinis non requirit scripturam, c. 27. n. 11.

SucceSSIONem qui prætendit, suam institutionem, vel substitutionem ostendere debet, c. 30. numero 18.

Successio maioratus dupliciter cõsideratur: respectu scilicet iuris succedendi, & respectu remedi possessorij, & iurisdictionis supremi Consilij, c. 35. num. 9.

Successio ab intestato, hereditas quoque dicitur, cap. 37. numero 19.

SUCCESSOR particularis mediante contractu possessionem nouam apprehendit, & non illam quæ erat penes tradentem, t. 20. n. 37.

Successor etsi post longum litis tempus declaratur in Tenuta, non

à die declarationis, sed à die mortis possidet, c. 26. numero 45.

De Successore & vltimo possessore eadem persona constituitur, c. 33. n. 24.

Successor Verus ille dicitur, qui contendit continuare possessionem veri successoris, & non vltimi, si intrusus erat, c. 33. num. 30.

Successoris & heredis appellatio ne venit qui est successor cum effectu, c. 33. n. 31.

Successoris persona sicut distincta est à persona prædecessoris, ita etiam possessio debet esse distincta, c. 33. n. 47.

Successor in iure non dicitur, qui actu non successit, c. 35. numero 18.

Successor Verus etiamsi actu possessionem non apprehenderit, eo mortuo, Tenuta proponi potest ab eo qui succedere contendit, c. 35. n. 19.

Successor Verus, quanuis non agnouerit maioratum, iustus possessor constituitur ex translatione legali, proximitatemq, & gradum facit successoribus c. 35. n. 23.

Successor maioratus præiudicium non potest inferre sequentibus in gradu, c. 35. n. 33.

Successor maioratus si eum respuat, an possessio continuetur ab eo, vel à prædecessore, c. 35. n. 35.

Successor

I N D E X:

Successor maioratus nihil capit ab ultimo possessore, cap. 37. num. 27.

SUMMARIA cognitio intelligitur quoad modum procedendi, non vero quoad modum probandi, c. 31. n. 21.

Summarium & momentaneum iudicium idem est, cap. 31. numer. 2.

Summarium iudicium quare dicitur, c. 31. n. 3.

Summarium iudicium dicitur, in quo extra ordinem, solo facto inspecto, proceditur, cap. 31. numer. 7.

SVPPPLICARI potest à gravamine ante sententiam diffinitivam Tenuta illato, quāvis ab ipsa diffinitiva supplicatio sit prohibita, cap. 12. n. 100.

Supplicari potest in Tenuta, etiā si diffinitive pronuntietur, quando pronuntiat seorsum ab eo quod litigatores pretendebant, c. 12. n. 102.

Supplicari potest, si directè super Tenuta non pronuntietur, c. 12. num. 103.

SVPPPLICATIO admittitur super declaratione an Tenuta sit locus, vel non, c. 4. numer. 8.

Supplicatio in Tenuta quoad utrunque effectum prohibita est c. 8. n. 3.

Supplicatio non est admittenda

in Tenuta, nisi constiterit, Vincentem in possessione missum fuisse, c. 12. n. 7.

Supplicatio quando directò prohibetur, prohibita quoque censetur quoad quemlibet articulum, per quem impediatur executio sententiae, & effectus eius, c. 13. n. 25.

Supplicationi locus non est, etiam quoad fructus, quando lex se fundat in dilatione evitanda, c. 13. n. 52.

Supplicationi cur deferatur in causa possessoria, cap. 5. numero 3.

Supplicatione prohibita in possessorio, & in fructibus prohibita est secundum legem nostram, c. 13. n. 59.

SVVS heres continuat dominium, nec datur medium inter obitum defuncti, & existentiam sui heredis, c. 8. n. 52.

Suus heres an continuet possessionem, c. 8. n. 54.

T.

TACITVM quando ex expresso infertur, tunc tacitum pro expresso & scripto habetur, c. 29. n. 29.

TAVRI leges conditae fuerunt antequam apud Indos ullus maioratus institutus fuisset, c. 39. n. 21.

TEMPVS aliquod quando in merum

INDEX

- merū alicuius fauorū statui-
tur, absq; alteriū odio, aduers⁹
absentem ¶ ignorantem cur-
rit, absque spe restitutionis, c.
17. n. 6.
- Tempus continuum currit aduer-
sus ignorantem; Utile Verò à
tempore scientia, c. 34. nu. 32.
- TENERE, Verbum, pro ob-
tinere ¶ iudicio vincere, Usur-
patur, c. 1. n. 8.
- Tenere, Verbum, pro astringere
quoque sumitur, c. 1. n. 9.
- Tenere, Verbum, pro sustinere
dicitur, ibid. n. 10.
- Tenere, Verbum, pro valere ¶
consistere accipitur, c. 1. n. 11.
- Tenere, Verbum, pro occupare lu-
ris consulti observant, c. 1. n. 12.
- Tenere, Verbum, tegere quoque
significat, c. 1. n. 13.
- Tenere, Verbum, pro coherere de
sumitur, c. 1. n. 14.
- Tenere, Verbum, pro retinere ac-
cipitur, c. 1. n. 15.
- Teneri actione, id est, obligari, lu-
ris consulti dicunt, c. 1. n. 16.
- Tenere, Verbum, pro observare U-
surpari consuevit, cap. 1. n. 17.
- Tenere, id est, firmum esse, c. 1. nu-
mer. 18.
- Tenere pro merè possidere inter-
dum ponitur, c. 1. n. 19.
- Tenere, id est, reputare, in decretis
legitur, c. 1. n. 20.
- Tenere, Verbum, pro contemnere
inuenitur, c. 1. n. 21.
- Tenere, Verbum, pro stare, inniti,
¶ manutenere sumitur, c. 1.
n. 22.
- Tenere, est naturaliter occupare;
possidere Verò, est dominan-
tis animo detinere, cap. 1. n. 79.
- Tenere dicitur, qui corpore posse-
sioni insistit, c. 1. n. 34.
- Tenere rectè dicuntur etiam hi in
quos ius possidendi non cadit,
cap. 1. n. 35.
- TENUTA à tenendo dicta
est, c. 1. n. 2.
- Tenuta dicitur, id est, manutentio
¶ tuitio, c. 1. n. 23.
- Tenutam proponens, nihil aliud
agit, nisi ut à supremo Consi-
lio in actualem occupationem
mittatur, c. 1. n. 24.
- Tenuta secundum leges Regias
equiparatur naturali posse-
sioni de iure communi, c. 1. n. 63.
- Tenuta in se ius continet, c. 1. n. 66.
- Tenuta nec est possessio naturalis
nec civilis, de Utraque tamen
participat, c. 1. n. 68.
- Tenuta est possessio naturalis
mixta cum civili, c. 1. n. 69.
- Tenuta est remedium possessorii
summarissimum ¶ extraor-
dinarium, c. 1. n. 75.
- Tenuta mixtam naturam nancif-
citur, c. 1. n. 81.
- Tenuta ex legibus Regni recentio-
ribus longè distat à Tenuta sig-
nificatione secundū leges Par-
titarum, c. 1. n. 82.
- Tenuta à iure cōmuni pro primo
decreto accipitur, c. 1. n. 83.
- Tenuta

I N D E X.

- Tenuta est ius possidendi, & ipsa actio in iudicium deducta, c. 1. num. 86.*
- Tenuta nec maioratus vocabula nunquam à Iureconsultis inuenta, c. 1. n. 3.*
- Tenuta non est verum & proprium interdictum Vti possidetis, c. 1. n. 30.*
- Tenuta agens, de mero facto tantum tractat, c. 1. n. 31.*
- Tenuta & possessio, & tenere & possidere, separatur, c. 1. n. 33.*
- Tenuta unde originem duxerit, c. 2. n. 1.*
- Tenuta summarium & executivum remedium est, c. 3. n. 1.*
- In Tenuta & in ei. iudicio nō disceptatur de possessione, nec de proprietate, x. 3. m. 2.*
- Tenuta publicationem, conclusionem, restitutionem, nec instrumentorum reprobationem non admittit, c. 3. n. 3.*
- Tenuta ab exteriori fiduciaria possessio appellatur, c. 3. n. 7.*
- Tenuta non fuit cognita nisi à legibus Regijs, c. 3. n. 11.*
- Tenuta ad hoc instituta, ut verus successor bona vinculi detineret, donec super possessorio & petitoria causa examinaretur, c. 5. n. 1.*
- Tenuta respectu originis suae equiparatur interdicto Interim, c. 5. n. 13.*
- Tenuta ex iure recentiori equiparatur interdicto Vti possidetis, c. 5. n. 14.*
- Tenuta & eius remedium iure no- uiori habet admixtā proprie- tatem, c. 6. n. 3.*
- Tenuta Vincere non potest, qui nequit obtinere in proprietate, c. 6. n. 7.*
- Tenuta & eius iudicium an ad- mittat altioris quaestionis ex- ceptiones, c. 7. n. 30.*
- Tenuta & eius remedio corpora- lia tantum consequimur, c. 8. num. 10.*
- Tenuta quoad maioratus, tantum huius Regni Castella locum ha- bet, c. 12. n. 23.*
- Tenuta & Clericis & Monachis competit, ibid. n. 28.*
- In Tenuta iudicio non praestatur cautio fiduciaria, c. 12. n. 36.*
- In Tenuta casus contingere potest in per quem possessio non possit dici momentanea, c. 12. n. 62.*
- A Tenute sententia an supplica- ri possit, lite Roma pendente vel super causa natalium, ibidem num. 63.*
- In Tenuta, in eius initio, nunquam de fructibus fuit cognitum, c. 13. m. 10.*
- Tenuta iudicium extra possessio- nem in antiqua origine remanet, c. 13. n. 11.*
- In Tenuta iudicio olim solum cog- noscebatur de detentione bo- norum, c. 13. n. 66.*
- Tenuta an aduersus eum proponi possit, cui ultimus possessor in vita*

I N D E X.

- in vita maioratū tradidit, an Verò, traditione non obstante, Ultimi possessoris mors expectanda sit, c. 18. n. 1.*
- Tenutam si quis proponat apud magistratum incompetentem, in possessionem resolvitur eius petitio, c. 21. n. 4.*
- Tenutam in Consilio Regio proponere potest quilibet ex litigatoribus, qui Verum se esse successorem putet, non habita differentia cuius forum sequendum sit, c. 24. n. 1.*
- Tenuta materia difficillima est, tum & Utilissima, cap. 1. numer. 1.*
- Tenuta possesores non possident sicut domini, cap. 1. numero 02.*
- Tenuta effectus diversus est ab effectibus possessionis naturalis, c. 1. n. 64.*
- Tenuta iudicium introductum fuit ad executionem possessionis civilis & naturalis à lege translata, c. 1. n. 65.*
- Tenuta vocabulum ab Italis fuit usurpatum, cap. 1. numero 84.*
- Tenuta & missionis in possessionem ex primo & secundo decreto differentia adnotatur, c. 1. n. 81.*
- Tenuta remedium ad quos effectus sit introductum, c. 2. n. 10.*
- Tenuta remedium originē traxit à lege 9. tit. 7. lib. 5. Comp. c. 2. n. 11.*
- Tenuta remedium simile est Interim interdicto, c. 2. n. 15.*
- Tenuta remedium respectu primogenitorum Hispania nullibi scriptum fuit, nisi in legibus Regni recentioribus, c. 2. n. 19.*
- Tenuta remedium intentatur ad instar interdicti Interim, c. 2. numer. 21.*
- Tenuta possessorium differt à iudicio momentario, c. 3. n. 8.*
- Tenuta causa plenam probationē exposcit, c. 3. n. 9.*
- Tenuta remedium in bonis liberis locum non habet, c. 4. n. 1.*
- Tenuta remedium an competat pro consequendis bonis maioratus ex legali dispositione absque Regia facultate, c. 4. n. 5.*
- Tenuta remedium an detur pro iure patronatus & annuerariis, c. 4. n. 6.*
- Tenuta remedium iam possessorium est, & sola proprietas remittitur ad Regios Cōventus, c. 5. n. 4. & 5.*
- Tenuta cognitionem non habebat Regius Senatus ante novam sanctionem de Tenuis editā, c. 5. n. 6.*
- Tenuta iudicium quare possessorium sit effectum, ratio redditur, c. 5. n. 8.*
- Tenuta remedium introductum fuit ad executionem legis 45. Tauri, c. 5. n. 9.*
- Tenuta iudicium quatenus possessorium sit, quoad cognitionem sum-*

I N D E X.

- summarium est, &) non plenarium, c. 7. n. 3.*
- Tenuta remedium quanuis sit possessorium, quoad effectus tamen de natura Tenuta est, c. 8. n. 8.*
- Tenuta nomen improprium est, &) quare nihilominus Tenuta appelletur, c. 5. n. 15.*
- Tenuta effectus equiparatur de iure communi sententia Praefecti Pratorio, c. 5. n. 18.*
- Tenuta iudicium in eius principio preparatorium tantum erat possessionis &) proprietatis, c. 6. n. 2.*
- Tenuta remedium in eius initio, merum tantum erat, cap. 6. numer. 1.*
- Tenuta remedium fuit inuentum, ut successores maioratum ius suum citius consequeretur, c. 8. n. 27.*
- Tenuta initio inspecto, solum de detentione fuit cognitum, non de possessione, c. 8. n. 48.*
- Tenuta iudiciū unica sententia executioni mandatur, cap. 12. num. 1.*
- In Tenuta remedio omnia interdicta possessoria competunt, &) omnia simul accumulari possunt, cap. 12. num. 80. &) c. 13. num. 65.*
- A Tenura sententia an supplicari possit, quando illegitimitatis questio incidit, &) proprietas impeditur ratione fori Ecclesiastici, ibid. c. 12. numer. 82.*
- A Tenuta sententia sicut non admittitur supplicatio, &) quoad fructus interdictitur, c. 13. numer. 16.*
- In Tenuta interdictum retinenda omnibus litigatoribus competit, ibid. n. 17.*
- Per Tenuta sententiam non datur noua possessio, sicut in alijs interdictis possessorijs, c. 13. numer. 20.*
- A Tenuta sententia lata cum fructibus, nec quoad possessionem, nec quoad fructus supplicari posse, defenditur, ibid. numero 26.*
- In Tenuta fructus non veniebant, quando de ea sola cognoscebatur: nunc vero cum de possessione agatur ex iure nouiori, fructus veniunt ex natura actionis, c. 13. n. 27.*
- Tenuta iudicium secundum legem Regni habet admixtam proprietatem, &) sic plene cognoscitur de vero ac legitimo successore, cap. 13. numero 31.*
- In Tenura causa non agitur de possessione momentanea, c. 13. num. 35.*
- Tenuta actio intra sex menses computandos à die mortis ultimi possessoris, atque occupationis facta à maioratus possessore, proponenda est, c. 16. n. 1.*

Tenuta

I N D E X.

Tenuta petitionē intra sex mēses proponi sufficit, quanvis litigatori aduerso post sex mēses fuerit intimata, c. 16. n. 2.

Tenuta lex semestris non constituit ad iudicium inchoandum, sed ad actionem proponendam, c. 16. n. 4.

Ad *Tenuta* actionem proponendam currunt sex menses contra minorem, absentem, furiosum, ignorantem, infantem, & eum qui in utero est, c. 17. n. 1.

In *Tenuta* omnes tanquam possessores contendunt, c. 20. n. 12.

Tenuta remedium nouum est & singulare, & omnibus iuris regulis repugnans, c. 23. n. 28.

In *Tenuta* iudicio contendentes, omnes rei sunt; quilibet enim possessionem ciuilem & naturalem translatam contendit, c. 24. n. 2.

In *Tenuta* quis sustineat partes rei, quis uero partes actoris, c. 24. n. 4.

In *Tenuta* iudicio omnes litigatores possessores esse præcedunt, nec attenditur actualis apprehensio, turbatio, uel deiectio, ad distinguenda remedia possessoria, cap. 24. num. 13.

Tenuta remedium extraordinarium est, diuersumq; a naturalium aliorum interdictorum, c. 24. n. 14.

In *Tenuta* uerius est, successo-

rem maioratus, qui actualem possessionem apprehenderat, si ab ea cadat, intra legale tempus actionem *Tenuta* posse proponere, & etiam adipiscendæ interdictum cum alijs coniungere posse, c. 24. n. 19.

Tenuta iudicium est mixtum cum proprietate, c. 33. n. 27.

Tenuta proponens, omnia interdicta possessoria accumulare potest diuersis respectibus: & quæ sit ratio, cap. 24. numero 7.

Tenuta remedium an competat, ei qui est primus maioratus successor, atque immediate ab ipso institutore maioratus possessionem capit, cap. 25. num. 1.

De *Tenuta* agi non potest, nisi ciuili & naturali: possessio translata fuerit in uerum successorem: nam si hæc translatio deficit, & *Tenuta* quoque deficit, c. 25. n. 10.

Tenuta & interdictum Quorum bonorum æquiparantur, c. 26. n. 29.

In *Tenuta* remedio non recurritur ad iudicis arbitrium, sed suam exceptionem proponens probare debet intra terminum instantiæ, cap. 26. numero 32.

Ex *Tenuta* beneficio non cōsequimur possessionem vacantem; continuatur enim possessio de

e 2 mortuo

I N D E X.

- mortuo in viuum, absque aliqua apprehensione, & in possessionem missione, c. 26. n. 38.
- Tenuta remedium successori maioratus competit, siue primogenium testamento, siue contra. Etu instituat, c. 26. n. 51.
- Tenuta iudicium & interdictum habet proprietatem admixtam, c. 26. n. 57.
- Tenuta remedium quicquid detrahit proprietati, detrahit possessioni, c. 26. n. 58.
- In Tenuta remedio non attenditur prima apparentia, inspectio & figura, sed requiritur vera existentia successoris, c. 26. n. 59.
- Tenuta beneficium in fauorem primogenij successorum confertur, c. 27. n. 18.
- Tenuta iudicium distat, quanuis summarium & executiuum sit, à scriptura continente clausulam guarentigiam, vel parit confessionem, & à sententia quæ transijt in rem iudicatam, c. 27. n. 20.
- In Tenuta adnotatur casus singularis, in quo, cum sola probatione maioratus, via executiua absque scriptura competit, c. 27. n. 21.
- Tenuta remedium non datur contra titulo possidentem, non obstante decisione legis 45. & quomodo hæc lex intelligenda sit, c. 28. n. 15.
- Tenuta non competit apud supremum Consilium contra occupatorem rem maioratus titulo singulari, c. 28. n. 52.
- Tenuta an competat ei, qui non explicitè ad primogenij successionem vocatus est, c. 29. n. 1.
- Tenuta remedium specialiter & nominatim vocato & substituto tantum præstandum est, c. 29. n. 2.
- Tenuta remedium non solum competit substitutis explicitis, sed & his qui in institutione maioratus implicitam vocationem habent, c. 29. n. 25.
- Tenuta remedium an proponere possit, qui contra institutoris voluntatem succedere contendit, pretendens excludi non potuisse: an verò sit articulus proprietatis, c. 30. n. 1.
- In Tenuta iudicio agi non potest de institutoris potentia, sed solum de eius voluntate, c. 30. nu. 3.
- Tenutam proponere posse illum qui substitutionem & nominationem non habet, & voluntati testatoris se opponit, verius est c. 30. n. 25.
- Tenutam qui proponit, illud agit, ut verus successor declaretur c. 30. n. 26.
- In Tenuta iudicio sumario de questionibus & exceptionibus incidentibus cognosci potest, c. 30. n. 27.
- In Tenuta remedio possessorio non sufficit prima figura, sed vera & indu-

INDEX.

¶) intubitabilis existentia suc-
cessionis, c. 30. n. 36.

Tenuta remedium possessorium
inter causas summarias com-
putatur, ¶) in eo extra ordinē
proceditur, c. 31. n. 1.

Tenuta, interdictum Interim, fi-
duciana, aut depositaria pos-
sessio appellari solet, c. 31. n. 8.

De Tenuta olim summam cog-
noscebatur, ¶) de facto tan-
tum, sine altioris questionis
examine, c. 31. n. 9.

Tenuta remedium, quod olim me-
rum erat, iam mixtum est ef-
fectum, c. 31. n. 10.

Tenuta remedium licet possesso-
rium effectum sit, Tenuta ta-
men nomen retinet, c. 31. n. 11.

In Tenuta summario remedio an
plena ¶) legitima probationes
requirantur, cap. 31. n. 12. latē
discutitur, n. 13. 14. 15. ¶) 16.

Tenuta olim preparatorijs iudi-
cijs comparari poterat, c. 31. nu-
mer. 34.

Tenuta postquam vim ¶) effe-
ctum interdicti possessorij ha-
bet, plenam probationem ex-
poscit, c. 31. n. 35.

In Tenuta quavis plena ¶) per-
fecta requiratur probationes,
nihilominus interdictum sum-
marium est: ¶) quæ sit ratio,
c. 31. n. 37.

In Tenuta non plenē de propieta-
te cognoscitur, c. 32. n. 44.

Ad Tenuta remediū admittitur

qui vocatus ¶) substitutus est
ab institutore quavis non præ-
tendat se esse immediatū sub-
stitutum ultimi possessoris, c.
33. n. 36.

Tenuta remediū ut competat se-
quenti in gradu, acceptance
opus est: quavis ad transla-
tionem possessionis non sit ne-
cessaria scientia illius in quem
transfertur, nec eius accepta-
tio, c. 35. n. 7.

Ad Tenutam proponendā non suf-
ficit qualitas veri successoris,
sed ut verē actu apprehende-
rit possessionem, c. 35. n. 10.

Tenuta remedium competit morte
ultimi possessoris, etiā si actua-
lis possessor non fuerit, c. 35. n. 25.

Ad Tenutā proponendam, sufficit
ultimū possessorem mortuum es-
se, quavis vacationis maiorat^{us}
scientiā nō habuisset, c. 35. n. 38.

Tenuta determinatio propter Car-
bonianum tunc suspenditur, quā-
do testamento, ¶) titulo institu-
tionis maioratus institutus est:
secus verò quando à contractu
primogeniū provenit, c. 37. n. 12.

Tenuta est remediū summaris-
mū: de nullo itaque alio summa-
rio remedio cognoscitur ante eius
pronuntiationem, c. 37. n. 32. 33.
¶) 34.

Tenuta remediū solius facti erat
in eius origine, merum ¶) sim-
plex, separatumq; à civilibus
præceptis, c. 38. n. 4.

c 3 In

I N I D I E X

In Tenuta status quaestio non opponitur, c. 38. n. 12.

In Tenuta nunquam fuit cognitum de quaestione qua iuris ordine desideraret, c. 38. n. 16.

In Tenuta postquam de possessione cognoscitur, omnes aliores quaestiones in ea veniunt, cap. 38. n. 17.

Tenuta locum habet ex iure nouo, quauis instrumentum maioratus non producat, c. 38. num. 18.

Tenuta potest proponi ex primogenio quod ex antiquitate constat, c. 38. n. 20.

Tenuta delegatio extraordinem est, et iuri communi contraria, c. 39. n. 15.

Tenuta ad quos effectus fuerit inducta, c. 39. n. 20.

De Tenuta secundum legem Madridi solum cognoscit Regium Consilium Castelle, c. 39. n. 36.

Tenuta interata in Regio Auditorio Gallæcia, non annullatur, sed iudicatur tanquam de iudicio possessorio ordinario, c. 39. n. 48.

TERMINVS quando à lege non prefigitur, arbitrio iudicis relinquitur, c. 23. n. 40.

Termini prorogatio quauis vetita sit, non videtur prohiberi illa dilatio, qua sit opus secundum negotij naturam, atque loci distantiam, c. 39. n. 33.

TERTIVS quando se oppo-

nit, sententia Tenuta suspendenda est, quousque de iure suo doceat, et cum eo, ceterisque simul litigatoribus sententia feratur, c. 20. n. 1.

Tertium litigatorem, qui iudicio superest, audire et admittere, de iure naturali est, c. 20. n. 2.

Tertij oppositio impedit reintegrationem possessionis precise faciendam ex forma statuti, appellatione non obstante, c. 19. num. 4.

A Tertio exceptione opposita, iudicium aliorum litigatorum differtur, c. 19. n. 5.

Tertius admittitur, et iudicij prosecutionem impedit, tam in possessorio, quam in petitorio, cap. 19. n. 6.

Tertij respectu, publicatis attestationibus testes recipiuntur, licet in alijs casibus regula sit in contrarium, c. 19. n. 8.

Tertio non nocent acta litis et sententia, nisi litis notitiam habuerit, c. 19. n. 9.

Tertius potest impedire executionem sententia iam lata, quousque audiat, c. 19. n. 10.

Tertius qui unum ex litigatoribus defendere conatur, multum differt ab illo, qui ad suum commodum, et ceterorum expulsionem in iudicio experitur, c. 19. n. 11.

Tertio in Tenuta nullo alio remedio succurri posset, nisi liti superse-

I N D I E X.

- persederetur, c. 20. n. 17.
- Tertius* quando se opponit ad coadiuuandum ius unius ex litigatoribus, admittendus est, etiamsi post sex menses oppositionem faciat, c. 23. n. 1.
- Tertius* qui alicui opem fert, litem assumit in eo statu, in quo eam inuenit, c. 23. n. 2.
- Tertius* oppositor ideo iudicio assistit, quando opem ferre conatur, ne aliquod damnum sentiat, si in causa principali succumbat, c. 23. n. 3.
- Tertij* ius, qui liti superest adiuuando, connexum est cum causa & iure eius cui opem ferre conatur, c. 23. n. 6.
- Tertius* qui alium adiuuat, nullum alium titulum, nec causam habet, nisi illam, quam principalis tractat, c. 23. n. 7.
- Tertius*, qui liti Tenuta etiam post sex menses se opposuit, pars iudicij non est, sed tantum assistens causa dicitur, c. 23. n. 8.
- Inter *Tertium* alterius ius adiuuatem, & ceteros litigatores, non potest dici lis pendere, c. 23. num. 9.
- Tertium* afficiunt acta facta cum principali, c. 23. n. 10.
- Tertius* voluntarius, tanquam extraneus a lite est, c. 23. n. 11.
- Tertius* causa assistens, legitimus contradictor non reputatur, c. 23. n. 12.
- Tertius* liti assistere potest, ne aliqua fraus forte, vel collusio interueniat inter litigatores, ex qua praeiudicium contra eum resultet, c. 23. n. 13.
- Tertius* quando se opponit liti Tenuta iure proprio, nouus actor dicitur: intra semestre itaque debet se opponere, c. 23. nu. 14.
- Tertius* quando liti non assistit coadiuuando, sed litigatores excludere conatur, actor nouus dicitur; & ideo si tempora ad agendum praescripta sint, repellendus est, c. 23. n. 15.
- Tertius*, qui iure proprio se opponit, litem contestatur, ad probationem recipitur, & in omnibus instantiam facit, c. 23. n. 16.
- Tertius* an admittatur, etiam sex mensibus elapsis, si nondum litigatores ad probandum recepti fuissent, c. 23. n. 17.
- Tertij* ius ex lapsu sex mensium prorsus extinctum est, c. 23. numer. 18.
- Tertius* oppositor consequitur beneficio aliorum, quod ex suo consequi non potest, c. 23. n. 35.
- Tertius* possessor rei maioratus solum possidet, absque dominio & proprietate, c. 28. n. 8.
- Tertius* cui possessio est tradita, gradum non facit, c. 33. nu. 22.
- T E S T A M E N T V M**
- quis facere volens, si codicillum appellauit, in testamentum recidit, & non in codicillum, c. 21. n. 5.
- Testa-

INDEX

Testamento contra actus irrevocabilis fieri potest, c. 34. n. 58.

Ex Testamento se competeri electio, statim ea facta, etiamsi res, quæ eligitur, non sit apprehensa, ipsius dominium transferatur, c. 34. n. 59.

TESTATOR in dubio præsumitur revocabiliter voluisse disponere, c. 34. n. 59.

Testatorum voluntati semper in præsumuntur, c. 34. n. 23.

TESTES in Tenuta an improbenentur, c. 2. n. 29.

Testes in summario Tenuta recepti, in domini iudicio ratificari debent, c. 32. n. 3.

Testes exanimati in Tenuta, iterum in iudicio proprietatis examinandi, vel ratificandi non sunt: et quæ sit ratio, c. 32. n. 10.

Testes summarie probationis, quando examinantur absque licitatione, fidem non faciunt, c. 32. n. 15.

Testes in Tenuta recepti parte citata, in proprietatis iudicio non examinantur. Idemq. dicim⁹ in probationibus factis in iudicio proprietatis, c. 32. n. 16.

Testes producti in Tenuta, si mortui sint, fidem faciunt in petitorio; si vero vivunt, est in electione illius, contra quem producuntur, an sint iterum in iudicio proprietatis recipiendi: et quæ sit ratio, cap. 32. n. 17.

Procedit in arbitrio hæc distinctio, n. 19.

Testes omnes in possessorio Tenuta recepti fidem faciunt in proprietate, etiamsi vivunt, et adversarius petat iterum examinationem, c. 32. n. 18.

Testes recepti coram ordinario, si dem faciunt in alio iudicio, reijicienda distinctio, de qua supra, n. 79. c. 32. n. 20.

Testis etsi reprobat⁹ existat, non afficitur infamia, c. 32. n. 32.

Testes per sententiam nobilitatis reprobat⁹, a commissario compulsi non possunt contra præsensorem, et si de facto deducantur à lite in qua deposuerunt, nulla fides eis adhibetur, c. 32. n. 31.

Testibus reprobatis non creditur, etiam ex consensu partium, c. 32. n. 52.

Testes plures si deponant de puro sanguine, et minor numerus de impuro, cui probationi standum sit, c. 32. n. 74. et n. 51.

Testes et testimonia in quo differant, c. 32. n. 82.

Testes reprobat⁹ per sententiam, nullo tempore eius valorem impedire possunt, c. 32. n. 88.

Testium minori numero siatur in causa puritatis sanguinis, si de impuro deponunt, c. 32. n. 89.

Testium publicatio non fit in Tenuta, c. 2. n. 27. et c. 7. n. 11.

Testium

I N D E X.

- Testium publicatio an fiat, postquam Tenuta remedium est effectum possessorium, c. 7. n. 5.*
- Testium defectus an in Tenuta admittantur, c. 7. n. 7.*
- Testium copia in Tenuta datur, c. 7. n. 6.*
- Testium repulsa proponuntur in possessorij iudicijs, c. 7. n. 8.*
- TITVLVS si precedat, vera possessio transfertur in accipiētem, et sic remedium legis 45. non competit, c. 28. n. 18.*
- Titulus quando precessit absque fraude ex parte accipientis, Tenuta non habet locum contra tertium, c. 28. n. 20.*
- Tituli singularis et uniuersalis discrimen, c. 28. n. 29.*
- TRADITIONEM etsi lex prohibeat, debet intelligi quoad dominiū, sed non quoad possessionem, c. 28. n. 14.*
- TRANSFERRE ius suū in alium si quis vult, si illi nō possit queri, à tradente non abdicatur, c. 28. n. 38. et 39.*
- Transferri proprè dicitur de uno in alium, c. 33. n. 15.*
- Quando Transfertur aliquid ipso iure, idem transmittitur, quod apud predecessorem erat, c. 33. n. 16. et 17.*
- TRANSLATIO domini post alienationem perfectam an impediatur, in re prohibita alienari, c. 28. n. 3.*
- Translatio legalis sufficit, absque actuali apprehensione, ut volumus possessor constituatur ille, in quem lex transtulit, quauis ipse ignorauerit, c. 35. n. 27.*
- Translationis possessionis legis Taurinenensis quæ sit ratio, c. 39. n. 35.*
- Translationis possessionis remedium non cessat, quauis cesset Tenuta, c. 39. n. 40.*
- TVRBATVS et deiectus à sua possessione, an remedijs ordinarijs uti debeat, an verò et summaria quoque remedia ei competant, c. 24. n. 9.*
- V.
- VACATIO per mortem et vacatio per renuntiationem, diuersa sunt, c. 34. n. 5.*
- Vacatio per mortem, omnibus est notoria: ex vacatione verò per casum morti similem non idem effectus de iure resultare potest, c. 34. n. 6. et c. 36. numer. 16.*
- Ex Vacatione primi primogenij cū secundo incōpatibilis, dominiū et possessio in sequentem in gradu transfertur, cap. 34. n. 72.*
- Vacatio maioratus per mortem, vel per contrauentionem conditionis, an idem sit, c. 36. numer. 6.*
- VENDITOR causa assistere potest, quando emptori lis moue-*

I N D E X.

*mouetur, ne emptore victo, de
euictione ipse teneatur, c. 23. n.*

4.

*VERBA donationis si appo-
nātur in donatione qua ex ef-
fectu est transactio & non do-
natio, pro transactioe habe-
tur c. 7. n. 12.*

*Verba conditionalia non impor-
tant conditionem in re qua de
sui natura est modalis, c. 7. n.*

13.

*Verba legis semper debent accipi
in proprio & genuino significa-
to, c. 7. n. 15.*

*Verba futuri temporis ad prateri-
tum trahuntur, quando ex iu-
ris ratione aliter intelligi non
possunt, c. 11. n. 14.*

*Verba quando sunt taxatiua, ca-
sum tantum relatum compre-
hendunt, & ad alium non ex-
tenduntur, c. 19. n. 4.*

*Verba, Quisquis mihi hæres
erit, faciunt cōditionem, c. 33.
num. 40.*

*Verba, Tenere, & Possidere, in-
telligi debent secundum condi-
tionem personæ, & rei quali-
tatem, c. 35. n. 39.*

*Verbum per se sumptum, in supe-
riori significatu accipiendum
est, c. 39. n. 6.*

*Verbum, Regium Consilium,
semper de supremo Castella
accipitur, c. 39. n. 7.*

*Verbum, Regium Consilium, ex
interpretatione extenditur ad*

*omnes provincias, in quibus co-
gnoscitur ad instar Regij Ca-
stella Senatus, c. 39. n. 26.*

*Verbum, Possit, in aliquibus legi-
bus stat pro Posset, c. 6. n. 15.*

*VIA ordinaria possessionis se-
mel electa, nullatenus rediri
potest ad iudiciū summarium
& executiuum Tenuta, c. 22.
num. 1.*

*Ex vijs pluribus una electa,
alia præcluduntur, c. 2. n. 2.*

*Via ordinaria si procedat iudex,
quando summarim cognoscere
potest, processus valet, c. 22.
num. 5.*

*Via ordinaria possessoria electa
apud magistratum inferiore,
ea neglecta, & expensis illius
instantie solutis, executiuum
Tenuta remedium in Regio su-
premo Senatu proponi potest,
c. 22. n. 8.*

*Via executiua aptius competit in
Tenuta sine scriptura, quam
cum ea, c. 27. n. 31.*

*Via summaria non impeditur per
ea qua altiore cognitionem
exposcunt, c. 38. n. 2.*

*VINDICIARVM in li-
te apud veteres, fideiussores
etiam præstabatur ab ea, cui
adiudicabatur possessio, nihil
se deterius in ea facturum, c.
12. n. 34.*

*VLTIMVS possessor quis di-
citur, quanuis acceptare maio-
ratum recuset, & expresse ei
renun-*

I N D E X.

renuntiet, c. 35. n. 34.

VOLUNTAS expressa plus habet privilegij, quàm tacita, c. 29. n. 15.

Voluntas non solum dicitur illa qua expressse profertur, sed etiam ea qua ex coniecturis deprehenditur, c. 29. n. 19.

Voluntas impleta dicitur, siue ex verborum proprietate, siue ex interpretatione deducatur, c. 29. n. 20.

Voluntas collata in arbitrium alterius, nulla est, c. 34. n. 78.

Voluntas ultima collata in arbitrium alterius modificatur & limitatur ad arbitrium boni viri, ut non corruat dispositio, c. 34. num. 138.

VSUCAPIO aduersus minorem & ventrem potest compleri, licet non incipiat, c. 17. n. 17.

VVLGARIS substitutio tacita & implicita sub expressa pupillari contenta suitatatem nõ tollit, c. 29. n. 13.

F I N I S.

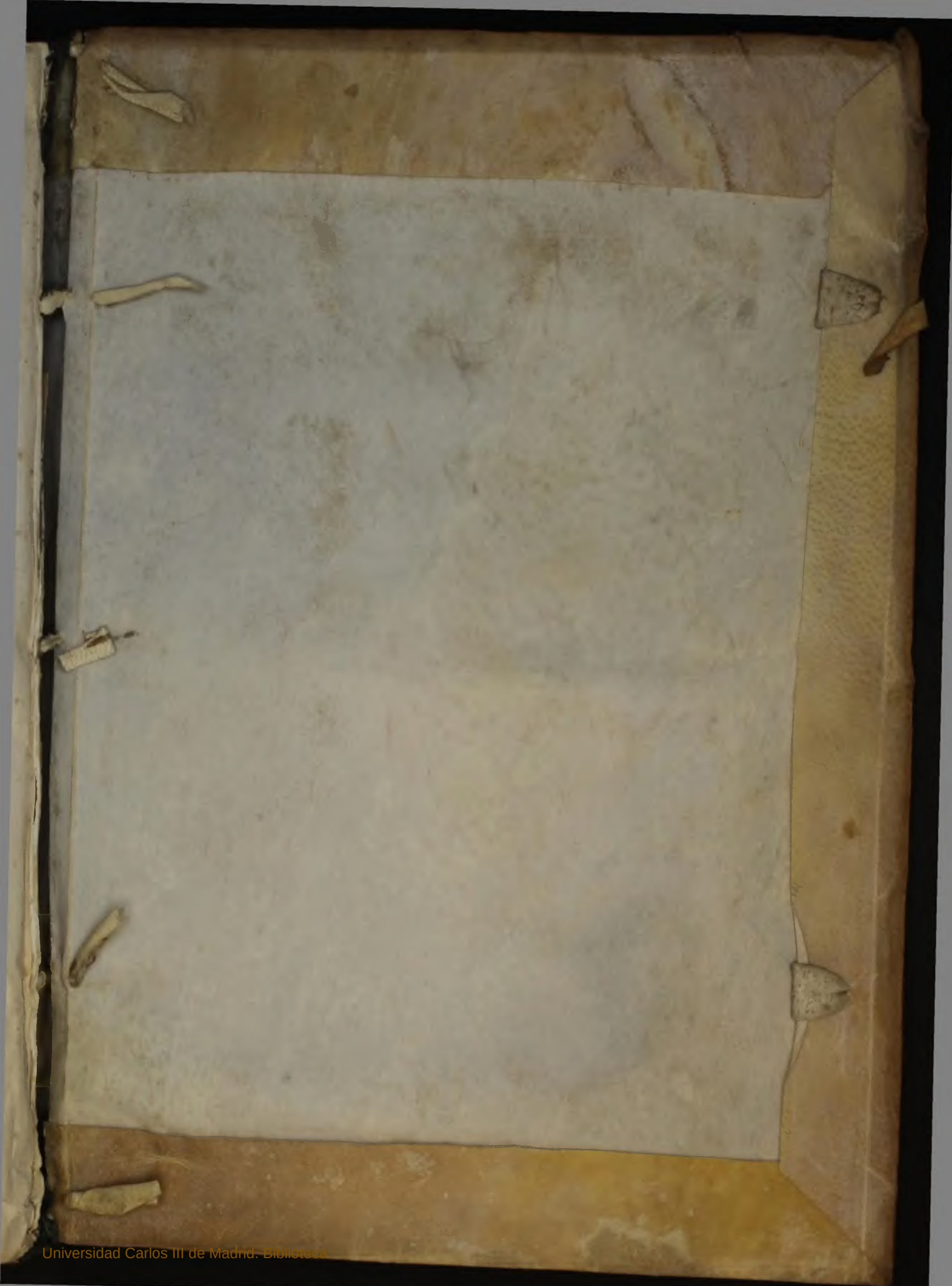

INDEX

PINTIAE

Excudebat Ioannes de Rueda

Anno M.DC.XV.

103

西

文

庫

書

部

子

部

子

部

子

部

子

部

子

部

1797